

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2016

**עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורפיו '88'
נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.**

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2016

תוכן העניינים

9	א. דו"ח הדירקטוריון וההנהלה
74	ב. הצהרה לגבי גילוי
77	ג. תמצית הדוח הכספי הרבעוני
81	ד. חוות דעת רואה החשבון המבקר
163	ה. ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח הרבעוני
181	ו. מילון מונחים
187	ז. אינדקס

חברי דירקטוריון הבנק*

זאב נהרי, רו"ח
יושב ראש הדירקטוריון

זלמן שובל

^(א) **יהודה אורבך, רו"ח**

^{(א) (ג)} **ד"ר רות ארד**

^(א) **שמואל אשל**

משה באואר

^(ג) **ליאור בן עמי**

רם הרמלך

^(ב) **אירה סובל, רו"ח**

^(ב) **ד"ר נורית קראוס**

גדעון שובל

(א) דח"צ לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.

(ב) דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 בנהל בנקאי תקין ודירקטור בלתי תלוי לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999

(ג) תחילת כהונה ביום 10 באפריל, 2016.

* פרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2015 ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך:
<http://www.magna.isa.gov.il>

חברי הנהלת הבנק ותפקידיהם*

גיל טופז, עו"ד ורו"ח

מנהל כללי

מיכאל טייר

משנה למנהל הכללי, ראש חטיבת משאבים

מיכאל בן-ישי

סגן מנהל כללי, מנהל סיכונים ראשי, ראש חטיבת סיכונים

שרית וייסטון, עו"ד

סגן מנהל כללי, היועצת המשפטית, מנהלת המחלקה המשפטית

אלכסנדר זלצמן, רו"ח

סגן מנהל כללי, חשבונאי ראשי, ראש אגף כספים

דוד לוי

סגן מנהל כללי, ראש החטיבה הקמעונאית^(א)

משה עומר

סגן מנהל כללי, ראש החטיבה פיננסית

רון שגיא

סגן מנהל כללי, מבקר פנימי ראשי

כרמל פלורנץ, עו"ד

מזכיר הבנק וחברות בנות

איילת רוסק

מנהלת מחלקת סקטור נדל"ן

הגר פרץ דיין

מנהלת מטה מנכ"ל הבנק, שיווק ואסטרטגיה

קוסט פורר גבאי את קסירר

רואי החשבון המבקרים של הבנק

(א) מר דוד לוי, החל לכהן ביום 1 לנובמבר 2016 כסגן מנהל כללי, חבר הנהלה וראש החטיבה הקמעונאית.

* פרטים נוספים על חברי הנהלת הבנק, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2015 ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך:
<http://www.magna.isa.gov.il>

דוח הדירקטוריון והנהלה

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2016

15	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
15	1.1 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
15	1.2 מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות
18	1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
19	1.4 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית
20	1.5 אירועים לאחר תאריך המאזן
22	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
22	2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
23	2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
27	2.3 ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון והמינוף
34	2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
47	2.5 חברות מוחזקות עיקריות
48	3. סקירת הסיכונים
48	3.1 סיכון אשראי
61	3.2 סיכון שוק
68	3.3 סיכון נזילות ומימון
70	3.4 סיכון תפעולי
71	3.5 סיכונים אחרים
71	3.6 השפעת גורמי הסיכון
72	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
72	4.1 מדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים
72	4.2 בקורות ונהלים
73	5. מידע נוסף
73	5.1 תרומות ופעילות קהילתית

15	טבלת נתונים עיקריים
17	טבלת יחסים פיננסיים ומדדי ביצוע עיקריים
18	טבלת ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
24	פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
24	היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
25	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה
27	התפתחות תיק ניירות ערך
27	התפתחות תיק האשראי
28	הרכב פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
28	יתרת אשראי קימעונאי (שאינו לדיור) ויתרת פקדונות לאנשים פרטיים בעלי חשבון עו"ש פעיל
29	טבלה המציגה יחס הלימות הון, יחס מינוף ותשואה להון בפריסה רבעונית
29	טבלה המציגה תנועה בהון עצמי, הון עצמי רובד 1, הון עצמי רובד 2 והון כולל
30	הלימות הון
32	יחס מינוף
35	פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות
35	פירוט הרווח מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות
36	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית
38	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית
40	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקי
44	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר גופיים מוסדיים
46	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי
49	טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים
49	טבלה המציגה תנועה תקופתית בחובות פגומים מאזניים
50	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור
50	פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
51	סיכון האשראי לפי ענפי משק
54	חשיפה למדינות זרות
57	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים על בסיס מאוחד
58	התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים
59	פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור
62	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק
63	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק
64	חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
65	מח"מ של נכסים והתחייבויות
66	המגבלות על שיעורי החשיפה בכלל מגזר הצמדה
67	נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן
67	נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
68	יחס כיסוי נזילות
70	פרטים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך

דו"ח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 בספטמבר 2016

להלן הדין וחשבון של בנק ירושלים בע"מ.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 17 בנובמבר 2016, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 30 בספטמבר 2016. הדוחות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. הנתונים מוצגים בסכומים מדווחים.

פרק 1 - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. [לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה פרק בעלי השליטה בבנק בדוח ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי](#). הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון. הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 24 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ. לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.

1.2 מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות

רווח והפסד - סעיפים עיקריים (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום							
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	
79.7	86.6	83.4	84.4	81.6	89.9	87.3	הכנסות ריבית נטו
2.7	(2.4)	(1.0)	1.6	* 32.1	0.3	(1.9)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
40.3	34.6	30.5	36.4	35.8	31.0	32.6	עמלות והכנסות אחרות
122.7	118.8	112.9	122.4	* 149.5	124.1	118.0	סך כל ההכנסות
5.0	8.8	12.2	14.4	12.3	3.1	7.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
91.1	90.1	84.6	100.0	96.2	97.4	95.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
8.9	5.8	5.6	1.7	18.6	6.4	5.2	הפרשה למיסים
17.7	14.1	10.5	6.3	22.4	17.2	9.9	רווח נקי
25.9	3.6	15.2	6.0	3.6	17.7	9.3	רווח כולל

* מזה הכנסות ממכירת תיק זמין למכירה ב- 32.8 מיליוני ש"ח.

מאזן - סעיפים עיקריים (במיליוני ש"ח)

ליום							
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	
13,847.9	13,932.1	14,047.5	14,219.5	13,794.8	14,629.9	14,654.9	סך כל המאזן
9,520.5	9,599.8	9,859.6	9,889.3	10,009.9	10,156.9	10,131.2	אשראי לציבור, נטו
3,161.1	2,325.1	2,228.5	2,071.9	2,341.8	2,487.7	2,335.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
829.1*	1,511.3*	1,567.7*	1,779.5	1,099.9	1,574.0	1,754.2	ניירות ערך
11,124.6	10,926.0	11,119.3	11,019.0	10,832.6	11,165.1	11,048.2	פיקדונות הציבור
1,421.3	1,495.6	1,430.6	1,634.8	1,566.7	1,634.1	1,568.6	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
771.8*	770.1*	781.1*	784.0	790.3	808.0	808.7	הון עצמי

* הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפדיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים [ראה ביאור 1.5 לדוחות הכספיים](#).

שינויים עיקריים בתוצאות הכספיות (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום				
אחוז שינוי	סכום שינוי	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	אחוז שינוי	סכום שינוי	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
4.5%	5.1	112.9	118.0	10.5%	⁽¹⁾ 37.2	354.4	391.6	סך הכל הכנסות
13.2%	11.2	84.6	95.8	8.9%	23.6	265.8	289.4	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
(41.8%)	(5.1)	12.2	7.1	(13.5%)	(3.5)	26.0	22.5	הפרשה להפסדי אשראי
(5.7%)	(0.6)	10.5	9.9	17.0%	7.2	42.3	49.5	רווח נקי
(38.8%)	(5.9)	15.2	9.3	(25.5%)	(11.4)	44.7	33.3	רווח כולל
	⁽²⁾ (0.5%)	5.5%	5.0%		⁽²⁾ 0.9%	7.4%	8.4%	רווח נקי להון ממוצע
	⁽²⁾ 6.3%	75%	81%		⁽²⁾ (1.1%)	75%	74%	יחס יעילות

(1) השינוי נובע בעיקר בגין מימוש אגרות חוב זמינות למכירה לפרטים [ראה ביאור 16.3 לדוחות הכספיים](#).

(2) השינוי הינו בנקודות האחוז.

שינויים עיקריים בנתונים מאזניים ליום 30 בספטמבר 2016 לעומת 31 בדצמבר 2015 (במיליוני ש"ח):

אחוז שינוי	סכום שינוי	31/12/2015	30/09/2016	
2.4%	241.9	9,889.3	10,131.2	אשראי לציבור, נטו
0.3%	29.2	11,019.0	11,048.2	פקדונות הציבור
3.2%	24.7	784.0	808.7	הון עצמי
-	-	9.7%	9.7%	יחס הון עצמי רובד 1

יחסים פיננסיים ומדדי ביצוע עיקריים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	
2.32%	2.51%	2.40%	2.40%	2.39%	2.48%	2.40%	הכנסות ריבית, נטו לסך המאזן ⁽¹⁾
2.57%	2.50%	2.51%	2.51%	2.57%	2.87%	2.66%	פער הריבית בין נכסים כספיים להתחייבויות ⁽¹⁾
0.21%	0.37%	0.50%	0.58%	0.49%	0.12%	0.28%	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו ^{(1),(2)}
0.17%	0.27%	0.37%	0.42%	0.38%	0.09%	0.21%	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי ^{(1),(2)}
3.59%	3.45%	3.25%	3.49%	4.41%	3.44%	3.26%	סך כל ההכנסות לסך המאזן ⁽¹⁾
47%	36%	35%	38%	⁽²⁾ 71%	35%	32%	הכנסות שאינן מריבית להוצאות תפעוליות ואחרות
35%	27%	26%	31%	⁽²⁾ 45%	28%	26%	הכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות
2.7%	2.6%	2.4%	2.8%	2.8%	2.7%	2.6%	סך כל ההוצאות התפעוליות ואחרות לסך המאזן ⁽¹⁾
74%	76%	75%	82%	⁽²⁾ 64%	78%	81%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות
33%	29%	35%	21%	⁽³⁾ 45%	27%	34%	שיעור ההפרשה למס מהרווח לפני מיסים
0.5%	0.4%	0.3%	0.2%	0.6%	0.5%	0.3%	רווח נקי לסך כל הנכסים הממוצעים ⁽¹⁾
9.7%	7.5%	5.5%	3.2%	11.9%	8.9%	5.0%	רווח נקי להון ממוצע (תשואה להון) ⁽¹⁾
9.5%	7.0%	5.9%	4.6%	3.2%	9.2%	4.7%	רווח נקי כולל להון ממוצע ⁽¹⁾
0.25	0.20	0.15	0.09	0.32	0.24	0.14	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק
69%	69%	70%	70%	73%	69%	69%	אשראי לציבור, נטו למאזן
6%	11%	11%	13%	8%	11%	12%	ניירות ערך לסך המאזן
80%	78%	79%	77%	79%	76%	75%	פיקדונות הציבור לסך המאזן
86%	88%	89%	90%	92%	91%	92%	האשראי לציבור, נטו לסך פיקדונות הציבור
5.6%	5.5%	5.6%	5.5%	5.7%	5.5%	5.5%	הון למאזן
10.0%	9.9%	9.7%	9.7%	9.7%	9.7%	9.7%	הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון
14.3%	14.1%	13.4%	13.4%	13.3%	14.6%	14.0%	ההון הכולל לנכסי סיכון
-	5.2%	5.2%	5.2%	5.4%	5.2%	5.2%	יחס המינוף ⁽⁵⁾
-	751%	457%	403%	309%	390%	493%	יחס כיסוי נזילות (LCR) ⁽⁶⁾

(1) מוצג במונחים שנתיים אפקטיביים

(2) השינוי לעומת רבעונים קודמים נובע בעיקר בגין מימוש אגרות חוב זמינות למכירה לפרטים [ראה בראור 16.3 לדוחות הכספיים](#)

(3) [ראה בראור 16.1 לדוחות הכספיים](#)

(4) [ראה בראור 1.6.5 לדוחות הכספיים](#)

(5) הוראת גילוי זו חלה החל מיום 1 לאפריל 2015, לא נדרש לתת גילוי ומספרי השוואה שנדרשים לראשונה כתוצאה מיישום ההוראה.

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ניטור זה נועד להבטיח היערכות מתאימה לניהול הסיכון, מניעת התממשותו וניטור הימצאות הבנק בתחום המגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק, ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים. כאמור הבנק מנהל סיכונים באופן שמבטיח מניעת התממשותם.

בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו או ההסכמים שהבנק צד להם אשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או חמורה יותר. לפירוט בדבר הסיכונים ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק [ראה עמוד 82 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לדוח כספי לשנת 2015](#).
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

במהלך תקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בסיכונים המתפתחים והמובילים בבנק, באשר להמלצות ועדת שטרם [ראה להלן בפרק 2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים](#).

ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון רגולטורי	השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות נוספות
סיכון ציית	סיכון הציית הינו הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית לחוקים, תקנות, הוראות הרגולציה, הנהלים הפנימיים והקוד האתי
סיכון סייבר	אפשרות תקיפת הסייבר על מערכות IT של הבנק ואתרי הבנק
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה

[לפירוט בדבר תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם ראה פרק מידע נוסף על סיכונים אחרים - סיכונים מובילים ומתפתחים בדוח על הסיכונים לשנת 2015](#).

1.4. תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית (להלן בדו"ח זה: "התוכנית") אשר במרכזה צמיחה קמעונאית מבוקרת תוך מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות והמשך פיתוח האשראי הצרכני. התוכנית האסטרטגית אושרה בחודש יוני 2016 על ידי דירקטוריון הבנק ומהווה המשך לאסטרטגיה הקודמת, אשר הושקה בשנת 2011.

התוכנית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה הבנק פועל. סביבה אשר מושפעת משינויים בהרגלי הצרכן, שינויים טכנולוגיים מואצים, שינויים רגולטורים ורפורמות מבניות מתוכננות. הבנק התאים את התוכנית האסטרטגית לשינויים אלה ורואה בהם אתגר לצד הזדמנות לפיתוח אפשרויות עסקיות חדשות.

בבסיסה של התוכנית האסטרטגית, שמירה על פרופיל סיכון נמוך הבא לידי ביטוי בתמהיל הפעילות העסקית ביחס הלימות הון, יחס נזילות ורמת מינוף מעל למינימום הרגולטורי הנדרש לצד גיוון הלקוחות ומקורות ההכנסה המימוניים והתפעוליים.

התוכנית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך לבעלי העניין.

להלן עיקרי יעדי הבנק כפי שהוגדרו בתוכנית האסטרטגית:

- השאת ערך לבעלי המניות, תוך שמירה על יציבות וחוסן הבנק, השגת רווחיות נאותה, צמיחה מדודה ומדיניות חלוקת דיבידנד של כ- 30% מהרווח הנקי.
- מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, תוך המשך פיתוח האשראי הצרכני, יחד עם חדשנות מוצרית- שירותית.
- שמירה על פרופיל סיכון נמוך - הלימות הון, נזילות ורמת מינוף מעל למינימום הרגולטורי הנדרש.
- התייעלות תפעולית.
- טיפוח ההון האנושי, מנהלים ועובדים.

לצורך הגשמת יעדי התוכנית כאמור לעיל פועל הבנק במספר קווי פעולה שהוגדרו בתוכנית האסטרטגית:

- הרחבת פעילותו של הבנק בתחום האשראי לדיור, אשר עומד בליבת העסקים של הבנק. הבנק רואה באשראי לדיור את מנוע הצמיחה העיקרי שלו ובהתאם לכך, ימשיך להשקיע מאמצים בפיתוח ובהרחבת הפעילות.
- בתחום האשראי הצרכני, ממשיך הבנק את המהלך אשר החל בשנת 2010, למתן אשראי צרכני ללקוחות הבנק וללקוחות חדשים. מהלך זה מביא בהדרגה לפיזור תיק האשראי של הבנק אשר מרוכז במשכנתאות. הדירקטוריון וההנהלה ממשיכים לעקוב אחר סיכון האשראי הנובע מפעילות זו ובכלל זה פועלים לשיפור מודלי החיתום וביצוע תהליך מתמשך של הפקת לקחים.
- הרחבת הפעילות והעמקת ההתמחות של הבנק בתחומי ניירות ערך, תוך מינוף היכולות המקצועיות. הבנק ימשיך להציע שירותים באיכות גבוהה והצעת ערך פיננסית טובה ומשמעותית ללקוחות קמעונאים קטנים ויפעל להרחבת בסיס הלקוחות שלו.
- הבנק מעמיד אשראי למימון פרויקטי ונדל"ן למגורים במסגרת ליווי סגור, בדגש על פוטנציאל צמיחה וללא עליה ברמת הסיכון הקיימת. לצורך כך, פועל הבנק ליצירת שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן אשראי לליווי פרויקטים (מודל האופרטור) והנפקת בטוחות לפי חוק מכר (דירות) וערבויות אחרות. שיתופי פעולה אלו מאפשרים לבנק להגדיל את התשואה להון הנובעת מפעילות זו, תוך הקטנת הסיכון, ולהשתמש במומחיות שנצברה לניהול פרויקטים בהיקפים גדולים.
- הבנק מוודא כי הוא עומד בפרופיל הסיכון שקבע לעצמו, תוך מעקב וניהול מוקפד של יחס הלימות ההון, יחס הנזילות ובחינה שוטפת של תמהיל תיק האשראי ואיכותו.
- הבנק פועל לשיפור יחס היעילות התפעולי, תוך קיום בסיס עלויות צר ומיטבי כחלק מהתרבות הארגונית של הבנק.

- הבנק ממשיך להשקיע ביכולות המחשוב שלו, לצד שימוש באמצעים טכנולוגיים בכדי לאפשר תקשורת רב ערוצית עם הלקוח, תוך דגש על חווית הלקוח.
 - הבנק פועל להרחבת ערוצי המכירה הדיגיטלים, תוך גישה לקהלים שאינם בסביבת הלקוחות הנוכחית שלו. הבנק ימשיך לפעול להקטנת התלות בפעילות הסניפים הפיזיים באמצעות שכלול היכולות לשיווק פתרונות בנקאים באופן דיגיטלי מלא ללא הגעה לסניף. בהתאם לכך במחצית הראשונה של 2016 השיק הבנק מודול לפתיחת חשבון למתן אשראי ופיקדון באמצעות המובייל.
 - הצמיחה המדודה תתבסס על גיוס לקוחות למוצרים פיננסיים ללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח. תפיסה זו עומדת בהלימה להמלצות וועדת שטרם, אשר בלבן רפורמה שנועדה לעודד ולהקל על הצרכן לרכוש מוצרים מגוונים שאינם מנוהלים בבנק בו הלקוח מנהל את העו"ש העיקרי.
 - הבנק יפעל להרחבת בסיס ההכנסות מעמלות וזאת על ידי מיזמים תפעוליים להרחבת השרותים הבנקאיים.
 - הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך ומשיך לחתור להשגת יעדיו באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק.
- תהליך תכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופה פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש של התאגיד.
- דירקטוריון הבנק עוקב אחר ביצוע התוכנית האסטרטגית, ומוודא התאמתה להתפתחות הרגולטוריות והמשקיות.
- תכנית והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

1.5. אירועים לאחר תאריך המאזן

1. מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2017-2019

ביום 27 לאוקטובר 2016, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2017-2019 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה"), בהתאם לסעיף 267 א ו-267ב לחוק החברות, תשנ"ט-1999, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 (להלן: "חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים").

לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה ראו ביאור 17.1.

מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה כפופה לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק והיא תובא לאישורה ביום 21 בדצמבר, 2016, על פי זימון לאסיפה כללית שפורסם בדוח מיידי מיום 13 בנובמבר, 2016 ([לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה ראו דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 13 בנובמבר, 2016 \(אסמכתא מספר: 2016-01-077067\)](#)).

יצוין, כי עד לתום שנת 2016 תחול מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2014-2016 (בכפוף להוראת מעבר כמפורט במדיניות התגמול החדשה). [לפרטים בדבר מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2014-2016, ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2015.](#)

2. מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2017-2019
- ביום 27 לאוקטובר 2016, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2017-2019, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 301A.
- [לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2017-2019, ראו ביאור 17.2.](#)
- יצוין, כי עד לתום שנת 2016 תחול מדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2014-2016, [לפרטים בדבר מדיניות התגמול הקיימת הנ"ל, ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2015.](#)
3. תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, מר גיל טופז
- ביום 27 לאוקטובר 2016, לאחר אישור ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק תיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, מר גיל טופז (להלן: "התיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק"), בהתאמה להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ולמדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה.
- בהתאם להחלטה דלעיל, התיקון המתייחס לתקרת המענק השנתי המשתנה יכנס לתוקף החל מה- 12 לאוקטובר 2016 בכפוף להוראות המעבר הקבועות במדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה, ואילו לגבי אותם תנאים אשר תוקנו בהתאמה למדיניות התגמול החדשה, אלו יכנסו לתוקף החל מיום 1 לינואר 2017. יובהר כי עד לכניסתו לתוקף של תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל ימשיכו לחול תנאי הכהונה והעסקה הקודמים.
- התיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק כפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק והוא יובא לאישורה, ביום 21 בדצמבר, 2016, על פי זימון לאסיפה כללית שפורסם בדוח מיידי מיום 13 בנובמבר, 2016 (לפרטים בדבר התיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק ראו בדוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 13 בנובמבר, 2016, מס' אסמכתא: 01-077067-2016).
- [לפרטים בדבר התיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק ראו ביאור 17.3.](#)
4. ביום 14 בנובמבר 2016, פרסמה חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברת בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף חדש על בסיס דוחותיה הכספיים ליום 30 ביוני 2016, על פיו החברה רשאית להנפיק בעתיד ניירות ערך שונים בהיקף ובתנאים אשר יקבעו על פי דוחות הצעות מדף, אם וככל שיפורסמו על ידי החברה בעתיד ("תשקיף המדף").

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בסביבה הכלכלית

המשק הישראלי צמח במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-3.2%, לעומת צמיחה של 2.0% במחצית הקודמת וצמיחה של 2.7% במחצית הראשונה אשתקד. על פי נתוני הלמ"ס, שיעור האבטלה בישראל בסוף הרבעון השלישי של שנת 2016 עמד על 4.9%, לעומת שיעור של 4.8% ברבעון השני של 2016.

מדד המחירים לצרכן (מדד בגין) בשנים עשר החודשים האחרונים ירד בשיעור של 0.4%, ומתחילת שנת 2016 נותר המדד ללא שינוי. שער השקל מול הדולר התחזק מתחילת השנה בשיעור של כ-3.7%, ומול האירו ב-1.0%.

בחודש מרץ 2015 הוריד בנק ישראל את הריבית ב-0.15%, לשיעור של 0.1% ולפי תחזית בנק ישראל היא צפויה להישאר ברמה זו עד סוף שנת 2016.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה, מדד ת"א 25 רשם ירידה של כ-5.6%, מדד ת"א 100 רשם ירידה של כ-4.1% ואילו מדד איגרות החוב הממשלתיות רשם עליה של כ-2.3%. המחזור היומי הממוצע במניות ובתעודות סל הסתכם ב-1.2 מיליארד שקלים, ירידה של כ-12.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו הנפקות והקצאות של מניות על ידי חברות ישראליות בארץ ובחו"ל כ-28.0 מיליארד שקלים, עלייה של כ-478.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מתחילת השנה מדד מחירי הדירות רשם עליה של 4.5%. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נמכרו כ-22,700 דירות חדשות, ירידה של כ-8.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד חלה ירידה במחוז הצפון בשיעור של כ-25%, במחוז חיפה כ-17%, במחוז תל אביב כ-13% ובמחוז ירושלים כ-10%. לעומת זאת נרשמה עליה של כ-19% במחוז הדרום.

על פי נתוני הכונס הרשמי, במהלך שנת 2015 ניתנו 14,756 צווי כינוס, עלייה של 12% לעומת שנת 2014, ועלייה של 31% לעומת שנת 2013. בראייה רב-שנתית מדובר בגידול נמשך במספר צווי הכינוס, המבטא עלייה של 43% בפרק זמן של שלוש שנים, ועלייה בשיעור של 137% בפרק זמן של חמש שנים.

לאור נתונים אלה נערך הבנק הן מבחינת המודלים והן מבחינת התהליכים לחיתום האשראי במטרה לשמור על פרופיל הסיכון שהוגדר על ידי הדירקטוריון.

במהלך הרבעון הראשון של 2016 הודיע בנק ישראל על מתן הקלות רגולטוריות לגבי הלוואות לדיור לזכאים במכרזי "מחיר למשתכן". על פי התיקון, בהלוואות לדיור הניתנות לרכישת דירות אלו, תאגיד בנקאי רשאי לחשב את יחס המימון של ההלוואה בהתבסס על הערכת שמאי במקום על מחיר הרכישה בפועל. כלומר התיקון מאפשר מתן משכנתאות לדירות אלו ביחס מימון של עד 75% מהמחיר בהערכת שמאי, דהיינו, למעלה מ-75% מהמחיר בפועל. עם זאת, טרם ניכרת השפעת המהלך על מחירי הדירות.

בחודש ספטמבר 2016 הוגשו המסקנות הסופיות של וועדת שטרם, הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים. הוועדה הוקמה על ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל לשם בחינת דרכים להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים בישראל.

המלצות שפורסמו במסגרת דו"ח הוועדה התייחסו בין היתר לנושאים הבאים:

- הפרדת השליטה של הבנקים הגדולים מחברות כרטיסי האשראי
- יצירת תשתית רגולטורית שתאפשר ותתמוך בהקמה של בנקים חדשים
- הנהגת ביטוח פיקדונות כחלק מהסרת חסמי התחרות
- מתן אפשרות לבנקים שאינם גדולים לרכוש שירותי מחשוב משותפים מגוף אחד

- תמרוץ הגופים המוסדיים להקצות אשראי למגזר הקמעונאי בכך שלא ייחשבו כהלוואות מדורגות ובכך להקל את דרישות הלימות ההון לנוסטרו ונכסי העמיתים בגופים המוסדיים.
 - השלמת האסדרה על חברות מימון חוץ בנקאיות לרבות חברות הפועלות בפלטפורמות P2P
 - שינוי חקיקה בתחום השעבודים בדגש על עדכון תקופתי של סכום חוב הלקוח המבטוח בשיעבוד
- ביום 2 באוגוסט 2016 פורסמה הצעת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, התשע"ו - 2016 אשר באה לעגן בחקיקה את המלצות הועדה.
- במקביל לכך, פרסם הפיקוח על הבנקים מדיניות חדשה להסרת חסמי כניסה לבנקאות תוך הגדרת מתווה להקמת בנק חדש בישראל. מדיניות זו יחד עם המלצות ועדת שטרומס מצטרפים לחוק נתוני אשראי, שאושר בכנסת בחודש אפריל 2016. חוק נתוני אשראי קובע כי יוקם מאגר נתוני אשראי מרכזי, תחת אחריותו של בנק ישראל, אשר יכיל נתונים על משקי בית ועסקים קטנים. מאגר זה יסייע להגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי, ירחיב את הנגישות לאשראי ויאפשר הרחבת המידע העומד לרשות נתוני האשראי בבואם להעריך את רמת סיכון האשראי של הלקוח.
- הבנק רואה בחיוב צעדים המקדמים תחרות במערכת הבנקאית בישראל. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה של צעדים אלה על פעילות הבנק.
- ביום 12 בינואר 2016, פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים, בנושא ההתייעלות התפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. במכתב זה הביעה המפקח עמדת כי רמת היעילות בבנקים נמוכה בהשוואה למערכות בנקאיות במדינות מתקדמות אחרות, ולפיכך היא רואה בהליכי התייעלות יעד חשוב להבטחת יציבות הבנקים. לאור האמור לעיל, נדרש כי דירקטוריון הבנק יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות, כולל יעדי ביניים מוגדרים, אשר תשקף מחויבות ארוכת טווח להתייעלות המתאימה לסביבה הכלכלית הנוכחית. בכוונת הפיקוח להגדיר מתכונת דיווח תקופתית לפיקוח, וכן לאשר הקלות בנושא הלימות ההון לבנקים אשר יעמדו בתנאים המפורטים במכתב, ובלבד שיאשרו תכנית התייעלות עד ה-31 בדצמבר 2016.
- הבנק נערך ליישם את הוראות מכתב המפקח.

2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2016 ב-49.5 מיליוני ש"ח, לעומת 42.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-17%, עיקר הגידול בסך 21.0 מיליוני ש"ח (לאחר השפעת המס) נובע ממימוש אג"ח זמינות למכירה כמפורט בביאור 16.3 לדוחות הכספיים וכן מגידול בהכנסות ריבית נטו אשר קוזזו מגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות ומגידול בהוצאות מיסים בסך 4.6 מיליוני ש"ח כתוצאה מקיטון ביתרת המיסים הנדחים עקב שינוי בשיעור המס כמפורט בביאור 16.1 לדוחות הכספיים.

ברבעון השלישי של 2016 הסתכם הרווח הנקי ב-9.9 מיליוני ש"ח, לעומת 10.5 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד קיטון של כ-6%.

תשואת הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של 2016 על ההון העצמי הממוצע הייתה 8.4% לעומת 7.6% בתקופה מקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של 2016 תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 5.0% לעומת 5.5% ברבעון המקביל אשתקד.

התשואה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הושפעה גם מאירועים חד פעמיים ובמיוחד מהרווח הנקי (נטו ממס) בסך 21.0 מיליוני ש"ח ממימוש אג"ח זמינות למכירה כמפורט בביאור 16.3 לדוחות הכספיים, ומנגד מהוצאות מיסים בסך 4.6 מיליוני ש"ח כתוצאה מקיטון ביתרת המיסים הנדחים עקב שינוי בשיעור המס כמפורט בביאור 16.1 לדוחות הכספיים.

הכנסות והוצאות ריבית

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב- 258.8 מיליוני ש"ח, לעומת 249.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 3.6%.

ברבעון השלישי של 2016 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב- 87.3 מיליוני ש"ח, לעומת 83.4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד גידול של כ- 4.7%.

הגידול מול התקופות הקודמות נובע בעיקר מהמשך שיפור במרווחים, ומגידול ביתרת האשראי הצרכני והמשכנתאות.

ההתפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית בין נכסים כספיים להתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	2015	2016	
2.72%	3.03%	2.72%	3.03%	לא צמוד
2.35%	2.33%	2.38%	2.33%	צמוד למדד ⁽¹⁾
2.14%	1.76%	2.29%	1.92%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
2.52%	2.65%	2.51%	2.66%	סך הכל פער הריבית

להלן היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2016 בספטמבר			2015 בספטמבר			
היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	
ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	
60%	67%	60%	62%	51.8	58.6	לא צמוד
28%	24%	28%	25%	20.6	20.7	צמוד למדד ⁽¹⁾
12%	9%	12%	13%	11.0	8.0	צמוד מט"ח ⁽²⁾
100%	100%	100%	100%	83.4	87.3	סך הכל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2016 בספטמבר			2015 בספטמבר			
היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	
ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	
60%	67%	60%	64%	159.8	174.4	לא צמוד
28%	23%	28%	25%	61.6	60.4	צמוד למדד ⁽¹⁾
12%	9%	12%	11%	28.3	24.0	צמוד מט"ח ⁽²⁾
100%	100%	100%	100%	249.7	258.8	סה"כ

(1) הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה ואין כוללות השפעת מכשירים נגזרים.

(2) הכנסות מגזר המט"ח אין כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

[לפירוט נרחב ראה נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח שינויים בהכנסות והוצאות ריבית, חלק ג' בדוח ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח זה.](#)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו בכ-22.5 מיליוני ש"ח, לעומת כ-26.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-13%

ברבעון השלישי של 2016 הסתכמו ההוצאות בגין הפסדי אשראי ב-7.1 מיליוני ש"ח, לעומת 12.2 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הקיטון מול תקופות קודמות נובע בעיקרו מירידה בהפרשה המחושבת לפי עומק פיגור בגין האשראי לדיור בשל גביית חובות בעייתיים. לפרטים נוספים [ראה בראורים 6 ו-13 לדוח הכספי](#).

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה, בפריסה רבעונית ובמונחים שנתיים אפקטיביים:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום						
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016
0.21%	0.37%	0.50%	0.58%	0.49%	0.12%	0.28%
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו						
0.01%	0.14%	0.13%	0.08%	0.33%	(0.18%)	0.05%
מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור, נטו						
0.17%	0.27%	0.37%	0.42%	0.38%	0.09%	0.21%
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי						

לפירוט נרחב [ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה ובראורים 6 ו-13 לדוח הכספי](#).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הסתכמו ב-132.8 מיליוני ש"ח לעומת 104.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד גידול של כ-27% כמפורט להלן:

הכנסות מימון שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הסתכמו ב-30.5 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה בסך 0.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מממוש אגרות חוב זמינות למכירה.

העמלות בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הסתכמו ב-91.5 מיליוני ש"ח, לעומת 96.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-5%. קיטון זה נובע בעיקרו בשל הכנסות מניירות ערך בעלות אופי חד פעמי בסך של 4.3 מיליוני ש"ח אשר נכללו בהכנסות מעמלות בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות אחרות בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הסתכמו ב-10.8 מיליוני ש"ח לעומת 9.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות שאינן מריבית ברבעון השלישי של 2016 הסתכמו ב-30.7 מיליוני ש"ח לעומת 29.5 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד גידול של כ-4% הנובע בעיקרו מגידול של כ-6% בהכנסות מעמלות.

הוצאות

ההוצאות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הסתכמו ב-289.4 מיליוני ש"ח, לעומת 265.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ-9%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון השלישי של 2016 הסתכמו ב-95.8 מיליוני ש"ח, לעומת 84.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ-13%.

עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות השכר כמפורט להלן וכן מגידול בהוצאות פחת ובהוצאות המחשוב על רקע גידול בהשקעה במערכות המחשוב של הבנק בשנים האחרונות.

הוצאות השכר בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הסתכמו ב- 131.3 מיליוני ש"ח לעומת 122.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ- 7%.

הוצאות השכר ברבעון השלישי של 2016 הסתכמו ב- 42.8 מיליוני ש"ח לעומת 36.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ- 16%.

הגידול מול תקופות קודמות נובע בין היתר מהתאמה תקופתית להתחייבות בגין התגמול המשתנה.

הפרשה למיסים

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הסתכמה בסך של 30.2 מיליון ש"ח לעומת 20.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הינו 37.8% לעומת 32.4% בתקופה מקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 35.9%.

הגידול בשיעור המס נובע בעיקר מגידול בהוצאות מיסים נדחים בסך 4.6 מיליוני ש"ח כתוצאה משינוי בשיעור המס כמפורט בביאור 16.1.

כמו כן, שיעור המס גבוה משיעור המס הסטטוטורי בשל הגידול בהוצאות המיסים הנדחים כאמור לעיל.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות ברבעון השלישי של 2016 הסתכמה בסך של 5.2 מיליון ש"ח לעומת 5.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הינו 34.0% לעומת 34.8% בתקופה מקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 35.9%.

שיעור המס נמוך משיעור המס הסטטוטורי בעיקר כתוצאה מהכנסות פטורות ומהכנסות בשיעור מס מופחת.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הסתכם בהפסד כולל אחר בסך של כ-16.2 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל אחר בסך של כ-2.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע בשל רווח ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה בתקופת הדוח, [לפרטים ראה ביאור 16.3 לדוחות הכספיים](#).

[לפרטים נוספים אודות הרווח הכולל האחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים](#).

[לפרטים אודות קרן הונית שלילית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים](#).

2.3. ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2016, הסתכם ב- 14,655 מיליוני ש"ח, לעומת 14,220 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015, גידול של כ- 3.1%, עיקר השינוי נובע מגידול באשראי לציבור וביתרות המזומנים והפיקדונות בבנקים כמפורט להלן.

נכסים נזילים

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) בניכוי יתרת ניירות ערך שהושאלו לתיק הנוסטרו של הבנק ליום 30 בספטמבר 2016, הסתכמה ב-3,480 מיליוני ש"ח, לעומת 3,592 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015 קיטון של כ- 3.1%. יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2016, הסתכמה ב-2,336 מיליוני ש"ח, לעומת 2,072 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015 גידול של כ- 12.7%.

להלן התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני ש"ח):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	שערך ⁽²⁾	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016	שינוי יתרות ב-%
1,211.4	(349.9)	(1.0)	860.5	(29%)
568.1	313.6	11.9	893.7	57%
1,779.5	(36.3)	10.9	1,754.2	(1.4%)
(259.1)			(610.4)	236%

(1) כולל קניות, מכירות, ותקבולי ריבית

(2) כולל צבירת ריבית, הפרשי שער והתאמות לשווי הוגן

אשראי לציבור

יתרת האשראי לציבור נטו, הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2016, ב- 10,131 מיליוני ש"ח, לעומת 9,889 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015. גידול בשיעור של 2.4%.

להלן התפתחות תיק האשראי (במיליוני ש"ח):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	ביצועים בתקופה ⁽¹⁾	פירעונות בתקופה ⁽²⁾	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016	שינוי יתרות ב-%
6,964	1,014	900	7,078	2%
858	548	358	1,048	22%
7,822	1,562	1,258	8,126	4%
1,128	751	902	977	(13%)
486	96	112	470	(3%)
453	226	121	558	23%
9,889	2,635	2,393	10,131	2%
10,001			10,235	2%

(1) כולל מחזורים

(2) כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער.

לפירוט נוסף ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה וכן [בדוח על הסיכונים המוצג באתר האינטרנט של הבנק](#).

פיקדונות הציבור

להלן הרכב פקדונות הציבור לפי מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

השינוי באחוזים	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
6.9%	6,884	7,360	פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
(13.0%)	2,324	2,021	תכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
(7.9%)	1,811	1,667	פיקדונות במט"ח וצמודי מט"ח
0.3%	11,019	11,048	סה"כ פיקדונות הציבור

[לפרטים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה ביאור 7 לתמצית הדוחות הכספיים.](#)

להלן יתרת אשראי קימעונאי (שאינו לדירור) ויתרת פקדונות לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק (במיליוני ש"ח):

	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016
אשראי קימעונאי	355.5	370.3	320.1
פיקדונות לאנשים פרטיים	2,458.0	2,295.9	2,653.2

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 30 בספטמבר 2016 מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ- 15 אלפי לקוחות בדומה למספר הלקוחות בסוף שנת 2015. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 30 בספטמבר 2016, עומד על כ- 10.3 מיליארדי ש"ח לעומת כ- 12.6 מיליארדי ש"ח בסוף שנת 2015. הקיטון בשווי התיק נובע בעיקרו מהעברת תיק של לקוח מוסדי, יצוין כי אין להעברת התיק השפעה מהותית על הכנסות הבנק.

ניירות ערך שהושאלו

יתרת ניירות ערך שהושאלו הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2016, בכ- 893 מיליוני ש"ח (מזה כ- 610 מיליוני ש"ח עבור תיק הנוסטרו), לעומת כ- 387 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015 (מזה כ- 259 מיליוני ש"ח עבור תיק הנוסטרו). הגידול נובע מפעילות מול תיק הנוסטרו ומול לקוחות.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

יתרת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2016, ב- 1,569 מיליוני ש"ח (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 463 מיליוני ש"ח) לעומת 1,635 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015 (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 406 מיליוני ש"ח).

השינוי ביתרה נובע מפדיון של אגרות חוב על פי תנאי הפירעון המקורי שלהן ומנגד הנפקה של הבנק באמצעות חברת בת של כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO בסך 128.4 מיליוני ש"ח, כמפורט להלן בפרק הון והלימות הון (הון רובד 2).

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 142 מיליוני ש"ח (מזה כ- 139 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות) לעומת 195 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015. (מזה כ- 191 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 155 מיליוני ש"ח (מזה כ- 139 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות) לעומת 195 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015. (מזה כ- 191 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

הון והלימות הון

להלן טבלה המציגה יחס הלימות הון, יחס מינוף ותשואה להון בפריסה רבעונית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016
5.6%	5.5%	5.6%	5.5%	5.7%	5.5%	5.5%
10.0%	9.9%	9.7%	9.7%	9.7%	9.7%	9.7%
14.3%	14.1%	13.4%	13.4%	13.3%	14.6%	14.0%
(1) –	5.2%	5.2%	5.2%	5.4%	5.2%	5.2%
9.7%	7.5%	5.5%	3.2%	11.9%	8.9%	5.0%

(1) הוראת גילוי זו חלה החל מיום 1.4.2015, לא נדרש לתת גילוי למספרי ההשוואה שנדרשים לראשונה כתוצאה מיישום ההוראה

להלן טבלה המציגה תנועה בהון עצמי, הון עצמי רובד 1, הון עצמי רובד 2 והון כולל

הון כולל	הון רובד 2	הון עצמי רובד 1	הון עצמי	
1,070.7	292.1	778.6	784.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
49.5	–	49.5	49.5	רווח נקי לתקופה ⁽¹⁾
(8.6)	–	(8.6)	(8.6)	דיבידנד
(16.2)	–	(16.2)	(16.2)	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽²⁾
(64.3)	(64.3)	–	–	קיטון ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2
128.4	128.4	–	–	הנפקת כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO
(1.9)	(1.9)	–	–	קיטון בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2
(2.7)	–	(2.7)	–	אחר
1,154.9	354.3	800.6	808.7	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

(1) ראה לעיל פירוט רווח ורוחיות בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

(2) נובע בעיקר ממכירת תיק זמין למכירה לפרוט נוסף ראה התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

הלימות הון

ליום 30 בספטמבר			31 בדצמבר
2015			2015
(בלתי מבוקר)			(מבוקר)
(במיליוני ש"ח)			
א. הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	800.6	776.1 ⁽¹⁾	778.6
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	354.3	293.0	292.1
סך הכל הון כולל	1,154.9	1,069.1⁽¹⁾	1,070.7
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	7,441.5	7,234.8	7,201.1
סיכויי שוק	46.8	34.8	72.0
סיכון תפעולי	743.8	722.2	740.7
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	8,232.1	7,991.8	8,013.8
ג. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.7	9.7 ⁽¹⁾	9.7
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.0	13.4 ⁽¹⁾	13.4
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	9.7	9.2	9.3
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	13.2	12.7	12.8

(1) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5 לדוחות הכספיים](#)
 לפירוט נוסף ראה ביאור 9, הלימות הון נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים.

יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2016 עומד על 9.7% בדומה לסוף שנת 2015. ביום 30 במאי, 2013 פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (הוראות ניהול בנקאי תקין 201 - 211). בהוראות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי: לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017. לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017. ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, בהתאם להנחיות המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור. מועד התחילה לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת ההלוואות לדיור החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרישה להון נוסף סך של כ-9 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים כל רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר 2017 סך של כ-70 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון המזערי.

יצוין כי כל שינוי ביתרת תיק ההלוואות לדיור ישנה את תוספת ההון הנדרש.

בהתאם להנחיות המפקח המצויינות לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש מהבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הינו 9.7%.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. בהמשך לאמור לעיל ובמסגרת דיוניו, הנחה הדירקטוריון את ההנהלה להכין תכנית יחסי הלימות הון ארוכי טווח הבנויים על מתווה בו יחס הון רובד 1 יגיע לשיעור של 11% בסוף שנת 2017, בהנחה שבנק ישראל יאפשר גיוס מכשירי הון רובד 1.

לאחרונה הודיע בנק ישראל כי בשלב זה אין בכוונתו לאשר גיוס מכשירי הון רובד 1 דוגמת AT1.

יחד עם זאת הודיע בנק ישראל לבנק כי לא תהיה לו התנגדות לדחיית מועד העמידה ביעד שנקבע לסוף שנת 2019.

הון רובד 2

יתרת כתבי התחייבויות נדחים שהונפקו לציבור ופיקדונות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון רובד 2 לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב-30 בספטמבר 2016, ב-265 מיליוני ש"ח, לעומת 201 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015.

ביום 9 ביוני, 2016 הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק (להלן: "חברת הבת"), 128.4 מיליוני ש"ח כתבי התחייבות נדחים מותנים, סדרה 11 מסוג COCO (Contingent Convertibles) הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן. כתבי ההתחייבות הונפקו באמצעות דוח הצעת מדף מיום 7 ביוני, 2016 והודעה משלימה מיום 9 ביוני, 2016.

כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 7 ביוני, 2026 עם אופציה אשר הינה בידי חברת הבת, לפירעון מוקדם לא לפני 7 ביוני, 2021 ולא לאחר 7 ביולי, 2021, צמודים למדד אפריל 2016, נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 3.2% לשנה, עד למועד הפירעון המוקדם. במועד זה, וככל שהחברה לא תממש את זכותה לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן (התשואה השנתית הממוצעת של אג"ח ממשלתית שהתקופה הנותרת לפירעונה הינה 5 שנים) במועד ההנפקה לבין זו שבמועד עדכון הריבית.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן כמפורט בתשקיף, תבצע החברה מחיקה של קרן כתבי התחייבות.

אירוע מכונן יקרה במידה ויחס ההון העצמי של בנק ירושלים בע"מ ירד מ-5% או כמוקדם מבין: (1) הודעת המפקח על הבנקים כי מחיקה הכרחית על מנת לא להגיע לנקודת אי קיימות, או, (2) החלטת המפקח על הבנקים לבצע הזרמת הון מהמגזר הציבורי, או תמיכה שוות ערך, שבלעדיה יגיע הבנק לנקודת אי קיימות, כפי שקבע המפקח על הבנקים.

כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הוראות נב"ת 202 ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2.

	30 בספטמבר	31 בדצמבר	
	2015	2016	2015
הון רובד 1	776.1	800.6	778.6
סך חשיפות מאזניות	14,137.5	14,744.0	14,325.6
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	630.1	661.4	614.0
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	84.2	17.8	55.3
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(5.0)	(8.1)	(5.4)
סך החשיפות	14,846.8	15,415.1	14,989.5
יחס המינוף	5.2%	5.2%	5.2%
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	5.0%	5.0%	5.0%

ביום 28 באפריל 2015, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרושות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שידרש מהבנק הוא 5%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי, אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. הבנק עומד ביחס המינוף הקבוע בהוראה.

מדיניות חלוקת דיבידנדים וחלוקת דיבידנדים

ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה, כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 29 באוגוסט 2013, (אסמכתא: 132396-01-2013), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה (בפועל חלוקת הדיבידנד בוצעה בדרך כלל על בסיס רבעוני לפי 30% מהרווח הנקי הרבעוני).

יחד עם זאת, השיקולים לחלוקת הדיבידנד וחלוקתו בפועל, ככל שתהיה, יושפעו מהצורך בעמידה ביעדי ההון המעודכנים שיקבע הדירקטוריון ([ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם](#)) וכפופים להוראות המפקח על הבנקים, שייקבעו מעת לעת ולהוראות הדין ובהתקיים נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

חלוקת הדיבידנד מתבצעת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. המפקח על הבנקים הודיע לבנקים ביום 30 בספטמבר, 2010 כי בנוסף להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 331, בנק שאינו עומד ביעד ההון של 7.5% או שחלוקת הדיבידנד תגרום לו שלא יעמוד ביעד, אינו רשאי לחלק דיבידנד, אלא לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים.

אין באמור לעיל בדבר חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלשהי כלפי צד שלישי כלשהו (לרבות לעניין חלוקת דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו).

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים

תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 28 ביוני 2016, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים במזומן בסך 8.6 מיליוני ש"ח.

הדיבידנד בסך 0.121955 ש"ח לכל מניה רגילה בסך 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 19 ביולי 2016, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 6 ביולי 2016 (המועד הקובע).

ביום 11 באוגוסט 2016, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים במזומן בסך 5.2 מיליוני ש"ח.

הדיבידנד בסך 0.07374 ש"ח לכל מניה רגילה בסך 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 5 באוקטובר 2016, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 20 בספטמבר 2016 (המועד הקובע).

2.4. תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים, מיום 3 בנובמבר, 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. על פי חוזר זה, בדוח הכספי לשנת 2015, הוצגו נתונים מאזניים בלבד על מגזרי פעילות פיקוחיים. כמו כן, בדוח הכספי לשנת 2015, הבנק היה רשאי שלא לתת גילוי למספרי ההשוואה.

הגילוי המלא נכלל לראשונה בדוח ליום 31 במרץ 2016 ומספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם לסיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים, נכון ליום 1 בינואר, 2016.

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים:

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

- **מגזר משקי הבית** - לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).
- **מגזר בנקאות פרטית** - לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליון ש"ח.
- **מגזר עסקי** - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.
- **מגזר מוסדיים** - לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.
- **מגזר ניהול פיננסי** - המגזר כולל את פעילות הנוסטרו של הבנק ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:
- **הכנסות ריבית, נטו** - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).
- וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפקדון).
- **הכנסות שאינן מריבית** - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- **הוצאות בגין הפסדי אשראי** - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- **הוצאות תפעוליות ואחרות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק. יובהר כי שיטת הקצאת העלויות נותרה זהה בעת המעבר למדידת הריווחיות של מגזרי פעילות פיקוחיים החל מהרבעון הראשון של שנת 2016.
- **מיסים על הכנסה** - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

להלן פירוט היתרות הממוצעות (לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר) של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות:

התחייבויות			נכסים		
שינוי	2015	2016	שינוי	2015	2016
באחוזים	מיליוני ש"ח		באחוזים	מיליוני ש"ח	
(2)	7,019.6	6,859.3	5	7,912.4	8,306.6
(4)	1,645.3	1,578.9	27	5.6	7.1
(24)	1,102.7	834.1	28	1,090.6	1,398.7
46	237.6	348.1	(19)	749.2	604.4
20	1,168.7	1,404.4	523	7.3	45.5
20	1,956.1	2,340.7	(8)	4,117.4	3,802.2
2	13,130.0	13,365.5	2	13,882.5	14,164.5

* מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

להלן פירוט הרווח מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות:

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			הרווח הנקי (הפסד)
שינוי	2015	2016	
מגזרים	מיליוני ש"ח		באחוזים
משקי בית	14.8	8.1	(45)
בנקאות פרטית	(1.2)	(2.7)	125
עסקים קטנים וזעירים	8.6	7.8	(9)
עסקים בינוניים וגדולים*	5.0	7.1	42
גופים מוסדיים	2.9	1.4	(51)
מגזר ניהול פיננסי	12.2	27.8	128
סה"כ	42.3	49.5	17

* מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

מגזר משקי בית

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות וכרטיסי אשראי, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחשבונות, מסגרות עובר ושב, פעילות בשוק ההון בניירות ערך וייעוץ השקעות.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק ובאמצעות מוקד הלקוחות של הבנק.

[לפרטים אודות הלוואות לדיור ראה להלן בפרק הסיכונים בתיק הלוואות לדיור.](#)

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית (במליוני ש"ח):

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר					
2015			2016		
סה"כ	אחר	הלוואות לדיור	סה"כ	אחר	הלוואות לדיור
264.5	86.0	178.5	286.1	98.1	188.0
(28.3)	(28.3)	-	(32.7)	(32.7)	-
הכנסות ריבית מחיצוניים					
הוצאות ריבית לחיצוניים					
הכנסות ריבית, נטו					
236.2	57.7	178.5	253.4	65.4	188.0
(54.8)	36.1	(90.9)	(57.5)	34.5	(92.0)
מחיצוניים					
בינמגזרי					
181.4	93.8	87.6	195.9	99.9	96.0
סך הכנסות ריבית, נטו					
58.7	35.8	22.9	50.7	32.9	17.8
הכנסות שאין מריבית					
240.1	129.6	110.5	246.6	132.8	113.8
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)					
(27.3)	(30.6)	3.3	(21.4)	(27.4)	6.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(109.1)	(82.2)	(27.0)	(108.0)	(80.5)	(27.5)
הוצאות ישירות					
(83.7)	(59.8)	(23.8)	(102.5)	(73.2)	(29.3)
הוצאות עקיפות					
(5.2)	18.6	(23.8)	(6.6)	16.3	(22.9)
הוצאות מיסים					
14.8	(24.4)	39.2	8.1	(32.0)	40.1
רווח נקי (הפסד)					
64.6	10.5	54.2	75.4	16.0	59.4
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות					
7,912.4	1,054.3	6,858.1	8,306.6	1,358.9	6,947.7
יתרה ממוצעת של נכסים					
7,019.6	7,019.6	-	6,859.3	6,859.3	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
5,230.4	1,187.2	4,043.2	5,570.0	1,432.4	4,137.6
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
4,955.2	3,639.5	1,315.7	4,247.3	3,177.4	1,069.9
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					

בתשעת החודשים הראשונים של 2016 נרשם רווח במגזר פעילות זה בסך 8.1 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 14.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר מהוות כ-63% מהכנסות הבנק, ההוצאות הישירות של המגזר מהוות כ-70% מהוצאות הישירות של הבנק.

מגזר משקי בית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
סה"כ	אחר	הלוואות לדיוור	
336.9	117.7	219.2	הכנסות ריבית מחיצוניים
(26.6)	(26.6)	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו
310.3	91.1	219.2	מחיצוניים
(67.4)	33.9	(101.3)	בינמגזרי
242.9	125.0	117.9	סך הכנסות ריבית, נטו
69.5	42.0	27.5	הכנסות שאינן מריבית
312.4	167.0	145.4	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
(41.5)	(40.6)	(0.9)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(147.6)	(111.0)	(36.6)	הוצאות ישירות
(120.9)	(86.3)	(34.6)	העמסת הוצאות עקיפות
(1.0)	21.8	(22.8)	הוצאות מיסים
1.4	(49.1)	50.5	רווח נקי (הפסד)
77.0	9.8	67.2	רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)
7,936.9	1,064.4	6,872.5	יתרה ממוצעת של נכסים
7,032.9	7,032.9	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
5,261.5	1,267.7	3,993.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
4,804.5	3,558.1	1,246.4	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

מגזר בנקאות פרטית

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים לאנשים פרטיים להם תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית (במיליוני ש"ח):

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	
0.2	-	הכנסות ריבית מחיצוניים
(8.7)	(9.8)	הוצאות ריבית לחיצוניים
		הכנסות ריבית, נטו
(8.5)	(9.8)	מחיצוניים
10.9	11.6	בינמגזרי
2.4	1.8	סך הכנסות ריבית, נטו
4.6	4.9	הכנסות שאינן מריבית
7.0	6.7	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
(0.1)	(0.1)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.9)	(4.1)	הוצאות ישירות
(5.2)	(6.7)	העמסת הוצאות עקיפות
1.0	1.5	הוצאות מיסים
(1.2)	(2.7)	הפסד
1.7	1.6	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
5.6	7.1	יתרה ממוצעת של נכסים
1,645.3	1,578.9	יתרה ממוצעת של התחייבויות
27.0	24.2	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
3,199.9	2,426.1	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

ההפסד במגזר פעילות זה בתקופת הדוח הסתכם ב-2.7 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד 1.2 מיליוני ש"ח לתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר מהוות כ-2% מהכנסות הבנק, ההוצאות הישירות של המגזר מהוות כ-3% מהוצאות הישירות של הבנק.

מגזר בנקאות פרטית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	
0.1	הכנסות ריבית מחיצוניים
(11.8)	הוצאות ריבית לחיצוניים
	הכנסות ריבית, נטו
(11.7)	מחיצוניים
14.6	בינמגזרי
2.9	סך הכנסות ריבית, נטו
5.2	הכנסות שאינן מריבית
8.1	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(5.3)	הוצאות ישירות
(7.5)	העמסת הוצאות עקיפות
1.5	הוצאות מיסים
(3.2)	הפסד
1.8	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
4.7	יתרה ממוצעת של נכסים
1,631.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות
23.4	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
3,113.7	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

מגזר עסקי

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

המגזר העסקי מספק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה מועמדים ללקוחות הבנק, באמצעות סקטור הנדל"ן ובאמצעות החטיבה הקמעונאית במסגרת היחידה לבנקאות מסחרית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה. בנוסף, מנהל הבנק אשראי הניתן למימון פרויקטים בתחום האנרגיה הסולארית, בין אם על ידו בלבד ובין אם במימון משותף עם גופים פיננסיים, וכן הלוואות מסחריות.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים - עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- מגזר עסקים בינוניים וגדולים* - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תוצאות הפעילות של המגזר העסקי לפי תתי מגזרים (במיליוני ש"ח):

מגזר עסקים קטנים וזעירים

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר					
2015			2016		
סה"כ	אחר	בינוני ונדל"ן	סה"כ	אחר	בינוני ונדל"ן
36.2	4.4	31.8	31.9	1.9	30.0
(1.7)	(1.5)	(0.2)	(1.8)	(1.6)	(0.2)
הכנסות ריבית מחיצוניים					
הוצאות ריבית לחיצוניים					
הכנסות ריבית, נטו					
34.5	2.9	31.6	30.1	0.3	29.8
(10.6)	0.4	(11.0)	(6.3)	1.5	(7.8)
מחיצוניים					
בינמגזרי					
23.9	3.3	20.6	23.8	1.8	22.0
18.7	4.5	14.2	22.1	9.7	12.4
סך הכנסות ריבית, נטו					
הכנסות שאינן מריבית					
42.6	7.8	34.8	45.9	11.5	34.4
1.4	(0.9)	2.3	(0.3)	(0.1)	(0.2)
(13.1)	(7.8)	(5.3)	(13.2)	(8.2)	(5.0)
(17.0)	(10.7)	(6.3)	(20.2)	(13.3)	(6.9)
(5.3)	4.4	(9.7)	(4.4)	3.6	(8.0)
הוצאות מיסים					
8.6	(7.2)	15.8	7.8	(6.5)	14.3
רווח נקי (הפסד)					
19.2	(0.6)	19.8	20.7	2.0	18.7
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות					
1,090.6	201.1	889.5	1,398.7	321.5	1,077.2
1,102.7	703.9	398.8	834.1	459.8	374.3
1,565.9	66.1	1,499.8	1,469.0	64.6	1,404.4
1,055.3	1,046.2	9.1	1,480.3	1,472.4	7.9
יתרה ממוצעת של נכסים					
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					

* מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

מגזר עסקים קטנים וזעירים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
סה"כ	אחר	בינוני ונדל"ן	
49.5	2.9	46.6	הכנסות ריבית מחיצוניים
(0.5)	(0.7)	0.2	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו
49.0	2.2	46.8	מחיצוניים
(11.3)	2.1	(13.4)	בינמגזרי
37.7	4.3	33.4	סך הכנסות ריבית, נטו
23.3	7.2	16.1	הכנסות שאינן מריבית
61.0	11.5	49.5	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
1.1	(0.3)	1.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(17.4)	(10.4)	(7.0)	הוצאות ישירות
(23.5)	(15.0)	(8.5)	העמסת הוצאות עקיפות
(6.6)	4.4	(11.0)	הוצאות מיסים
14.6	(9.8)	24.4	רווח נקי (הפסד)
27.6	0.3	27.4	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
1,130.1	177.0	953.1	יתרה ממוצעת של נכסים
1,134.3	704.7	429.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1,370.3	102.5	1,267.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
936.9	927.2	9.7	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

מגזר עסקים בינוניים וגדולים*

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר					
2015			2016		
סה"כ	אחר	בינוי ונדל"ן	סה"כ	אחר	בינוי ונדל"ן
9.8	-	9.8	13.8	-	13.8
(0.1)	(0.1)	-	(0.1)	(0.1)	-
-	-	-	-	-	-
9.7	(0.1)	9.8	13.7	(0.1)	13.8
0.2	0.1	0.1	(2.6)	0.1	(2.7)
9.9	-	9.9	11.1	-	11.1
3.6	0.3	3.3	6.6	0.5	6.1
13.5	0.3	13.2	17.7	0.5	17.2
-	-	-	(0.7)	-	(0.7)
(2.3)	-	(2.3)	(2.4)	-	(2.4)
(3.1)	-	(3.1)	(3.5)	-	(3.5)
(3.1)	(0.1)	(3.0)	(4.0)	(0.2)	(3.8)
5.0	0.2	4.8	7.1	0.3	6.8
7.0	0.2	6.8	9.3	0.3	9.0
749.2	112.2	637.0	604.4	87.9	516.5
237.6	63.6	174.0	348.1	95.0	253.1
334.5	1.5	333.0	536.5	4.1	532.4
2,806.3	2,804.1	2.2	3,474.2	3,474.2	-

הרווח במגזר העסקי (עסקים קטנים וזעירים ועסקים בינוניים וגדולים) בתקופת הדוח הסתכם ב-14.9 מליוני ש"ח בהשוואה ל-13.6 מליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר מהוות כ-16% מהכנסות הבנק, ההוצאות הישירות של המגזר מהוות כ-10% מהוצאות הישירות של הבנק.

* מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

מגזר עסקים בינוניים וגדולים* (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
סה"כ	אחר	בינוי ונדל"ן	
8.0	-	8.0	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	(0.1)	0.1	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו
8.0	(0.1)	8.1	מחיצוניים
(0.1)	(0.1)	-	בינמגזרי
7.9	(0.2)	8.1	סך הכנסות ריבית, נטו
11.3	0.5	10.8	הכנסות שאינן מריבית
19.2	0.3	18.9	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.1)	-	(3.1)	הוצאות ישירות
(4.1)	-	(4.1)	העמסת הוצאות עקיפות
(3.7)	(0.1)	(3.6)	הוצאות מיסים
8.4	0.2	8.2	רווח נקי
10.0	0.2	9.8	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
795.3	190.1	605.2	יתרה ממוצעת של נכסים
341.6	198.1	143.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות
598.9	1.0	597.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
3,853.2	3,852.3	0.9	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

* מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

מגזר גופים מוסדיים

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר גופים מוסדיים (במליוני ש"ח):

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	
מוסדיים		
-	-	הכנסות ריבית מחיצוניים
(8.2)	(9.3)	הוצאות ריבית לחיצוניים
		הכנסות ריבית, נטו
(8.2)	(9.3)	מחיצוניים
9.1	10.9	בינמגזרי
0.9	1.6	סך הכנסות ריבית, נטו
19.6	18.0	הכנסות שאינן מריבית
20.5	19.6	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(17.4)	(16.8)	הוצאות ישירות
(0.4)	(0.5)	העמסת הוצאות עקיפות
0.2	(0.9)	הוצאות מיסים
2.9	1.4	רווח נקי
1.9	1.8	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
7.3	45.5	יתרה ממוצעת של נכסים
1,168.7	1,404.4	יתרה ממוצעת של התחייבויות
7.6	50.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
21.1	79.2	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

רווחיות המגזר הסתכמה בתקופת הדוח ברווח בסך של 1.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 2.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה בעמלות.

הכנסות המגזר מהוות כ-5% מהכנסות הבנק, ההוצאות הישירות של המגזר מהוות כ-11% מהוצאות הישירות של הבנק.

מגזר גופים מוסדיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	
-	הכנסות ריבית מחיצוניים
(9.4)	הוצאות ריבית לחיצוניים
	הכנסות ריבית, נטו
(9.4)	מחיצוניים
10.6	בינמגזרי
1.2	סך הכנסות ריבית, נטו
26.4	הכנסות שאינן מריבית
27.6	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(21.7)	הוצאות ישירות
(0.6)	העמסת הוצאות עקיפות
(1.6)	הוצאות מיסים
3.7	רווח נקי
3.6	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
6.8	יתרה ממוצעת של נכסים
1,143.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
81.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
12.5	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

מגזר ניהול פיננסי

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואין כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

- ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק.
- ניהול נכסים והתחייבויות.
- ניהול תיק הנוסטרו של הבנק.
- ניהול החשיפות לסיכוני שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות.
- פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי (במיליוני ש"ח):

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	
8.9	4.3	הכנסות ריבית מחיצוניים
(22.9)	(23.6)	הוצאות ריבית לחיצוניים
-	-	הכנסות ריבית, נטו
(14.0)	(19.3)	מחיצוניים
45.2	43.9	בינמגזרי
31.2	24.6	סך הכנסות ריבית, נטו
(0.5)	30.5	הכנסות שאינן מריבית
30.7	55.1	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(8.7)	(9.1)	הוצאות ישירות
(1.9)	(2.4)	העמסת הוצאות עקיפות
(7.9)	(15.8)	הוצאות מיסים
12.2	27.8	רווח נקי
13.9	30.1	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
4,117.4	3,802.2	יתרה ממוצעת של נכסים
1,956.1	2,340.7	יתרה ממוצעת של התחייבויות
554.4	485.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

רווחיות המגזר הסתכמה בתקופת הדוח ברווח בסך של 27.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 12.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול ברווח נובע ממימוש אג"ח זמינות למכירה ברווח נקי של 21.0 מיליוני ש"ח כמפורט בביאור 16.3 לדוחות הכספיים.

הכנסות המגזר מהוות כ-14% מהכנסות הבנק, ההוצאות הישירות של המגזר מהוות כ-6% מהוצאות הישירות של הבנק. בנטרול הרווח החד פעמי ממימוש אג"ח זמינות למכירה הכנסות המגזר מהוות כ-6% מהכנסות הבנק.

מגזר ניהול פיננסי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	
11.8	הכנסות ריבית מחיצוניים
(23.9)	הוצאות ריבית לחיצוניים
	הכנסות ריבית, נטו
(12.1)	מחיצוניים
53.6	בינמגזרי
41.5	סך הכנסות ריבית, נטו
0.9	הכנסות שאינן מריבית
42.4	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(11.8)	הוצאות ישירות
(2.4)	העמסת הוצאות עקיפות
(8.7)	הוצאות מיסים
19.5	רווח נקי (הפסד)
19.1	רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)
4,105.9	יתרה ממוצעת של נכסים
1,922.7	יתרה ממוצעת של התחייבויות
569.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. למעט הנפקת כתבי התחייבות נדחים מותניים מסוג COCO בסך 128.4 מליוני ש"ח באמצעות חברת בת, כמפורט לעיל בפרק הון והלימות הון. ולמעט פירסום תשקיף מדף חדש באמצעות חברת בת על בסיס דוחותיה הכספיים ליום 30 ביוני 2016, כמפורט בפרק אירועים לאחר תאריך מאזן.

[לפרטים נוספים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים לשנת 2015.](#)

פרק 3 - סקירת הסיכונים

3.1 סיכון אשראי

סקירה של הסיכון ואופן ניהולו

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלוה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

לפירוט נוסף של החשיפה והתייחסות לניהול סיכונים אשראי ראה בדוח השנתי לשנת 2015, עמודים 49 - 64.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ- 90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומדיניות אשראי המאפשרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכונים אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ומגבלות ניהול הסיכון, הכללים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך מדיניות האשראי המאושר על ידי דירקטוריון הבנק, מתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, את המגבלות ואת הביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים. מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור שינויים מאקרו כלכליים והתפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק, ובהתאמה נערכים בה עדכונים במקרה הצורך.

ריכוזיות האשראי

סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לוויים רבים מענפי משק שונים.

ביום 8 בנובמבר, 2011 מורסמו הנחיות המפקח על הבנקים בדבר גילוי נוסף בגין חשיפות משמעותיות לקבוצת לוויים. מאחר שלא קיימת בבנק קבוצת לוויים (כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313) אשר חבותה עולה על 15% מהון הבנק, הבנק אינו נדרש לתת גילוי נוסף בהתאם להנחיה כאמור.

סיכון ריכוזיות ענפי משק

סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללוויים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרויקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרויקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטוחונות משותפים - "פארי פסו".

כמו כן הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים ובתחום אנרגיה סולארית, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.

הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכוני האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור זיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. [לפרטים כלליים נוספים וגילוי איכותי נוסף אודות זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאור 13 בדוח זה וכן בדוח השנתי לשנת 2015 \(עמודים 54-52\).](#)

כתובתו: www.bankjerusalem.co.il << מידע פיננסי >> דוחות כספיים

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים במיליוני ש"ח:

יתרת סיכון אשראי ⁽³⁾ ליום								
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2015			31 בדצמבר 2015		
מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל
1. סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾								
46.4 ⁽⁵⁾	7.3	53.7	22.9	2.3	25.2	25.7	2.3	28.0
סיכון אשראי פגום								
13.8	0.6	14.4	17.8	0.9	18.7	17.2	0.9	18.1
סיכון אשראי נחות								
174.7	0.1	174.8	180.8	0.1	180.9	177.1	-	177.1
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾								
234.9	8.0	242.9	221.5	3.3	224.8	220.0	3.2	223.2
סך הכל סיכון אשראי בעייתי*								
174.6		174.6	186.1		186.1	178.4	-	178.4
*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר (בעיקר דיור) ⁽⁴⁾								
2. נכסים שאינם מבצעים:								
33.2	7.3	40.5	10.9	2.3	13.2	13.5	2.3	30.2
חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית ⁽⁴⁾								
33.2	7.3	40.5	10.9	2.3	13.2	13.5	2.3	30.2
סך הכל נכסים שאינם מבצעים								

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
 (3) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים;
 (4) לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגין נעשית על בסיס מזומן.
 (5) מזה סווג במהלך הרבעון לסיכון אשראי פגום, אשראי של שני לקוחות בסך 15.9 מיליוני ש"ח.

להלן פרטים בנוגע לתנועה תקופתית בחובות פגומים מאזניים במיליוני ש"ח:

יתרת חובות פגומים לתחילת השנה 31.12.15		25.7
חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה		29.4
מחיקות חשבונאיות		(3.9)
גבייה על בסיס מזומן		(4.8)
יתרת חובות פגומים ליום 30.9.16		46.4

יתרת חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2016, ב 22.4 מיליוני ש"ח לעומת 23.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015.

להלן פרטים על הלוואות בפיגור ועל ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) של הלוואות לדיור אשר לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314

30 בספטמבר 2016							
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
בפיגור של 90 ימים או יותר							
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽³⁾	סך הכל מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים עד 33 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	בפיגור של 30 ועד 89 ימים
18.2	-	17.8	9.1	3.6	2.4	2.7	0.4
סכום הפיגור מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾							
3.1	-	3.1	3.0	0.1	-	-	-
185.8	10.3	153.5	11.3	17.9	46.2	78.1	22.0
יתרת חוב רשומה יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾							
22.4	1.6	20.8	8.2	7.0	5.6	-	-
163.4	8.7	132.7	3.1	10.9	40.6	78.1	22.0
יתרת חוב נטו							

- (1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.
(3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
0.13%	0.11%	0.32%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור ⁽²⁾
1.78%	1.87%	1.71%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.12%	1.06%	1.02%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
827%	971%	313%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית ⁽³⁾
58%	54%	50%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
1.88%	1.90%	2.02%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.41%	0.35%	0.29%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
0.37%	0.38%	0.39%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת ⁽¹⁾
32.9%	35.0%	38.3%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ⁽¹⁾

- (1) במונחים שנתיים אפקטיביים.
(2) השינוי בשיעור זה ביחס לתקופות קודמות נובע מסיווג חובות פגומים בסך 19.7 משר"ח בגין לא קיימת הפרשה פרטנית.
(3) היחס מושפע מהרכב תיק האשראי של הבנק שהינו מוטה הלוואות לדיור, כאשר לרוב סיווג חוב כפגום אינו רלוונטי להלוואות לדיור.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2016									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל	מזה		פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
				חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾				
ציבור - מסחרי									
1,931.7	1,828.1	26.5	1,931.7	1,051.5	26.5	25.6	0.5	-	6.1
484.6	468.1	16.5	484.6	472.8	16.5	11.4	0.5	-	3.3
791.1	791.1	-	651.6	388.4	-	-	0.2	-	0.5
68.8	67.7	1.1	67.7	51.8	1.1	0.6	0.1	0.1	0.4
3,276.2	3,155.0	44.1	3,135.6	1,964.5	44.1	37.6	1.3	0.1	10.3
7,390.5	7,119.2	163.8	7,390.5	7,125.4	163.8	-	(6.1)	6.7	47.4
1,335.6	1,242.0	35.0	1,335.6	1,145.3	35.0	16.1	27.3	23.1	49.3
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
12,002.3	11,516.2	242.9	11,861.7	10,235.2	242.9	53.7	22.5	29.9	107.0
7.8	7.8	-	-	-	-	-	-	-	-
1,363.4	1,363.4	-	-	-	-	-	-	-	-
13,373.5	12,887.4	242.9	11,861.7	10,235.2	242.9	53.7	22.5	29.9	107.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
371.5	371.5	-	-	-	-	-	-	-	-
13,745.0	13,258.9	242.9	11,861.7	10,235.2	242.9	53.7	22.5	29.9	107.0
סך הכל									

הערות לאחר נתוני 31.12.15

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2015										
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה			סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	דירוג ביצוע אשראי	סך הכל	
			פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾					
ציבור - מסחרי										
5.8	-	(0.6)	5.6	6.5	1,062.2	1,915.7	6.5	1,909.2	1,915.7	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
2.5	-	(0.1)	1.2	5.8	439.9	475.3	5.8	466.9	475.3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.4	0.1	0.2	-	-	253.8	256.1	-	366.0	366.0	שירותים פיננסיים
0.4	0.2	(0.3)	3.3	3.3	116.8	131.7	3.3	149.6	152.9	אחרים*
9.1	0.3	(0.8)	10.1	15.6	1,872.7	2,778.8	15.6	2,891.7	2,909.9	סך הכל מסחרי
56.7	4.2	(3.6)	-	172.1	7,012.6	7,533.8	172.1	7,255.7	7,533.8	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
43.1	23.3	30.4	15.1	37.1	1,080.1	1,364.5	37.1	1,299.4	1,364.5	אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור - פעילות בישראל										
108.9	27.8	26.0	25.2	224.8	9,965.4	11,677.1	224.8	11,446.8	11,808.2	
-	-	-	-	-	-	-	-	10.1	10.1	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	928.8	928.8	ממשלת ישראל
108.9	27.8	26.0	25.2	224.8	9,965.4	11,677.1	224.8	12,385.7	12,747.1	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1.0	1.0	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	572.0	572.0	ממשלות בחו"ל
108.9	27.8	26.0	25.2	224.8	9,965.4	11,677.1	224.8	12,958.7	13,320.1	סך הכל

הערות לאחר נתוני 31.12.15

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2015									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					מזה				
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי									
1,834.1	1,749.7	8.4	1,834.1	1,131.6	8.4	7.6	(0.8)	-	5.6
515.9	508.8	7.1	515.9	488.9	7.1	3.1	0.2	-	2.8
564.6	564.6	-	564.6	165.8	-	-	0.1	0.1	0.3
125.7	124.3	1.4	113.1	99.3	1.4	1.3	0.1	0.6	0.4
3,040.3	2,947.4	16.9	2,835.8	1,885.6	16.9	12.0	(0.4)	0.7	9.1
7,537.4	7,255.8	170.1	7,537.4	7,023.9	170.1	-	0.5	4.8	60.2
1,326.2	1,264.8	36.2	1,326.2	1,091.4	36.2	16.0	40.3	31.2	45.1
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
11,903.9	11,468.0	223.2	11,699.4	10,000.9	223.2	28.0	40.4	36.7	114.4
2.5	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-
1,299.4	1,299.4	-	-	-	-	-	-	-	-
13,205.8	12,769.9	223.2	11,699.4	10,000.9	223.2	28.0	40.4	36.7	114.4
1.6	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-
458.1	458.1	-	-	-	-	-	-	-	-
13,665.5	13,229.6	223.2	11,699.4	10,000.9	223.2	28.0	40.4	36.7	114.4

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל:
- ליום 30.09.2016: חובות - 10,235.2 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,741.8 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 141.5 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,626.5 מיליוני ש"ח.
- ליום 30.09.2015: חובות - 9,965.4 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,532.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 111.0 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,711.7 מיליוני ש"ח.
- ליום 31.12.15: חובות - 10,000.9 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,771.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 195.1 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,698.5 מיליוני ש"ח.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, בסך של 147.4 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 224.8 מיליוני ש"ח.
- (ליום 30.09.2015: 73.7 מיליוני ש"ח ו- 159.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה וליום 31.12.15: 76.0 מיליוני ש"ח ו- 145.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
- (7) יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.
- * סווג מחדש

חשיפה למדינות זרות⁽¹⁾

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2016												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾				חשיפה מאזנית ⁽²⁾				חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
	מזה: סכונ	סך	חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סכונ	סך	חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סכונ	סך	חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סכונ	סך	חשיפה חוץ מאזנית
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סכונ	סך	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סכונ	סך	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סכונ	סך	לפרעון מעל שנה
255.0	214.1	-	3.1	-	-	469.1	-	-	253.0	2.7	213.4	אמצות הברית
151.6	257.4	-	18.4	-	-	409.0	-	-	217.9	33.0	158.1	אחרות
406.6	471.5	-	21.5	-	-	878.1	-	-	470.9	35.7	371.5	סך כל החשיפות למדינות זרות
4.6	-	-	-	-	-	4.6	-	-	4.6	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾
3.4	-	-	-	-	-	3.4	-	-	3.4	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾

ליום 30 בספטמבר 2015												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾				חשיפה מאזנית ⁽²⁾				חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
	מזה: סכונ	סך	חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סכונ	סך	חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סכונ	סך	חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סכונ	סך	חשיפה חוץ מאזנית
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סכונ	סך	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סכונ	סך	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סכונ	סך	לפרעון מעל שנה
260.7	480.0	-	53.6	-	-	740.7	-	-	199.4	0.2	541.1	אמצות הברית
188.3	50.8	-	27.0	-	-	239.1	-	-	168.0	40.3	30.8	אחרות ⁽⁷⁾
449.0	530.8	-	80.6	-	-	979.8	-	-	367.4	40.5	571.9	סך כל החשיפות למדינות זרות
5.6	-	-	-	-	-	5.6	-	-	5.6	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾
1.1	-	-	-	-	-	1.1	-	-	1.1	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾

הערות בסוף חלק א'

חשיפה למדינות זרות⁽¹⁾ (המשך)

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה מאזנית ⁽²⁾				חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾							
	המדינה	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	סך כל החשיפה המאזנית	מזה: סיכון	סך חשיפה חוץ מאזנית	סיכון מאזני	חובות חוץ מאזניות	פגמים בעייתיים	סיכון מאזני	חובות חוץ מאזניות	פגמים בעייתיים
לממשלות ⁽⁴⁾ לבנקים	לאחרים	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	מזה: סיכון	סך חשיפה חוץ מאזנית	סיכון מאזני	חובות חוץ מאזניות	פגמים בעייתיים	סיכון מאזני	חובות חוץ מאזניות	פגמים בעייתיים
366.8	0.1	262.8	-	-	-	629.7	-	-	-	21.1	-	-
91.4	77.5	143.2	-	-	-	312.1	-	-	-	26.1	-	-
458.2	77.6	406.0	-	-	-	941.8	-	-	-	47.2	-	-
מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾												
-	-	5.4	-	-	-	5.4	-	-	-	-	-	-
מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾												
-	-	1.0	-	-	-	1.0	-	-	-	-	-	-

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
(2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
(4) ממשלות, מוסדות, רשמיים ובנקים מרכזיים.
(5) החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.
(6) החשיפה למדינות ה-GIIPS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.
(7) סווג מחדש

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מהון, לפי הנמוך

ליום 30 בספטמבר 2016:

מדינת חשיפה: גרמניה

סך החשיפה המאזנית המצרפית בחלק זה הינה 129.9 מיליון ש"ח (מזה: סך של 12.4 מיליון ש"ח לבנקים).

ליום 30 בספטמבר 2015:

לא קיים

ליום 31 בצמדבר 2015:

מדינת חשיפה: גרמניה

סך החשיפה המאזנית המצרפית בחלק זה הינה 116.7 מיליון ש"ח (מזה: סך של 71.6 מיליון ש"ח לבנקים).

חשיפה למדינות זרות (המשך)

חלק ג' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לשנת 2015-2016

א. תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו													
ביום 30 בספטמבר 2015							ביום 30 בספטמבר 2016						
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	ספרד	רוסיה	ארגנטינה	ונצואלה	סך הכל	פורטוגל	אירלנד	ספרד	רוסיה	ארגנטינה	ונצואלה
סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח													
8.7	-	-	1.0	1.0	3.8	2.9	9.3	-	-	1.0	0.7	3.4	4.2
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר													
0.3	-	-	0.1	(0.1)	-	0.3	1.8	-	2.4	-	(0.1)	(0.2)	(0.3)
סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח													
9.0	-	-	1.1	0.9	3.8	3.2	11.1	-	2.4	1.0	0.6	3.2	3.9

לתשעה חודשים שהסתיימו													
ביום 30 בספטמבר 2015							ביום 30 בספטמבר 2016						
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	ספרד	רוסיה	ארגנטינה	ונצואלה	סך הכל	פורטוגל	אירלנד	ספרד	רוסיה	ארגנטינה	ונצואלה
סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח													
19.9	2.4	4.2	1.1	3.2	4.1	4.9	10.0	-	-	1	0.8	3.7	4.5
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר													
(10.9)	(2.4)	(4.2)	-	(2.3)	(0.3)	(1.7)	1.1	-	2.4	-	(0.2)	(0.5)	(0.6)
סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח													
9.0	-	-	1.1	0.9	3.8	3.2	11.1	-	2.4	1.0	0.6	3.2	3.9

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015							
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	ספרד	רוסיה	ארגנטינה	ונצואלה	
19.9	2.4	4.2	1.1	3.2	4.1	4.9	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
(9.9)	(2.4)	(4.2)	(0.1)	(2.4)	(0.4)	(0.4)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
10.0	-	-	1.0	0.8	3.7	4.5	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח

ב. לבנק אין חשיפות למדינות זרות, שעברו ארגון מחדש.

חשיפת אשראי⁽¹⁾ למוסדות פיננסיים זרים⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) על בסיס מאוחד

סך חשיפת אשראי			
ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016	דרוג אשראי חיצוני
15	36	50	AAA עד AA-
10	6	24	A+ עד A-
100	58	34	BBB+ עד BBB-
63	1	54	ללא דרוג
188	101	162	סך הכול חשיפה

- (1) פיקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, אין לבנק סיכויי אשראי חוץ מאזני, דירוג עפ"י חברת הדירוג S&P; יתרות נמוכות מ-1 מיליוני ש"ח אין מוצגות.
 (2) מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 (3) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים ארה"ב, גרמניה, בלגיה, ודנמרק. הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל, ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

בשנים האחרונות חלה עלייה במודעות העולמית ובישראל לנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים, הבאה לידי ביטוי בהרחבת הרגולציה. מגמה זו מחייבת את הבנק להתייחס לחשיפה פיננסית פוטנציאלית הנובעת מסיכונים סביבתיים. הבנק מחויב כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי. כחלק ממחויבות זו, פועל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק פועל על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלווים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה.

סיכונים בתיק הלוואות לדיר

במסגרת ניהול סיכויי אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיר. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיר בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיר הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע.

מאפייני תיק האשראי לדיר של הבנק

פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיר הינה בכללותה עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק ולנכסים ביישובים בעלי סחירות נכסים גבוהה, או לנכסים הממוקמים ביישוב בו קיים סניף של הבנק.

להלן התפתחות ביצועי האשראי לדיוור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים (במיליוני ש"ח / באחוזים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	
223	339	204	277	331	290	229	ביצועים במטבע ישראלי
43	40	70	37	59	74	31	ביצועים במט"ח
276	379	274	314	390	363	260	סה"כ ביצוע ⁽²⁾
-2%	37%	(28%)	15%	24%	(7%)	(28%)	אחוז השינוי בביצועים ביחס לרבעון קודם
28%	25%	32%	31%	31%	31%	29%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ- 5 שנים
209	235	232	234	241	249	251	תקופת ההלוואה ממוצעת בחודשים
5,839	5,179	4,196	4,373	4,468	4,416	3,915	הכנסה לנפש בממוצע בהלוואות במטבע ישראלי (ש"ח)
							התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס ⁽²⁾ (LTV)
91%	85%	87%	85%	88%	85%	86%	0%-60%
9%	15%	13%	15%	12%	15%	14%	61%-75%
0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	מעל 75%
							התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים ⁽²⁾
25%	24%	21%	24%	23%	22%	21%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
91%	92%	94%	96%	92%	98%	99%	עד 40%
9%	8%	6%	4%	8%	2%	1%	מעל 40%
⁽³⁾ -	2%	2%	1%	2%	1%	1%	* מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
							התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח):
61%	57%	61%	57%	58%	47%	50%	0-500
26%	27%	26%	27%	25%	37%	32%	500-1,000
13%	16%	13%	16%	17%	16%	18%	מעל 1,000 ⁽¹⁾
405	474	459	460	530	526	601	סכום הלוואה ממוצעת
							הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
15	5	13	15	12	11	5	מספר הלוואות
42	12	52	32	39	44	15	סכום כולל (מיליוני ש"ח)

(1) הלוואות חדשות בלבד, כולל הלוואות לקבוצות רכישה.

(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים

(3) פחות מ- 1%

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2016								
גיל ההלוואה ⁽¹⁾ (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
סך הכל	10 שנים ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	3 חודשים עד שנה	עד 3 חודשים	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
1,954.9	81.1	347.4	588.7	425.5	399.5	112.7	עד 40%	עד 45%
208.4	12.5	52.6	91.5	29.8	18.9	3.1	40%-50%	
193.7	16.2	68.5	83.4	12.9	10.6	2.1	50%-80%	
61.6	6.2	25.3	29.5	0.1	-	0.5	מעל 80%	
2,418.6	116.0	493.8	793.1	468.3	429.0	118.4	סך הכל	
2,517.8	252.2	533.5	827.1	411.3	409.9	83.8	עד 40%	45%-60%
364.5	35.9	96.4	165.2	40.9	24.8	1.3	40%-50%	
318.6	34.9	110.4	136.1	17.6	13.5	6.1	50%-80%	
114.0	6.1	43.2	63.2	1.4	0.1	-	מעל 80%	
3,314.9	329.1	783.5	1,191.6	471.2	448.3	91.2	סך הכל	
917.2	52.1	392.1	183.5	127.3	129.4	32.8	עד 40%	60%-75%
103.7	11.6	49.3	30.2	5.6	5.1	1.9	40%-50%	
115.7	10.8	64.5	31.3	7.6	1.5	-	50%-80%	
29.1	2.7	16.9	9.5	-	-	-	מעל 80%	
1,165.7	77.2	522.8	254.5	140.5	136.0	34.7	סך הכל	
143.3	29.4	36.6	26.3	13.2	36.5	1.3	עד 40%	מעל 75%
21.6	7.3	6.3	7.6	0.4	-	-	40%-50%	
30.7	4.5	16.4	8.4	0.2	1.2	-	50%-80%	
13.5	1.1	6.2	6.2	-	-	-	מעל 80%	
209.1	42.3	65.5	48.5	13.8	37.7	1.3	סך הכל	
12.7	1.6	0.4	0.4	0.7	8.0	1.6	עד 40%	שיעבודים אחרים
0.7	0.4	0.1	-	-	-	0.2	40%-50%	
3.5	-	0.1	3.4	-	-	-	50%-80%	
0.2	-	0.2	-	-	-	-	מעל 80%	
17.1	2.0	0.8	3.8	0.7	8.0	1.8	סך הכל	
7,125.4	566.6	1,866.4	2,291.5	1,094.5	1,059.0	247.4	סך הכל	

(1) כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור

איכות לקוחות:

אוכלוסיית נוטלי המשכנתאות כוללת לקוחות בשנות ה-40 לחייהם בממוצע מהעשירונים 5 ומעלה. כמו כן יחס ההחזר להכנסה הממוצע עומד בדרישות המוגדרות במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה:

בביצועי הלוואות לדיור ברבעון השלישי לשנת 2016 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-21% בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. 78% מתיק האשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה הנמוך מ-40%. בנוסף, 4% בלבד מתיק האשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ-40% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%. ברבעון השלישי לשנת 2016 כ-99% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון:

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכוני אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, עד ל-75% מערך הנכס המשועבד, בעקבות ההוראות שפרסם המפקח על הבנקים. בהתאם לכך 86% מתיק האשראי לדיור ליום 30 בספטמבר 2016 הינו בשיעור מימון מקורי של עד 60%.

שיעור המימון הממוצע בבנק, המבטא את יתרת ההלוואה חלקי שווי הנכסים המשוערך, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק, נמוך ועומד על כ-28% (שווי הנכסים המשוערך מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיור שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי אזורים גיאוגרפיים ועפ"י מספר חדרים).

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית לתקופות ארוכות. יתרת ההלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2016 כ-86% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס.

התפלגות התיק לפי אזור תקופת ההלוואה:

בהתאם להוראות בנק ישראל הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

ברבעון השלישי לשנת 2016 כ-7.5% מסך ביצועי האשראי לדיור (19.6 מיליוני ש"ח) ניתנו לתקופה העולה על 25 שנים בריבית קבועה לעומת כ-2.4% (8.7 מיליוני ש"ח) ברבעון השלישי אשתקד.

תקופת ההלוואה המקורית של 79.5% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ-25 שנים.

התפלגות התיק לפי אזור גיאוגרפי:

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ. 44% מהתיק ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

תהליך מתן אשראי לדיור:

[לתיאור תהליך מתן האשראי לדיור ראה דו"ח הדירקטוריון והנהלה של דוחות הכספיים לשנת 2015 של הבנק.](#)
[למידע המפורט האיכותי והכמותי על סיכוני אשראי הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים ראה בדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.](#)

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. בתשעת החודשים הראשונים של השנה לא התממשו סיכוני סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

[לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכון צד נגדי ואופן ניהול הסיכון ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק. וכן ביאור 1.7.4 לדוחות הכספיים.](#)

3.2 סיכון שוק

סקירת סיכוני השוק ואופן ניהולם

התוצאות העסקיות, השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, ההון העצמי, תזרימי המזומנים וערך הבנק חשופים לסיכוני שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים.

בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך ה-VaR - 18 מיליוני ש"ח. ביום 30 בספטמבר 2016 עמד ערך ה-VaR ההיסטורי לתקופת החזקה של 10 ימים ותקופת דגימה של 2,000 ימים על 8.4 מיליוני ש"ח לעומת 10.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה המדווחת 8.9 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 12.0 בשנת 2015. הבנק מבצע תהליך Back-Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות בדיקות ה-Back-Testing ברבעון האחרון היו תקינות.

[לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכוני שוק ואופן ניהול הסיכון ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק וכן בדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.](#)

סיכון הריבית

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים. כמו כן עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

[לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכוני ריבית ואופן ניהול הסיכון ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק.](#)

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

ליום 30 בספטמבר 2016					
מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי			
סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
14,284.1	427.8	1,234.4	3,686.9	8,935.0	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
267.7	45.8	132.2	-	89.7	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
13,688.6	432.6	1,248.2	3,450.9	8,556.6	התחייבויות פיננסיות
280.8	42.3	122.0	-	116.5	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
582.4	(1.3)	(3.7)	236.0	351.4	שווי הוגן נטו

ליום 30 בספטמבר 2015				
מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
13,823.6	275.7	1,680.0	3,572.3	8,295.6
397.6	14.4	87.7	198.0	97.5
13,181.3	260.4	1,586.6	3,412.2	7,920.1
404.1	26.8	163.1	-	214.2
635.8	2.9	18.0	356.1	258.8

ליום 31 בדצמבר 2015				
מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
13,885.9	289.1	1,485.5	3,528.8	8,582.5
624.0	43.5	223.6	198.2	158.7
13,275.7	298.2	1,532.3	3,711.8	7,733.4
624.1	34.6	177.9	-	411.6
610.1	(0.2)	(1.1)	15.2	596.2

(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

ליום 30 בספטמבר 2016						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)						השינוי בשיעורי הריבית
שינוי בשווי הוגן		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽¹⁾	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
סה"כ	סה"כ	אחר				
0.15%	0.9	(0.7)	(1.6)	232.7	325.9	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.01%	-	(1.2)	(3.5)	235.6	351.5	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.09%	0.5	(2.0)	(6.4)	240.1	351.2	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד
ליום 30 בספטמבר 2015						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)						השינוי בשיעורי הריבית
שינוי בשווי הוגן		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽¹⁾	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
סה"כ	סה"כ	אחר				
(1.93%)	(12.3)	1.6	13.1	361.6	247.2	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.20%)	(1.3)	2.8	17.5	356.7	257.5	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
2.41%	15.3	4.3	23.3	350.5	273.0	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד
ליום 31 בדצמבר 2015						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)						השינוי בשיעורי הריבית
שינוי בשווי הוגן		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽¹⁾	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
סה"כ	סה"כ	אחר				
(0.30%)	(1.8)	(1.4)	(0.8)	30.4	580.1	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.03%)	(0.2)	(0.3)	(1.1)	16.8	594.5	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.60%	3.6	1.1	(1.7)	(0.8)	615.1	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

(1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

ג. להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר					
השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי - רווח (הפסד)		השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי - רווח (הפסד)			
2015	2016	2015	2016		
		עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%
השפעת שינוי מיידי מקביל בעקום התשואות					
מגזר					
לא צמוד		1.5	(0.2)	(11.6)	14.2
צמוד מדד		(3.3)	4.1	5.5	(5.6)
מטבע חוץ ⁽¹⁾		2.7	(3.4)	(6.2)	6.7
סה"כ		0.9	0.5	(12.3)	15.3
מגבלה		(40)	(40)	(60.0)	(60.0)
מקסימום במהלך התקופה		10.9	7.3	0.2	15.3
מינימום במהלך התקופה		(4.7)	(10.6)	(12.3)	1.0
			</		

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

30 בספטמבר 2016					
עם דרישה עד חודש	מעל 3 עד חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 שנים עד 5 שנים	מעל 5 שנים עד 10 שנים
מיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים פיננסיים	5,978.7	214.9	1,250.0	638.7	291.8
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	25.0	-	64.7	-	-
סה"כ שווי הוגן	6,003.7	214.9	1,314.7	638.7	291.8
התחייבויות פיננסיות	(6,298.9)	(419.0)	(549.3)	(834.7)	(444.8)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(113.9)	-	-	(2.1)	-
סה"כ שווי הוגן	(6,412.8)	(419.0)	(549.3)	(836.8)	(444.8)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(409.1)	(204.1)	765.4	(198.1)	(153.0)
החשיפה המצטברת במגזר	(409.1)	(613.2)	152.2	(45.9)	(198.9)
מטבע ישראלי צמוד למדד					
נכסים פיננסיים	224.9	150.3	837.0	1,138.7	707.6
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	224.9	150.3	837.0	1,138.7	707.6
התחייבויות פיננסיות	(242.3)	(236.4)	(1,032.4)	(846.8)	(639.9)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	(242.3)	(236.4)	(1,032.4)	(846.8)	(639.9)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(17.4)	(86.1)	(195.4)	291.9	67.7
החשיפה המצטברת במגזר	(17.4)	(103.5)	(298.9)	(7.0)	60.7
מטבע חוץ⁽²⁾					
נכסים פיננסיים	980.1	24.7	283.1	150.7	111.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	158.5	1.1	18.4	-	-
סה"כ שווי הוגן	1,138.6	25.8	301.5	150.7	111.4
התחייבויות פיננסיות	(969.1)	(149.3)	(523.0)	(38.9)	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(70.0)	(1.1)	(82.0)	(0.2)	(0.2)
סה"כ שווי הוגן	(1,039.1)	(150.4)	(605.0)	(39.1)	(0.2)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	99.5	(124.6)	(303.5)	111.6	111.2
החשיפה המצטברת במגזר	99.5	(25.1)	(328.6)	(217.0)	(105.8)
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית					
סך כל הנכסים	7,183.7	389.9	2,370.1	1,928.1	1,110.8
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	183.5	1.1	83.1	-	-
סה"כ שווי הוגן	7,367.2	391.0	2,453.2	1,928.1	1,110.8
סך כל ההתחייבויות	(7,510.3)	(804.7)	(2,104.7)	(1,720.4)	(1,084.7)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(183.9)	(1.1)	(82.0)	(2.3)	(0.2)
סה"כ שווי הוגן	(7,694.2)	(805.8)	(2,186.7)	(1,722.7)	(1,084.9)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(327.0)	(414.8)	266.5	205.4	25.9
החשיפה המצטברת במגזר	(327.0)	(741.8)	(475.3)	(269.9)	(244.0)

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 8 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, [ראה בביאור 21 בדוח הכספי השנתי](#).

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2015			30 בספטמבר 2016					
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	מערל 20 שנים	מערל 10 שנים עד 20 שנים
שנים	%		שנים	%		שנים	%		מיליוני ש"ח		
0.91	3.31	8,582.5	0.92	3.35	8,295.6	1.16	4.02	8,935.1	11.80	22.9	59.5
0.48		158.7	0.58		97.5	0.44		89.7	-	-	-
0.90	3.31	8,741.2	0.91	3.35	8,393.1	1.15	4.02	9,024.8	11.8	22.9	59.5
0.37	0.42	(7,733.4)	0.53	0.61	(7,920.1)	0.40	0.45	(8,556.9)	-	-	(1.4)
0.09	-	(411.6)	0.65	-	(214.2)	0.15	-	(116.5)	-	-	-
0.35	0.42	(8,145.0)	0.54	0.61	(8,134.3)	0.39	0.45	(8,673.4)	-	-	(1.4)
0.55	2.89	596.2	0.38	2.74	258.8	0.76	3.57	351.4	11.8	22.9	58.1
		596.2			258.8			351.4	351.4	339.6	316.7
3.23	3.86	3,528.8	3.18	3.87	3,572.3	3.10	4.02	3,686.9	-	28.3	248.5
0.11		198.2	0.36		198.0			-	-	-	-
3.07	3.86	3,727.0	3.03	3.87	3,770.3	3.10	4.02	3,686.9	-	28.3	248.5
2.34	1.15	(3,711.8)	2.42	1.14	(3,414.2)	2.09	1.28	(3,450.9)	-	-	(5.0)
-		-	-		-			-	-	-	-
2.34	1.15	(3,711.8)	2.42	1.14	(3,414.2)	2.09	1.28	(3,450.9)	-	-	(5.0)
0.89	2.71	15.2	0.75	2.73	356.1	1.01	2.74	236.0	-	28.3	243.5
		15.2			356.1			236.0	236.0	236.0	207.7
1.44	2.67	1,774.6	0.55	3.04	1,955.7	1.46	3.16	1,662.1	-	36.9	11.0
0.09	-	267.1	0.35	-	102.1	0.14	-	178.0	-	-	-
1.26	2.67	2,041.7	0.54	3.04	2,057.8	1.33	3.16	1,840.1	-	36.9	11.0
0.20	0.37	(1,830.5)	0.20	0.17	(1,847.0)	0.22	0.47	(1,680.8)	-	-	-
0.38	-	(212.5)	0.36	-	(189.9)	2.23	-	(164.3)	-	(10.3)	-
0.22	0.37	(2,043.0)	0.21	0.17	(2,036.9)	0.40	0.47	(1,845.1)	-	(10.3)	-
1.04	2.30	(1.3)	0.33	2.87	20.9	0.93	2.69	(5.0)	-	26.6	11.0
		(1.3)			20.9			(5.0)	(5.0)	(5.0)	(31.6)
1.57	3.37	13,885.9	1.45	3.44	13,823.6	1.69	3.92	14,284.1	11.8	88.1	319.0
0.19		624.0	0.41		397.6	0.24		267.7	-	-	-
1.51	3.37	14,509.9	1.42	3.44	14,221.2	1.67	3.92	14,551.8	11.8	88.1	319.0
0.90	0.62	(13,275.7)	0.98	0.69	(13,181.3)	0.80	0.66	(13,688.6)	-	-	(6.4)
0.19		(624.1)	0.52		(404.1)	1.37		(280.8)	-	(10.3)	-
0.86	0.62	(13,899.8)	0.96	0.69	(13,585.4)	0.81	0.66	(13,969.4)	-	(10.3)	(6.4)
0.64	2.75	610.1	0.46	2.75	635.8	0.85	3.26	582.4	11.8	77.8	312.6
		610.1			635.8			582.4	582.4	570.6	492.8

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 8 בדוח הכספי.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

* סווג מחדש

להלן משך החיים הממוצע (מח"מ) של הנכסים וההתחייבויות (בשנים):

31 בדצמבר 2015			ליום 30 בספטמבר 2015			ליום 30 בספטמבר 2016		
מט"ח	לא	צמוד	מט"ח	לא	צמוד	מט"ח	לא	צמוד
וצמוד מט"ח	וצמוד	וצמוד	וצמוד מט"ח	וצמוד	וצמוד	וצמוד מט"ח	וצמוד	וצמוד
משך חיים ממוצע (מח"מ) בשנים:								
1.26	3.07	0.90	0.54	3.03	0.91	1.33	3.10	1.15
0.22	2.34	0.35	0.21	2.42	0.54	0.40	2.09	0.39
1.04	0.72	0.55	0.33	0.61	0.38	0.93	1.01	0.76
2.30	2.71	2.89	2.87	2.73	2.74	2.69	2.74	3.57

(1) כולל עסקאות עתידיות ואופציות, ובהסתמכות על נתוני שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים.

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, יכולה לנבוע משינויים בשיעורי השינויים במדד המחירים, בשער החליפין ובשערי הריבית. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים.

במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

ליום 30 בספטמבר 2016				
חשיפה בפועל	המגבלה המאושרת ⁽¹⁾	המגבלה המאושרת	במיליוני ש"ח	באחוזים מההון הפיננסי ⁽²⁾
	מקסימלית	מינימלית	מקסימלית	מינימלית
לא צמוד	125%	50%	802	321
הצמדה למדד	50% ⁽³⁾	(25%)	321	(160)
במט"ח ובהצמדה למט"ח	5.9%	(5.9%)	38	(38)

(1) המגבלות המרביות לפי אישור דירקטוריון הבנק. המגבלות עודכנו על ידי הדירקטוריון בחודש דצמבר 2015.

(2) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד.

(3) לא כולל תוכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 314 מיליוני ש"ח (המגבלה המאושרת כולל תוכניות חסכון עם רצפה שקלית הינה 100%, 642 מיליוני ש"ח, והחשיפה בפועל הינה 501 מיליוני ש"ח).

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי הכולל השפעת השינוי על השווי הכלכלי של תיק הנוסטרו שלא נכלל בחישוב הפוזיציה כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

תרחיש	ליום 30 בספטמבר 2016	רווח מקסימלי לשנת 2016	הפסד מקסימלי לשנת 2016
עלייה של 5% במדד ⁽¹⁾	5.6	15.4	(6.3)

(1) לא כולל השפעת הכנסה מתוכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של כ 2.5 מיליוני ש"ח.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע זר במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

תרחיש	ליום 30 בספטמבר 2016		מקסימום שנת 2016		מינימום שנת 2016	
	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
התחזקות של 10%	(1.1)	0.5	1.2	0.6	(1.1)	(0.5)
התחזקות של 5%	(0.6)	0.3	0.6	0.3	(0.6)	(0.3)
החלשות של 10%	1.1	(0.5)	1.1	0.5	(1.2)	(0.6)
החלשות של 5%	0.6	(0.3)	0.6	0.3	(0.6)	(0.3)

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

[לפרטים נוספים ראה בביאור 11 בדוחות הכספיים.](#)

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציה במטבע חוץ. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על סכומי העודף (גרעון) של הנכסים על ההתחייבויות. מדיניות הבנק מתירה לקחת פוזיציות רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

סיכון מחיר מניות

סקירת הסיכון ואופן ניהולו

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכונים שוק), דירקטוריון הבנק קבע מסגרת מצומצמת להשקעה בתעודות סל על מניות בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה (אין מסגרת לרכישת מניות בתיק הבנקאי). יתרת ההשקעה במניות ובתעודות סל ליום 30 בספטמבר (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב- 12.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 8.5 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה הנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי המינימאלי על פי התרחישים הנ"ל עמד ביום 30 בספטמבר 2016 על 136%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

ביום 28 בספטמבר 2014, במסגרת ההיערכות ליישום באזל III, פירסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR).

ההוראה נועדה להבטיח שתאגיד בנקאי יחזיק מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה לא משועבדים, המורכב ממזומן או מנכסים שניתן להמירם למזומן בשווקים פרטיים ללא אובדן ערך או עם אובדן ערך קטן, על מנת לענות על צורכי הנזילות של התאגיד הבנקאי בתרחיש קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים. לכל הפחות, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שאינם משועבדים צריך לאפשר לתאגיד הבנקאי לשרוד עד היום ה-30 של תרחיש הקיצון, ובפרק זמן זה ההנחה היא שההנהלה והמפקחים יוכלו לנקוט פעולות מתקנות נאותות, או שניתן יהיה לפרק את התאגיד הבנקאי בצורה מסודרת. בנוסף, תקופה זו מעניקה לבנק המרכזי זמן נוסף לנקוט באמצעים המתבקשים במקרה שאלה ייתפסו כהכרחיים.

יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) בתנאי קיצון (מונה)
 - סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה)
- על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף.
- תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס כאמור החל מיום 1 בינואר 2017, אולם תאגיד בנקאי אשר עומד בדרישה ליחס כאמור במועד תחולת ההוראה, ה-1 לאפריל 2015, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.
- הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.

להלן יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום		
31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
באחוזים		
403	493	יחס כיסוי נזילות
100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש. נכון למועד הדוח יתרת סך פיקדונות הציבור של שלושת קבוצת המפקידים הגדולות עומד על כ- 531 מיליוני ש"ח.

[לפרטים אודות תמהיל פיקדונות הציבור ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.](#)

יחס מימון יציב (NSFR)

בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקן 342. יחס המימון היציב עמד ביום 30 בספטמבר 2016 על 112%.

בנק ישראל טרם קבע מגבלה מחייבת ליחס זה.

[לפרטים נוספים אודות סיכון הנזילות ראה דוח על הסיכונים המופיע באתר האינטרנט של הבנק.](#)

יחס קצר ארוך

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים והתחייבויות שלו באופן שוטף, על ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה, שעליהם הושתו מגבלות.

המגבלות מתייחסות הן להיקפי גיוס מקסימליים בהסתכלות לטווח של 5 שנים והן לחשיפת הרווח כתוצאה מעליית מחירי גיוס אפשריים (סיכון מרווח).

ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים והתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פרעון מוקדם ומח"מ אפקטיבי של פקדונות עו"ש, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

סיכון המימון

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך הגדלת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

[לפרטים נוספים אודות פיקדונות הציבור ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.](#)

הנהלת הבנק קובעת יעדים ספציפיים לסניפים וליחידות המטה בכל תחומי הפעילות ומנוהל מעקב שוטף אחר עמידתם ביעדים.

[לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכון מימון ואופן ניהול הסיכון ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק.](#)

להלן פרטים אודות מזומנים, פקדונות בנקים וניירות ערך ששועבדו כבטוחות (במליוני ש"ח).

30 בספטמבר 2016			
מזומנים ופיקדונות בבנקים	ערך במאזן	משועבד כבטוחה	לא משועבד
	2,335.9	23.6	2,312.3
ניירות ערך	1,754.2	265.4	1,488.8
30 בספטמבר 2015			
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,228.5	16.3	2,212.2
ניירות ערך	1,567.7	418.6	1,149.1
ליום 31 בדצמבר 2015			
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,071.9	30.2	2,041.7
ניירות ערך	1,779.5	406.6	1,372.9

[לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים המופיע באתר האינטרנט של הבנק.](#)

3.4 סיכון תפעולי

תיאור הסיכון, מדדים כמותיים לחשיפה לסיכון וסקירה של אופן ניהולו.

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע. הסיכון התפעולי יוצר השלכות גם על סיכונים אחרים כגון סיכונים אשראי וסיכונים שוק.

ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק ירושלים מושתת על 3 קווי הגנה וכולל תהליך פרו - אקטיבי של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, דיווח ובקרה/הפחתה של הסיכונים.

מוקד סיכון הינו סיכונים טכנולוגיים המידע ובהם סיכונים סייבר. הבנק משקיע משאבים רבים בשמירה על איכות, ותפקודן הרציף והתקין של מערכות המידע והמחשוב על ידי קיום תהליכים ונהלים סדורים ונאותים לניהול ובקרה של הסיכונים הנובעים מטכנולוגיות המידע.

בנק ירושלים כארגון פיננסי מהווה מטרה אטרקטיבית למתקפות סייבר, בהתאם לכך מקפיד הבנק על ניהול מערך אבטחת מידע הולם כולל הטמעה של מוצרי אבטחת מידע, ביצוע בקורות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחדירות, קיום מוקד ניטור פעילות חריגה ומתקפות סייבר. בשנת 2016 הצוות העוסק באבטחת מידע בבנק תוגבר והבנק מתמיד בשיפור יכולות ההתגוננות מפני איומי סייבר.

הבנק רוכש מידי שנה ביטוח נושאי משרה ואחריות מקצועית וכן ביטוח נכסים (ביטוח אלמנטארי). החל משלהי 2015 רוכש הבנק גם ביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי.

[לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכון תפעולי ניהול ראה בעמודים 75-77 בדו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#) [ודוח על הסיכונים המופיע באתר האינטרנט של הבנק](#). [לפירוט אודות אירוע מחודש ינואר ראה ביאור 16.1 לדוחות הכספיים.](#)

3.5 סיכונים אחרים

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה פעל הבנק, וכן כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות או פסיקה תקדימית של ערכאה שיפוטית גבוהה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. עו"ד שרית ויסטוך, סמנכ"ל והיועצת המשפטית, היא הממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנוהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בנהלים ומדיניות כתובים.

לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית (כל אחד בתחום אחריותו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק וכל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מועברים לטיפול המחלקה המשפטית.

הבנק חשוף לסיכונים אחרים נוספים כגון: המשכיות עסקית, סיכונים טכנולוגיים המידע, אבטחת מידע, סיכונים מוניטין, סיכונים הציות, סיכון אכיפה פנימית וסיכונים הלבנת הון. למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם [ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).

3.6 השפעת גורמי הסיכון

בהשוואה לסוף שנת 2015 לא חל שינוי בגורמי הסיכון ובהגדרת חומרתם.

[למידע נוסף ראה דוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).

פרק 4 - מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 1 לדוחות הכספיים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, בהשוואה לשנת 2015, למעט:

1. התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפדיון לאג"ח הזמין למכירה. [לפרטים ראה ביאור 16.3 בדוחות הכספיים.](#)
2. שינוי בשיעור המס כמפורט [בביאור 16.1 לדוחות הכספיים.](#)
3. הפרשה קבוצתית כמפורט [בביאור 1.6.5 לדוחות הכספיים.](#)

4.2 בקורות ונהלים

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על ידי ה- SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחווות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך התקופה המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

פרק 5 - מידע נוסף

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

- הבנק תורם מזה שנים רבות למטרות חברתיות שונות במסגרת תקציב הבנק המאושר מראש ובהתאם להחלטות וועדת תרומות של הנהלת הבנק ונהל עבודת הוועדה. בתקופת הדוח לא ניתנו תרומות מעל 50 אלפי ש"ח לגוף יחיד.
 - תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד. חלק מעמותות אלה, בנוסף לסיוע הישיר הניתן על ידן לאוכלוסיות הללו, פועלות גם לסייע לאותם אנשים ולחלץ אותם ממעגל המצוקה בו הם נמצאים.
 - בשנים האחרונות, נטלו עובדי סניפי הבנק חלק בפעילויות התנדבויות שונות. הבנק מעודד פעילויות אלה בסיוע ובתרומות.
 - בנוסף, רוכש הבנק מתנות מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות ומעניק אותן כמתנות לעובדי ומנהלי הבנק ולקוחותיו או תורם אותן לאוכלוסיות נזקקות.
- דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיו.

גיל טופז
מנהל כללי

זאבי נהרי
יו"ר הדירקטוריון

17 בנובמבר 2016

הצהרה (certification)

אני, גיל טופז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, (כהגדרתם בהראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גיל טופז

מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

17 בנובמבר 2016

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, (כהגדרתם בהראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף
הכספים וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

17 בנובמבר 2016

דוחות כספיים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2016

81	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
83	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
84	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
85	תמצית מאזן מאוחד
86	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
87	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
89	ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר, 2016 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, רווח כולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 1.5 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים התמציתיים, בדבר התאמה בדרך של הצגה מחדש (Restatement) של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים התמציתיים ליום 30 בספטמבר, 2015 ולתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, על מנת לשקף בהם למפרע תיקון טעות בסיווג למועד הרכישה של אגרות החוב המוחזקות לפדיון בשל מכירתן, בהתאם להנחיית בנק ישראל.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור
2015	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
406.3	319.6	336.1	118.6	126.7	2 הכנסות ריבית
72.2	69.9	77.3	35.2	39.4	2 הוצאות (הכנסות) ריבית
334.1	249.7	258.8	83.4	87.3	2 הכנסות ריבית, נטו
40.4	26.0	22.5	12.2	7.1	6,13 הוצאות בגין הפסדי אשראי
293.7	223.7	236.3	71.2	80.2	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
0.9	(0.7)	30.5	(1.0)	(1.9)	3 הכנסות מימון שאינן מריבית
124.5	96.0	91.5	28.1	29.8	עמלות
17.3	9.4	10.8	2.4	2.8	הכנסות אחרות
142.7	104.7	132.8	29.5	30.7	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
166.3	122.3	131.3	36.8	42.8	משכורות והוצאות נילוות
81.8	59.9	67.3	20.3	22.9	אחזקה ופחת בניינים וציוד
117.7	83.6	90.8	27.5	30.1	הוצאות אחרות
365.8	265.8	289.4	84.6	95.8	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
70.6	62.6	79.7	16.1	15.1	רווח לפני מיסים
22.0	20.3	30.2	5.6	5.2	הפרשה למיסים על הרווח
48.6	42.3	49.5	10.5	9.9	רווח נקי
רווח למניה (בש"ח)					
0.69	0.60	0.70	0.15	0.14	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק (ש"ח)

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף
הכספים וחשבונאי ראשי

גיל טופז

מנהל כללי

זאב נהרי

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

17 בנובמבר 2016

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
ביאור	2016	2015	2016	2015
(מבוקר)				
רווח נקי	9.9	10.5	49.5	42.3
רווח (הפסד) כולל אחר:				
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	(0.9)	7.8 ⁽¹⁾	(25.6) ⁽²⁾	4.4 ⁽¹⁾
3.9				
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	-	(0.1)	(0.2)	(0.5)
(0.9)				
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:	(0.9)	7.7	(25.8)	3.9
3.0				
השפעת המס המתייחס	0.3	(3.0) ⁽¹⁾	9.6	(1.5) ⁽¹⁾
(0.9)				
רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים	4	(0.6)	4.7 ⁽¹⁾	2.4 ⁽¹⁾
2.1				
סך הכל הרווח הכולל	9.3	15.2 ⁽¹⁾	33.3	44.7 ⁽¹⁾
50.7				

(1) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#)
(2) עיקר ההפסד נובע מרווח ממימוש אג"ח זמין למכירה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2015	2015	2016	ביאור	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
2,071.9	2,228.5	2,335.9		מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,779.5	⁽³⁾ 1,567.7	1,754.2	5	ניירות ערך ⁽¹⁾
10,000.9	9,965.4	10,235.2	6,13	אשראי לציבור
(111.6)	(105.8)	(104.0)	6,13	הפרשה להפסדי אשראי
9,889.3	9,859.6	10,131.2	6,13	אשראי לציבור, נטו
156.9	151.7	153.5		בניינים וציוד
1.2	1.3	0.9		נכסים בלתי מוחשיים
195.1	111.0	141.5	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
125.6	⁽³⁾ 127.7	137.7		נכסים אחרים
14,219.5	⁽³⁾ 14,047.5	14,654.9		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
11,019.0	11,119.3	11,048.2	7	פיקדונות הציבור
39.4	43.9	40.7		פיקדונות מבנקים
0.8	-	-		פיקדונות הממשלה
387.3	399.0	892.7		ניירות ערך שהושאלו
1,634.8	1,430.6	1,568.6		אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
195.2	117.5	154.6	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
159.0	156.1	141.4		התחייבויות אחרות ⁽²⁾
13,435.5	13,266.4	13,846.2		סך כל ההתחייבויות
784.0	⁽³⁾ 781.1	808.7		הון עצמי
14,219.5	⁽³⁾ 14,047.5	14,654.9		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה שועבדו למלווים בבנק ובמאחד לימים 30.09.2016, 30.09.2015, 31.12.2015 בסך 265.4 מיליון ש"ח, 418.6 מיליון ש"ח, ו-406.6 מיליון ש"ח, בהתאמה. [לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ראה ביאור ניירות ערך](#).

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאחד לימים 30.09.2016, 30.09.2015, 31.12.2015 בסך 3.0 מיליון ש"ח, 3.1 מיליון ש"ח ו-2.8 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(3) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

קרנות הון						
סך הכל הון עצמי	עודפים שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	מפרמיה	הון המניות הנפרע
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2016 וביום 30 בספטמבר לשנת 2015 (בלתי מבוקר)						
808.0	580.1	1.1	226.8	-	99.5	127.3
יתרה ליום 30 ביוני 2016						
9.9	9.9	-	-	-	-	-
רווח נקי בתקופה						
(8.6)	(8.6)	-	-	-	-	-
דיבידנד						
(0.6)	-	(0.6)	-	-	-	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						
808.7	581.4	0.5	226.8	-	99.5	127.3
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016						
⁽¹⁾ 770.1	531.0	⁽¹⁾ 12.3	226.8	4.2	95.3	127.3
יתרה ליום 30 ביוני 2015						
10.5	10.5	-	-	-	-	-
רווח נקי בתקופה						
(4.2)	(4.2)	-	-	-	-	-
דיבידנד						
⁽¹⁾ 4.7	-	⁽¹⁾ 4.7	-	-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						
⁽¹⁾ 781.1	537.3	⁽¹⁾ 17.0	226.8	4.2	95.3	127.3
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015						
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2016 וביום 30 בספטמבר לשנת 2015 (בלתי מבוקר)						
784.0	540.5	16.7	226.8	4.2	95.3	127.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)						
49.5	49.5	-	-	-	-	-
רווח נקי בתקופה						
(8.6)	(8.6)	-	-	-	-	-
דיבידנד						
-	-	-	-	(4.2)	4.2	-
פקיעת אופציות						
(16.2)	-	(16.2)	-	-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס ⁽²⁾						
808.7	581.4	⁽¹⁾ 0.5	226.8	-	99.5	127.3
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016						
⁽¹⁾ 750.4	509.0	⁽¹⁾ 14.6	226.8	4.2	95.3	127.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
42.3	42.3	-	-	-	-	-
רווח נקי בתקופה						
(14.0)	(14.0)	-	-	-	-	-
דיבידנד						
⁽¹⁾ 2.4	-	⁽¹⁾ 2.4	-	-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						
⁽¹⁾ 781.1	537.3	⁽¹⁾ 17.0	226.8	4.2	95.3	127.3
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015						
ג. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2015 (מבוקר)						
⁽¹⁾ 750.4	509.0	⁽¹⁾ 14.6	226.8	4.2	95.3	127.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014						
48.6	48.6	-	-	-	-	-
רווח נקי בתקופה						
(17.1)	(17.1)	-	-	-	-	-
דיבידנד						
2.1	-	2.1	-	-	-	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						
784.0	540.5	16.7	226.8	4.2	95.3	127.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015						

(1) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים [ראה ב"אור 1.5](#)

(2) עיקר ההפסד נובע מרווח ממימוש אג"ח זמין למכירה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2016	2015	2016	2015	2015
(בלתי מבוקר)				
(מבוקר)				
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
רווח נקי לשנה	9.9	10.5	49.5	42.3
התאמות:				
פחת על בניינים וציוד	12.8	11.2	38.6	32.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי	7.1	12.2	22.5	26.0
הפסד (רווח) ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	(0.9)	2.0	(36.1)	3.1
ירידת ערך של נכסים זמינים למכירה	0.1	-	0.1	-
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	2.8	(8.8)	(11.9)	(2.1)
רווח ממימוש בניינים וציוד	-	-	-	(0.8)
מיסים נדחים, נטו	(1.1)	8.9	10.6	15.0
שינוי בהתחייבות נטו בגין זכויות עובדים	-	(2.2)	0.9	(1.5)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	5.8	(18.1)	11.4	(2.3)
שינוי נטו בנכסים שוטפים:				
אשראי לציבור	18.6	(272.0)	(264.4)	(319.1)
נכסים בגין מכשירים נגזרים	(11.6)	99.8	53.6	(70.6)
ניירות ערך למסחר	(62.5)	(97.9)	(313.7)	(289.4)
נכסים אחרים	(11.0)	(10.5)	(12.8)	-
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:				
פיקדונות מבנקים	0.6	0.8	1.3	1.4
פיקדונות הציבור	(116.9)	193.3	29.2	142.1
פיקדונות הממשלה	-	-	(0.8)	(5.0)
ניירות ערך שהושאלו	205.6	72.9	505.4	(183.7)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	10.8	(73.3)	(40.6)	78.5
התחייבויות אחרות	4.9	(6.4)	7.0	(10.3)
מזומנים נטו מפעילות שוטפת	75.0	(77.6)	49.8	(543.7)

(1) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2016	2015	2016	2015	2015
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
(770.7)	(391.6)	(3,515.3)	(2,034.8)	(3,242.9)
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה				
513.0	464.7	3,542.5	1,636.8	2,652.4
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה				
131.3	-	322.7	27.8	27.8
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה				
(15.2)	(12.9)	(39.0)	(28.4)	(56.0)
רכישת בניינים וציוד				
-	0.2	-	1.4	8.2
תמורה ממימוש בניינים וציוד				
(141.6)	60.4	310.9	(397.2)	(610.5)
מזומנים נטו מפעילות בהשקעה				
תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
-	-	126.2	152.3	465.3
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
(76.6)	(75.2)	(214.3)	(246.9)	(357.6)
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
(8.6)	(4.2)	(8.6)	(14.0)	(17.1)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות				
(85.2)	(79.4)	(96.7)	(108.6)	90.6
מזומנים נטו מפעילות מימון				
(3.3)	8.8	(7.8)	(16.3)	(19.2)
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים				
(148.5)	(105.4)	271.8	(1,033.2)	(1,186.9)
גידול במזומנים ופיקדונות בבנקים				
2,487.7	2,325.1	2,071.9	3,278.0	3,278.0
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה				
2,335.9	2,228.5	2,335.9	2,228.5	2,071.9
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף תקופה				
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:				
157.6	265.7	465.4	489.2	733.5
ריבית שהתקבלה				
33.0	24.1	128.4	149.9	191.2
ריבית ששולמה				
9.8	5.4	20.0	16.4	16.4
מיסים על הכנסה ששולמו				
16.3	12.3	17.3	29.4	29.4
מיסים על ההכנסה שהתקבלו				
4.8	6.6	4.8	6.6	8.6
רכישת רכוש קבוע באשראי				

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2016 תוכן העניינים

91	עיקרי המדיניות החשבונאית	1
103	הכנסות והוצאות ריבית	2
104	הכנסות מימון שאינן מריבית	3
105	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	4
107	השקעות בניירות ערך	5
111	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	6
114	פיקדונות הציבור	7
115	זכויות עובדים	8
116	הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	9
117	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	10
119	פעילות במכשירים נגזרים	11
125	מגזרי פעילות פיקוחיים	12
132	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	13
145	נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	14
148	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	15א
151	פריטים הנמדדים בשווי הוגן	15ב
154	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	15ג
155	נושאים שונים	16
157	אירועים לאחר תאריך המאזן	17

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

1. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן - "הבנק") הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן - "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2016, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן - "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015, והביאורים הנלווים להם (להלן - "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים למעט המפורסם בסעיפים 6 ו-7 להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 17 בנובמבר, 2016.

2. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

3. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

4. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים בעת צירופי עסקים

ביום 12 במרס, 2014, נתקבלה מרשות המיסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר, 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ וחברת הבת, כלל פיננסים בטוחה ברוקראז' בע"מ לתוך בנק ירושלים. ההפסדים העסקיים של חברות אלו אשר הסתכמו בכ-217.5 מיליוני ש"ח לתום שנת 2013, בהתאם להסכם עם רשויות המס, מותרים בניכוי לצורך מס ע"פ 9 שנים, ובלבד שסכום הניכוי לכל שנה לא יעלה על 50% מן הרווח לצרכי מס חברות באותה שנה. יתרת ההפסד שלא תותר עקב מגבלה זו, תותר במלואה בשנה העשירית. כתוצאה מהתאמת שווי הנכסים שנרכשו על ידי הבנק בעת רכישת כלל פיננסיים בטוחה, נוצר רווח מרכישה (מוניטין שלילי) בסך של 57.1 מיליוני ש"ח. על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית במאזן הבנק, אשר מופחתת על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר (11.4 מיליוני ש"ח לשנה בשנים 2014 עד 2018) ממועד הרכישה בדוח רווח והפסד לסעיף הכנסות אחרות.

5. הצגה מחדש - מכירת התיק המוחזק לפדיון

ביום 11 בפברואר, 2016 בשל השינויים המהותיים בדרישות הרגולטוריות בקשר ליחס הלימות ההון ולאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, מכר הבנק איגרות חוב אשר סווגו כאגרות חוב המוחזקות לפדיון. מכירה זו בוצעה לאחר דיון מקדמי אשר קיים הבנק עם הפיקוח על הבנקים בסופו קיבל הבנק את דרישת הפיקוח אשר קבעה כי מכירה זו תעשה בכפוף להצגה מחדש (Restatement), על מנת לשקף למפרע תיקון טעות בסיווג אגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתיק הזמין למכירה למועד הרכישה. כתוצאה מהמכירה, רשם הבנק רווח לאחר מס של כ-21.0 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון לשנת 2016.

להלן השפעת ההצגה מחדש:

השפעה על סעיפי המאזן:

ליום 30 בספטמבר 2015			
(בלתי מבוקר)			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	השפעת ההצגה מחדש	לאחר היישום למפרע והצגה מחדש	
במיליוני ש"ח			
1,541.0	26.7	1,567.7	ניירות ערך
137.8	(10.1)	127.7	נכסים אחרים
764.5	16.6	781.1	הון עצמי
9.5%	0.2%	9.7%	יחס הלימות הון עצמי רובד 1
13.2%	0.2%	13.4%	יחס הלימות הון כולל

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

השפעה על דוח רווח כולל אחר:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
(בלתי מבוקר)					
לאחר היישום למפרע		בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	לאחר היישום למפרע והצגה מחדש		בהתאם להוראות הדיווח השפעת ההצגה מחדש
השפעת ההצגה מחדש		ההצגה מחדש			הקודמות
במיליוני ש"ח					
4.4	4.7	(0.3)	7.8	6.5	1.3
התאמות בגין הצגת ניירות ערך ומינים למכירה לפי שווי הוגן					
(1.5)	(1.8)	0.3	(3.0)	(2.5)	(0.5)
השפעת המס המתייחס					
44.7	2.9	41.8	15.2	4.0	11.2
סך הכל הרווח הכולל					

השפעה על השינויים בהון העצמי:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
(בלתי מבוקר)					
לאחר היישום למפרע			לאחר היישום למפרע והצגה מחדש		בהתאם להוראות הדיווח הקודמות
השפעת ההצגה מחדש			השפעת ההצגה מחדש		
ההצגה מחדש					
במיליוני ש"ח					
2.4	2.9	(0.5)	4.7	4.0	0.7

הפסד כולל אחר,
נטו לאחר השפעת המס

6. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2016 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

6.1. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות"

ביום 10 ביוני, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר הקובע כי הטיפול החשבונאי בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות, יטופל בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

בעקבות שינוי ההוראות נקבע:

1. תאגיד בנקאי נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בדבר "צירופי עסקים" ואת הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר "איחוד". בנוסף, תאגיד בנקאי יישם את הוראות נושא 20-350 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ונכסים אחרים" בנושא הטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.
2. תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא השקעות בחברות מוחזקות, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות - שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

3. בוטלה הוראת המעבר שאפשרה לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי, שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית, הנדרשים כדי שהמדיניות החשבונאית של החברה הכלולה בנושאים אלה תהיה תואמת לזו של התאגיד הבנקאי. במקומה נוספה הוראת מעבר המאפשרת לתאגיד בנקאי לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית שמיושמת על ידי חברה כלולה ריאלית, העורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים.

כמו כן, הובהר כי הטיפול שנקבע בדבר נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה לפי תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 5 לא יחול על השקעות בחברות כלולות.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2016.

בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה. ההוראות בנושא "Push Down Accounting" יחולו על צירופי עסקים שיבוצעו החל מיום 1 בינואר, 2016. הבנק מיישם את ההוראות באופן של יישום למפרע. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הבנק.

6.2. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים"

ביום 22 באוקטובר, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר הקובע כי הטיפול החשבונאי בנושא נכסים בלתי מוחשיים יטופל בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים".

בהקשר זה, הטיפול החשבונאי במוניטין, לרבות בחינת ירידת הערך שלו, עודכן בהתאם לחוזר מיום 8 בפברואר, 2015, בדבר "דיווח על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים".

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2016.

בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

הבנק מיישם את ההוראות באופן של יישום למפרע. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הבנק.

6.3. מגזרי פעילות פיקוחיים ודיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.

א. מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר, 2014, פרסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם בהתאם להגדרות האחדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, אשר מבוססות בעיקרון על סיווג הלקוחות על פי מחזור פעילותם.

ב. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280), ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח. מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה אינם שונים מהותית ממגזרי הפעילות על פי הנחיות הדיווח.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה לפי ASC-280-10 הינו מגזר בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות ולשאת בהוצאות, אשר עומדות בקריטריונים המפורטים להלן:

- תוצאות פעילותיו נבחנות באופן סדיר על ידי מקבלי ההחלטות הראשים בבנק לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים;
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד, וכן;
- פעילותו ותוצאותיו מהותיים.

הכללים החדשים חלו במתכונת מצומצמת מהדוחות הכספיים לשנת 2015. הרחבת מתכונת הדיווח עד למתכונת המלאה תתבצע באופן המפורט להלן:

- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי מגזרים פיקוחיים אשר כוללים מגזרים כגון משקי בית, בנקאות פרטית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים וגדולים וגופים מוסדיים, למעט הגילוי הנפרד על מגזר ניהול פיננסי. מספרי השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי השוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר, 2016.
- החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר לעיל. ליישום ההוראות החדשות לא הייתה השפעה למעט אופן ההצגה והגילוי. ביאור 12 הותאם וכולל את הגילוי הנדרש.

6.4. מגבלות למתן הלוואות לדיור.

ביום 1 במאי, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור. החוזר מעדכן את הוראת ניהול בנקאי תקין 329 ופורסם במטרה לתמוך ביכולתם של זכאים להשתתף בפרויקטים לרכישת דירה במחיר מופחת כדוגמת "מחיר מטרה" ו"מחיר למשתכן". בהתאם לסיכום בין בנק ישראל ומשרד האוצר, עלה הצורך לעדכן את הוראת ניהול בנקאי 329 בעניין חישוב שיעור המימון (LTV) לרכישת הדירה. בעקבות החוזר, חישוב שווי הנכס להלוואה לדירה במחיר מופחת יהא כדלקמן:

א. תאגיד בנקאי רשאי לבסס את שווי הנכס על הערכת שמאי במקום על מחיר הרכישה בפועל, ובלבד ששווין אינו עולה על 1.8 מיליון ש"ח.

ב. בדירות ששווין עולה על 1.8 מיליון ש"ח, יבוסס השווי על הגבוה מבין 1.8 מיליון ש"ח ועלות הרכישה.

ג. על הרוכש לשלם לפחות 100 אלף ש"ח ממקורותיו העצמיים.

ד. כאשר התכנית כוללת קנס בגין הפרת תנאי התכנית, יש להפחית סכום זה משווי הדירה אם במימוש הנכס לא קיימת לבנק זכות הקודמת לזכות המדינה לקבלת הקנס.

מועד יישום החוזר נקבע ליום 1 במאי, 2016.

כמו כן, ביום 30 באוקטובר, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר נוסף בנושא זה אשר מבהיר כי המגבלות הקבועות בהוראה זו לא יחולו על הלוואות לדיור שמעמיד תאגיד בנקאי בהתאם להסכמים שחתם עם נציגי הממשלה, לעובדי מדינה, לעובדי הוראה ולזכאי מערכת הביטחון בסכום שאינו עולה על 50,000 ש"ח. כאשר קיימת ערכות של משרד הביטחון להלוואות לדיור שמעמיד תאגיד בנקאי לזכאי מערכת הביטחון, ובידי הבנק חוות דעת משפטית המאשרת את עמידתה של הערכות בכל תנאי הכשירות להכרה בהפחתת סיכון אשראי כאמור בהוראה 203, לא יחולו המגבלות הקבועות בהוראה זו גם על הלוואות כאמור אף אם הן בסכומים גבוהים יותר.

מועד יישום החוזר החל ממועד פרסומו.

ליישום החוזרים אין השפעה מהותית על הבנק.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

6.5. הוראות המפקח על הבנקים בנוגע לחישוב הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים

במהלך חודש יולי, 2016, הנחה המפקח על הבנקים את התאגידים הבנקאיים לכלול את שיעורי המחיקות משנת 2011 בממוצע ובטווח של שיעור המחיקות שמשמש בסיס לקביעת ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים, בדוחות כספיים רבעוניים ושנתיים לציבור, ובדיווחים לפיקוח בנושא זה. כתוצאה מכך חישוב ההפרשה הקבוצתית בשנת 2016 יתבסס על שיעור ממוצע של מחיקות עבר בטווח 6 השנים האחרונות ובשנת 2017 יתבסס על שיעור ממוצע של מחיקות עבר בטווח 7 השנים האחרונות נכון לאותו מועד. מועד יישום ההנחיה נקבע החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2016.

בעקבות ההנחיה עדכן הבנק את אופן החישוב של ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. השפעת היישום ליום 30 בספטמבר, 2016, הסתכמה בקיטון הפרשה בסך של 3.7 מליוני ש"ח.

6.6. מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "היתרי החזקה בבנקים לגופים המנהלים כספי לקוחות" וחוזר בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים"

ביום 16 ביוני, 2016, פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "היתרי החזקה בבנקים לגופים המנהלים כספי לקוחות" המעדכן את המדיניות של בנק ישראל בנוגע לקבלת היתר החזקה מנגיד בנק ישראל לכל החזקה מעל 5% באמצעי שליטה בתאגיד בנקאי. במסגרת עדכון המדיניות נקבע כי:

1. בעל שליטה בגוף המנהל כספי לקוחות (כמפורט בהוראה) יורשה להחזיק שיעור שאינו עולה על 7.5% מאמצעי שליטה בתאגיד בנקאי, בכפוף לקבלת היתר מנגיד בנק ישראל ובכפוף לתנאי שייקבעו בהיתר ההחזקה.
2. סך ההחזקות של מקבל היתר ההחזקה (לרבות הגופים הנשלטים על ידו) שאינן החזקות עבור "לקוחות" לא יעלה על 5% מכל סוג של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי.
3. סך ההחזקה של כל גוף הנשלט על ידי מקבל ההיתר לא יעלה על 5% מכל סוג של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי.
4. לא יחול שינוי באופן חישוב סך ההחזקות של מקבל ההיתר לעניין מדיניות זו. בפרט, החזקותיו (לרבות באמצעות תאגידים בשליטתו) עבור "לקוחות" (עמיתים בקרנות פנסיה ובקופות גמל, מחזיקי תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, ומחזיקי יחידות של תעודות סל) נספרים יחד עם החזקותיו עבור עצמו (ועבור תאגידים בשליטתו).
5. פניה לקבלת היתר תבוצע על-ידי בעל השליטה ותכלול את תיאור דרך ההחזקה, קבלת הצהרה של השולט כי פעילותם היא חלק מניהול עסקים רגיל ולא במטרה לכוון את עסקי התאגיד הבנקאי, וכן, קבלת הסרת חיסיון מבעל השליטה.
6. היתרי ההחזקה יינתנו לתקופה קצובה, עד 31 בדצמבר, 2019. לאחר מועד זה תבחן המדיניות לאור הניסיון שייצבר. תחולת יישום הוראה זו הינה מיום פרסום המכתב.

ביום 29 בספטמבר, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". החוזר מעדכן את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 ומבהיר כי ניתן פטור מהגדרת "איש קשור" למי שמחזיק מעל 5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי או בתאגיד השולט בתאגיד הבנקאי אם ההיתר ניתן בכפוף לתנאים שנקבעו במכתב הפיקוח מיום 16 ביוני, 2016.

מועד תחילת העדכון הינו מיום פרסום החוזר.

ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הבנק.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

6.7. חוזר בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים"

ביום 29 בספטמבר, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315). החוזר מעדכן כי לאור ריבוי עסקאות לרכישת הגנות אשראי כנגד חשיפות הנובעות מערבות בנקאית למשתכן שניתנה על פי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) התשל"ה 1974 (להלן – "ערבות מכר"), ולנוכח הכרת כשירותן של ערבויות אלו למטרות הפחתת סיכון אשראי כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, עלה הצורך לעדכן את ההוראה בעניין השפעת העברת הסיכון לגורם מבטח על החבות הענפית. על כן, נוספה להוראה הבהרה לפיה יש לסווג 70% מערבויות מכר שכנגדן רכש התאגיד הבנקאי הגנת אשראי הכשירה למטרות הפחתת סיכון אשראי בענף הפעילות של ספק ההגנה. מועד תחילת העדכון הינו מיום פרסום החוזר. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הבנק.

7. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

7.1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 27 בינואר, 2014, הפיץ המפקח על הבנקים, טיוטה בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

ממועד המעבר לאימוץ הדיווח המלא בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, ידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בעדכונים חדשים לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

ביום 21 במרס, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר הקובע כי הטיפול החשבונאי של תאגידים בנקאיים בנושאים: סוגיות במטבע חוץ, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות ואירועים לאחר תאריך מאזן יטופלו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

עיקרי התיקונים להוראות הינם כדלקמן:

1. תאגיד בנקאי נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לטיפול החשבונאי בדוחות של שלוחות או חברות כלולות בכלכלות היפר אינפלציוניות, הצמדה למטבע חוץ, מטבע חוץ, וכן תרגום דוחות כספיים של שלוחות בחו"ל כפי שמובאים בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ".
2. תאגיד בנקאי נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים למדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, לרבות נושא 250 בקודיפיקציה בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות".
3. תאגיד בנקאי נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לאירועים לאחר תאריך מאזן בהתאם לנושא 10-855 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך מאזן".

הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2017 ואילך.

בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלו.

ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר, 2019, תאגיד בנקאי לא יכלול את הפרשי השער בגין אגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב אלו, אלא ימשיך לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה.

הבנק בוחר את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הבנק.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

7.2. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות"

ביום 11 בינואר, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". התיקונים נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות".

התקן קובע כי הכנסה תוכר תוך יישום מודל בן חמישה שלבים, הכוללים, בין היתר, כללים לזיהוי חוזה עם לקוח ולקביעת מחיר העסקה, כללים המגדירים כיצד יש להפריד את החוזה למרכיביו השונים ולאופן בו יש לייחס את מחיר העסקה הכולל לכל מרכיב מזוהה ונפרד.

כמו כן, בהתאם להוראות התקן, יש להכיר בהכנסה בגין כל מרכיב מזוהה בנפרד, זאת בהתאם לכללים שקובע התקן לגבי עיתוי ההכרה בהכנסה - במועד ספציפי או על פני זמן.

בהתאם להוראות המעבר בחוזר, בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע על-ידי הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום למפרע על-ידי רישום של ההשפעה המצטברת (Cumulative Effect) של יישום התקן לראשונה תוך זקיפת ההשפעה המצטברת שתוכר במועד היישום לראשונה להון.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בפרט, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביום 10 בפברואר, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו נקבע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור ייושמו לראשונה החל מיום 1 בינואר, 2018.

הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים וטרם בחן חלופה ליישום, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

7.3. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה"

ביום 22 באוקטובר, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר הקובע כי הטיפול החשבונאי בנושא מסים על ההכנסה יטופל בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מסים על ההכנסה" ובנושא 830-740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מסים על ההכנסה".

הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2017 ואילך.

בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו שנדרש לפי סעיף d-740-15-10-50-10-50-15 לסעיף A740-10-50-15 לקודיפיקציה.

ביום 13 באוקטובר, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב" המוסיף הבהרות מסוימות בנושא דיווח על מסים על הכנסה לפי הכללים בארה"ב. במסגרת חוזר זה, עודכנה מתכונת הביאור בדבר "הפרשה למסים על הרווח", וכן, הובהרו מספר דברים בהוראות הדיווח לציבור, כדלקמן:

- הכנסות והוצאות ריבית בגין מסים על הכנסה יסווגו בסעיף "מסים על הכנסה".
- קנסות לרשויות המס יסווגו בסעיף "מסים על הכנסה".
- חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".
- לא נדרש להציג ביאור מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

למרות האמור בחוזר המפקח על הבנקים מיום 22 באוקטובר, 2015:

- ההוראות החדשות ייושמו מיום 1 בינואר, 2017 ואילך. הפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ימשיכו להיות מטופלים לפי ההוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר, 2016.
 - יש לסווג מחדש מספרי השוואה, כדי שיתאימו לאופן ההצגה לפי ההוראות החדשות.
- הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2018 ואילך.
- הבנק נערך ליישום ההוראה, ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הבנק.

7.4. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים"

ביום 22 באוקטובר, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר המעדכן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 בקשר עם דרישות הון בגין חשיפות של בנקים לצדדים נגדיים מרכזיים. בהזדמנות זו הוסדרה בהוראות 203 ו-204 מגבלת סכום ההלוואה בגובה 5 מיליוני ש"ח, המאפשרת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא חובות בביטחון נכס למגורים.

עיקרי התיקונים להוראות הינם כדלקמן:

- א. נספח ג' להוראה 203 - טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי - הנספח עודכן וכולל כעת מסגרת מפורטת ביחס לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר. לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות.
 - ב. להוראות התוספו מונחים רלוונטיים שונים, לרבות צד נגדי מרכזי, צד נגדי מרכזי כשיר, חבר מסלקה, לקוח, ביטחון ראשוני, ביטחון משתנה, חשיפת מסחר והעברה לקרן סיכונים.
 - ג. ההנחיות החדשות יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות גזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך.
 - ד. התוספו סעיפים המסדירים את אופן חישוב נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין חשיפות לצד נגדי מרכזי כשיר. הסעיפים, בין היתר, מסדירים את סוגי החשיפות הבאים:
 1. חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי. ככלל, לחשיפות אלה יש לייחס משקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון).
 2. חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. על פי התיקון, יש לחשב את דרישת ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעסקה דו-צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA. שיטת החישוב שהייתה נהוגה עד כה - חישוב לפי כללי הבורסה - תבוטל.
 3. חשיפות של תאגיד בנקאי לקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה.
 4. העברות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לקרן הסיכונים.
 5. ביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי.
 - ה. התוספו סעיפים המסדירים את אופן חישוב נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר. סעיפים אלו קובעים כי חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי, בעוד העברות לקרן סיכונים ישוקללו ב-1,250%.
- הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2017. עד ליום 30 ביוני, 2017, ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר.
- הבנק נערך ליישום ההוראה.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

7.5. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "ארגון מחדש של חוב בעייתי"

ביום 22 במאי, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר המעדכן את הוראות הדיווח לציבור בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בהתאם לעדכון מספר 02-2011 לקודיפיקציה שפרסם ה-FASB ולאור הנחיות חדשות של הרשויות הרגולטוריות בארה"ב.

בהתאם לכך, תוקנו, בין היתר, ההוראות הבאות:

א. נוספו דרישות תיעוד בדבר זיהוי ארגון מחדש פוטנציאלי של חובות בעייתיים, וכן, נוספו הנחיות לגבי הטיפול החשבונאי בארגון מחדש של חובות בעייתיים, כגון קריטריונים להענקת ויתור, שיעור הריבית לאחר ארגון מחדש, הערכה אם ארגון מחדש מביא לידי עיכוב זניח בתשלום, קביעה אם חייב נמצא בקשיים פיננסיים וביצוע ניתוח אשראי עבור חובות שאורגנו מחדש.

ב. נוספו הנחיות בדבר חובות שעוברים תהליך של ארגון מחדש עוקב. ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד אשר ישולם במלואו. יחד עם זאת, נקבע כי בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (להלן - ארגון מחדש עוקב), התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש בעייתי, במידה ומתקיימים שני התנאים הבאים:

1. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.

2. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.

על מנת לעמוד בשני התנאים כאמור, בין היתר, נדרש שהסכם הארגון מחדש העוקב יהיה בתנאי שוק, לרבות:

1. שיעור ריבית חוזי שאינו נמוך משיעור הריבית בהלוואות חדשות עם מאפייני סיכון אשראי דומים, וכן;

2. תנאים אחרים כחווה, שאינם פחות מיטיבים עם התאגיד הבנקאי לעומת התנאים שהתאגיד הבנקאי היה מציע בהלוואות חדשות כאמור עם מאפייני סיכון אשראי דומים.

ג. בדוח הדירקטוריון נוסף גילוי על התנועה בחובות פגומים, שמציג את הסכומים שסווגו מסטטוס פגום לסטטוס שאינו פגום בשל תהליך ארגון מחדש עוקב.

ד. נוסף נספח להוראות המסייע לקבוע במצבים רגילים האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי.

ה. התיקונים משלבים בהוראות את התיקונים שנקבעו בעדכון לנושא "Troubled Debt 310-40 Restructuring by Creditors" בקודיפיקציה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, וכן, הנחיות רלוונטיות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב בנושא.

ו. נקבעו מקרים בהם ישנה חזקה כי החידוש של חוב נחות הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי.

ז. נקבע כי כאשר חוב, שלא נחשב בעבר כחוב פגום באופן פרטני, מאורגן מחדש ונקבע כי הוא עומד בהגדרת ארגון מחדש ונקבע כי הוא עומד בהגדרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, ללא מחיקה חשבונאית חלקית, בדרך כלל, אין זה נאות להקטין את אומדן ההפרשה להפסדי אשראי במועד הארגון מחדש כתוצאה מהשינוי בשיטת מדידת ירידך הערך ממדידה על בסיס קבוצתי למדידה על בסיס קבוצתי.

הוראות חוזר זה ייושמו על ארגונים מחדש שיבוצעו או יחודשו החל מיום 31 בדצמבר, 2016, אימוץ מוקדם אפשרי.

תאגיד בנקאי רשאי לבחור את אחת הדרכים הבאות ליישום הנחיות בדבר ארגון מחדש עוקב:

1. יישום מכאן ואילך.

2. יישום לגבי חובות שטרם נפרעו ליום 31 בדצמבר, 2016, לגביהם היה תהליך של ארגון מחדש עוקב, וחובות אלה עמדו בתנאים הנדרשים בהנחיות במועד הארגון מחדש. לא נדרש לעדכן מספרי השוואה.

הבנק נערך ליישום ההוראה, בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות הצפויות מיישום החוזר.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

7.6. תקן אמריקאי חדש בנושא "מדידת מכשירים פיננסיים"

ביום 5 בינואר, 2016, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית בארה"ב (ה-FASB) תקן חדש בדבר הטיפול החשבונאי בהשקעות במניות המהוות מכשירים פיננסיים בגין השקעות במכשירים הוניים בעלי שווי הוגן זמין אשר השינויים בשווי ההוגן של מכשירים אלו יוכרו בדוח רווח והפסד ולא תתאפשר הכרה בדוח רווח כולל אחר (OCI). בהשקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין תתאפשר בחירה בין מדידת ההשקעה בשווי הוגן כאמור לעיל, לבין מדידת ההשקעה בעלות, תוך התאמות לשינויים במחירים נצפים וירידות ערך. תחת שתי החלופות השינויים בשווי ההוגן יוכרו בדוח רווח והפסד. בנוגע להתחייבויות פיננסיות בהן נבחרה חלופת השווי ההוגן, עבור התחייבויות פיננסיות (בהתאם ל-ASC 825), השינויים בשווי ההוגן, הנובעים מסיכון האשראי הספציפי למכשיר, יוכרו ברווח כולל אחר (OCI).

יישום התקן החדש עבור חברות ציבוריות יחול בתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר, 2017, כולל תקופות הביניים בתקופות שנתיות אלו. התקן ייושם למפרע תוך רישום השפעה המצטברת כנגד העודפים בתחילת תקופת הדיווח בה התקן מיושם לראשונה.

הבנק נערך ליישום ההוראה, בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות הצפויות מיישום החוזר.

7.7. תיקון אמריקאי בנושא "עסקאות רכש חוזר לפדיון"

ביום 15 ביולי, 2015, פרסם המפקח על הבנקים טיוטה בדבר "תיקון מספר 11-2014 לקודיפיקציה לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון". על פי טיוטת החוזר, בחודש יולי 2014 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית בארה"ב (ה-FASB) את תיקון מספר 11-2014 בדבר עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון. התיקון מבהיר כי עסקאות רכש חוזר לפדיון יטופלו מבחינה חשבונאית כחוב מובטח, בעקביות לטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר אחרות. בנוסף, התיקון מבהיר את הטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר במימון, בהן, צד אחד מעביר לצד נגדי נכס פיננסי, ובו זמנית מתקשר עם הצד הנגדי בהסכם לרכישה ומכירה חוזרת של הנכס הפיננסי, וכן, כולל דרישות גילוי מסוימות.

היות ומדובר בטיטה מועד יישום התיקון אינו ידוע.

הבנק נערך ליישום ההוראה, בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות הצפויות מיישום החוזר.

7.8. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב"

ביום 13 באוקטובר, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב" המתאים את הטיפול החשבונאי בנושאים שונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

להלן עיקר התיקונים להוראות:

א. מסים על הכנסה - [ראה התייחסות בסעיף 7.3 לעיל](#).

ב. נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לפעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו". לפיכך, תקן דיווח כספי בינלאומי 5 בדבר "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד התחילה של חוזר זה. כמו כן, מובהר כי נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה יטופלו במסגרת נושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".

ג. רכוש קבוע, ירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לרכוש קבוע כפי שהם מובאים בנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע". לפיכך,

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

תקן חשבונאות בינלאומי 16 בדבר "רכוש קבוע" ותקן חשבונאות בינלאומי 40 בדבר "נדל"ן להשקעה", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושמו החל ממועד התחילה של חוזר זה. מובהר כי תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לירידת ערך של רכוש קבוע, כפי שנקבעו בנושא 10-360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע". לפיכך, תקן חשבונאות בינלאומי 36 בדבר "ירידת ערך נכסים", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד התחילה של חוזר זה.

ד. רווח למניה - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לרווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה". לפיכך, תקן חשבונאות בינלאומי 33 בדבר "רווח למניה", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד התחילה של חוזר זה.

ה. דוח על תזרימי מזומנים - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לדוח על תזרימי מזומנים בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוחות תזרימי מזומנים". לפיכך, תקן חשבונאות בינלאומי 7 בדבר "דוחות תזרימי מזומנים", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד התחילה של חוזר זה.

ו. דיווח לתקופות ביניים - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לדיווח לתקופות ביניים בהתאם לנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח כספי לתקופות ביניים". לפיכך, תקן חשבונאות בינלאומי 34 בדבר "דיווח כספי לתקופות ביניים", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד התחילה של חוזר זה.

ז. היוון ריבית - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים להיוון עלויות ריבית בהתאם לנושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית". לפיכך, תקן חשבונאות בינלאומי 23 בדבר "עלויות אשראי", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד התחילה של חוזר זה.

ח. ערבויות - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידה וגילוי של ערבויות, בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".

הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2018 ואילך ויכללו תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. הבנק נערך ליישום ההוראה, בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות הצפויות מיישום החוזר.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	2015	2016	
בלתי מבוקר				
א. הכנסות ריבית				
309.9	330.8	115.9	125.3	מאשראי לציבור
1.6	0.7	0.3	0.2	מפיקדונות בבנק ישראל וממזמנים
0.1	0.1	-	0.1	מפיקדונות בבנקים
7.5	3.5	2.4	0.9	מאגרות חוב
0.5	1.0	-	0.2	מנכסים אחרים
319.6	336.1	118.6	126.7	סך הכל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית				
47.0	53.7	24.4	26.1	על פיקדונות הציבור
1.4	1.3	0.6	0.6	על פיקדונות מבנקים
0.3	0.3	0.1	0.3	על ניירות ערך שהושאלו
21.2	22.0	10.1	12.4	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	על התחייבויות אחרות
69.9	77.3	35.2	39.4	סך הכל הוצאות (הכנסות) הריבית
249.7	258.8	83.4	87.3	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב				
⁽¹⁾ 6.7	2.6	⁽¹⁾ 2.2	0.4	זמינות למכירה
0.8	0.9	0.2	0.5	למסחר
7.5	3.5	2.4	0.9	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#).

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2015	2016	2015	2016
בלתי מבוקר			

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

1. מפעילות במכשירים נגזרים			
4.0	6.4	(8.1)	1.3
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾			
(6.1)	(7.3)	6.2	(1.5)
2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)			
3. מהשקעה באגרות חוב			
3.5	36.3	2.1	0.7
רווחים ממכירת אג"ח זמין למכירה ⁽²⁾			
(0.4)	(0.3)	(0.1)	(0.1)
הפסדים ממכירת אג"ח זמין למכירה ⁽²⁾			
3.1	36.0	2.0	0.6
סך הכל מהשקעה באג"ח			
4. מהשקעה במניות			
-	(0.1)	-	(0.1)
הפרשה לירידת ערך בגין מניות זמינות למכירה ⁽²⁾			
-	(0.2)	-	-
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽²⁾			
-	(0.3)	-	(0.1)
סך הכל מהשקעה במניות			
1.0	34.8	0.1	0.3
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר

(2.8)	(18.8)	(6.8)	(1.2)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים			
1.2	14.5	5.8	(1.0)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽³⁾			
(0.1)	-	(0.1)	-
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁴⁾			
(1.7)	(4.3)	(1.1)	(2.2)
סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר			
(0.7)	30.5	(1.0)	(1.9)
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית			

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

(3) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 30.09.2016, ו- 30.09.2015 בסך של 6.0 ו- (1.0) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 30.09.2016, ו- 30.09.2015 בסך של 0.1 ו- (0.6) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2016 וביום 30 בספטמבר לשנת 2015 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
יתרה ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)	0.6	0.5
שינוי נטו במהלך התקופה	-	(0.6)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016	0.6	(0.1)
יתרה ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)	1.0	⁽¹⁾ 11.3
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.1)	⁽¹⁾ 4.8
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015	0.9	⁽¹⁾16.1

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2016 וביום 30 בספטמבר לשנת 2015 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)	0.7	⁽¹⁾ 16.0
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.1)	(16.1)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016	0.6	(0.1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	1.2	⁽¹⁾ 13.4
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.3)	2.7
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015	0.9	⁽¹⁾16.1

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2015 (מבוקר)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	1.2	⁽¹⁾ 13.4
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.5)	2.6
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	0.7	⁽¹⁾16.0

(1) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוזקקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#)

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר לשנת 2016 וביום 30 בספטמבר לשנת 2015 (בלתי מבוקר).

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2015			30 בספטמבר 2016		
(בלתי מבוקר)					
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
(6.1) ⁽¹⁾	(3.7) ⁽¹⁾	9.8 ⁽¹⁾	(0.2)	0.2	(0.4)
(1.3)	0.7	(2.0)	(0.4)	0.1	(0.5)
(4.8) ⁽¹⁾	(3.0) ⁽¹⁾	7.8 ⁽¹⁾	(0.6)	0.3	(0.9)
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
-	-	-	-	-	-
(0.1)	-	(0.1)	-	-	-
(0.1)	-	(0.1)	-	-	-
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה					
(4.7) ⁽¹⁾	(3.0)	7.7 ⁽¹⁾	(0.6)	0.3	(0.9)
סה"כ השינוי ברווח כולל אחר נטו במהלך התקופה					

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר לשנת 2016 וביום 30 בספטמבר לשנת 2015 (בלתי מבוקר) ולתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			לשנה שהסתיימה ביום		
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2015		
31 בדצמבר 2015					
(בלתי מבוקר)			(מבוקר)		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך מינים למכירה לפי שווי הוגן					
10.1	(3.6)	6.5	(7.5) ⁽¹⁾	(2.8) ⁽¹⁾	4.7 ⁽¹⁾
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(35.7)	13.1	(22.6)	(3.1)	1.1	(2.0)
רווחים (הפסדים) בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
(25.6)	9.5	(16.1)	(4.4) ⁽¹⁾	(1.7) ⁽¹⁾	2.7 ⁽¹⁾
ה"כ השינוי נטו במהלך התקופה					
(25.6)	9.5	(16.1)	(4.4) ⁽¹⁾	(1.7) ⁽¹⁾	2.7 ⁽¹⁾
הטבות לעובדים					
(0.2)	0.1	(0.1)	(0.2)	0.1	(0.1)
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה					
-	-	-	(0.3)	0.1	(0.2)
רווחים (הפסדים) בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
(0.2)	0.1	(0.1)	(0.5)	0.2	(0.3)
הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(0.2)	0.1	(0.1)	(0.5)	0.2	(0.3)
ה"כ השינוי ברווח כולל אחר נטו במהלך התקופה					
(25.8)	9.6	(16.2)	(3.9) ⁽¹⁾	(1.5) ⁽¹⁾	2.4 ⁽¹⁾
(25.8)	9.6	(16.2)	(3.9) ⁽¹⁾	(1.5) ⁽¹⁾	2.4 ⁽¹⁾

(1) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#)

(2) סכומים הנמוכים מ 0.1 מיליוני ש"ח לא הוצגו בביאור זה.

ביאור 5 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2016				
(בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	רווח כולל אחר מצטבר			שווי הוגן ⁽¹⁾
	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ותעודות סל

של ממשלת ישראל	543.6	544.1	0.3	0.8	543.6
של ממשלות זרות	309.9	310.0	-	0.1	309.9
של אחרים בישראל	0.8	0.7	0.1	-	0.8
תעודות סל	0.3	0.3	-	-	0.3
סך הכל אגרות חוב ותעודות סל	854.6	855.1	0.4	0.9	854.6
מניות וקרנות	5.9	5.6	0.3	-	5.9
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	860.5	860.7	0.7⁽²⁾	0.9⁽²⁾	860.5

הערך במאזן	רווח כולל אחר מצטבר			שווי הוגן ⁽¹⁾
	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ותעודות סל

של ממשלת ישראל	819.8	818.7	3.2	2.1	819.8
של ממשלות זרות	61.6	56.5	5.1	-	61.6
של מוסדות פיננסיים בישראל	5.8	5.8	-	-	5.8
של אחרים בישראל	0.3	0.3	-	-	0.3
תעודות סל	4.2	4.4	-	0.2	4.2
סך הכל אגרות חוב ותעודות סל	891.7	885.7	8.3	2.3	891.7
מניות וקרנות	2.0	1.9	0.1	-	2.0
סך הכל ניירות ערך למסחר	893.7	887.6	8.4⁽³⁾	2.3⁽³⁾	893.7
סך הכל ניירות ערך	1,754.2	1,748.3	9.1	3.2	1,754.2

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2015				
(בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	רווח כולל אחר מצטבר			שווי הוגן ⁽¹⁾
	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב				
של ממשלת ישראל ⁽²⁾	497.1	470.8	26.9	0.6
של ממשלות זרות	485.4	485.4	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	10.0	9.9	0.1	-
של אחרים בישראל	12.8	12.8	0.1	0.1
תעודות סל	4.9	5.4	-	0.5
סך הכל אגרות חוב ותעודות סל	1,010.2	984.3	27.1	1.2
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	1,010.2	984.3	27.1	1.2

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)			שווי הוגן ⁽¹⁾
	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב				
של ממשלת ישראל ⁽²⁾	458.4	457.4	4.1	3.1
של מוסדות פיננסיים בישראל	86.6	88.2	-	1.6
של אחרים בישראל	8.4	8.8	-	0.4
סך הכל אגרות חוב	553.4	554.4	4.1	5.1
מניות וקרנות	4.1	4.7	-	0.6
סך הכל ניירות ערך למסחר	557.5	559.1	4.1	5.7
סך הכל ניירות ערך	1,567.7	1,543.4	31.2	6.9

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#).
(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, [ראה ביאור 2](#) וביאור 3.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2015				
(מבוקר)				
הערך במאזן	רווח כולל אחר מצטבר			עלות מופחתת (במניות - עלות)
	שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ותעודות סל				
של ממשלת ישראל	787.9	1.3	27.5	761.7
של ממשלות זרות	402.3	0.8	-	403.1
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.9	-	-	0.9
של אחרים בישראל	12.6	-	0.1	12.5
תעודות סל	1.8	0.1	-	1.9
סך הכל אגרות חוב ותעודות סל	1,205.5	2.2	27.6	1,180.1
מניות וקרנות	5.9	-	-	5.9
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	1,211.4	2.2⁽²⁾	27.6⁽²⁾	1,186.0

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)			שווי הוגן ⁽¹⁾
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ותעודות סל				
של ממשלת ישראל	511.5	2.4	2.3	511.5
של ממשלות זרות	55.8	-	3.2	55.8
תעודות סל	0.8	-	-	0.8
סך הכל ניירות ערך למסחר	568.1	2.4⁽³⁾	5.5⁽³⁾	568.1
סך הכל ניירות ערך	1,779.5	30.0	7.7	1,779.5

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך⁽¹⁾, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו⁽²⁾

ליום 30 בספטמבר 2016							
(בלתי מבוקר)							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו	
שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ
אגרות חוב ותעודות סל							
של ממשלות זרות	74.7	0.8	-	0.8	-	-	-
תעודות סל	129.6	0.1	-	0.1	-	-	-
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	204.3	0.9	-	0.9	-	-	-
ליום 30 בספטמבר 2015							
(בלתי מבוקר)							
אגרות חוב ותעודות סל							
של ממשלת ישראל	59.1	0.6	-	0.6	0.2	-	(3) -
של ממשלות זרות	485.4	-	-	(3) -	-	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.9	-	-	(3) -	-	-	-
של אחרים בישראל	-	-	-	-	11.9	0.1	0.1
תעודות סל	4.9	0.3	0.2	0.5	-	-	-
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	550.3	0.9	0.2	1.1	12.1	0.1	0.1
ליום 30 בדצמבר 2015							
(מבוקר)							
אגרות חוב ותעודות סל							
של ממשלת ישראל	186.8	1.3	-	1.3	0.2	-	(3) -
של ממשלות זרות	342.7	0.8	-	0.8	0.8	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.9	-	-	(3) -	-	-	-
של אחרים בישראל	-	-	-	-	11.7	-	(3) -
תעודות סל	1.8	0.1	-	0.1	0.1	-	-
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	532.2	2.2	-	2.2	11.9	2.2	(3) -

(1) להערכת הבנק ירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.

(2) בתקופת הדוח נרשם הפסד לירידת ערך בסך 0.1 מיליוני ש"ח.

(3) מייצג סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2016

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	ונממשלות בנקים	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
יתרת חוב רשומה⁽¹⁾					
1,622.7	-	1,622.7	22.1	-	1,600.6
8,612.5	-	8,612.5	1,123.2	7,125.4	363.9
10,235.2	-	10,235.2	1,145.3	7,125.4	1,964.5
סך הכל חובות (**)					
6,744.9	-	6,744.9	-	6,597.5	147.4
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה:					
22.4	-	22.4	16.1	-	6.3
חובות בארגון מחדש					
24.0	-	24.0	-	-	24.0
חובות פגומים אחרים					
46.4	-	46.4	16.1	-	30.3
סך הכל חובות פגומים					
174.6	-	174.6	8.7	163.8	2.1
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
13.9	-	13.9	10.1	-	3.8
חובות בעייתיים אחרים					
234.9	-	234.9	34.9	163.8	36.2
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
17.0	-	17.0	9.8	-	7.2
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני					
87.0	-	87.0	39.0	47.2	0.8
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי(*)					
104.0	-	104.0	48.8	47.2⁽²⁾	8.0
סך הכל (**)					
47.6	-	47.6	-	47.1	0.5
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
11.1	-	11.1	9.7	-	1.4
(**) מזה: בגין חובות פגומים					

ליום 30 בספטמבר 2015 ⁽³⁾					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	ונממשלות בנקים	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
יתרת חוב רשומה⁽¹⁾					
1,548.1	-	1,548.1	27.4	-	1,520.7
8,417.3	-	8,417.3	1,052.7	7,012.6	352.0
9,965.4	-	9,965.4	1,080.1	7,012.6	1,872.7
סך הכל חובות (**)					
6,848.6	-	6,848.6	-	6,774.9	73.7
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה:					
21.8	-	21.8	15.0	-	6.8
חובות בארגון מחדש					
9.8	-	9.8	-	-	9.8
חובות פגומים אחרים					
31.6	-	31.6	15.0	-	16.6
סך הכל חובות פגומים					
186.1	-	186.1	9.7	172.1	4.3
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
12.5	-	12.5	12.2	-	0.3
חובות בעייתיים אחרים					
230.2	-	230.2	36.9	172.1	21.2
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
13.2	-	13.2	8.0	-	5.2
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני					
92.6	-	92.6	34.5	56.2	1.9
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי(*)					
105.8	-	105.8	42.5	56.2⁽²⁾	7.1
סך הכל (**)					
56.5	-	56.5	-	56.2	0.3
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
8.2	-	8.2	-	7.9	0.3
(**) מזה: בגין חובות פגומים					

הערות בסוף ביאור 6.א

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2015 ⁽³⁾					
(מבוקר)					
סך הכל	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות
יתרת חוב רשומה⁽¹⁾					
1,726.2	1,706.0	-	20.2	1,726.2	-
חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
8,274.7	179.6	7,023.9	1,071.2	8,274.7	-
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)					
10,000.9	1,885.6	7,023.9	1,091.4	10,000.9	-
סך הכל חובות^(**)					
6,835.5	76.0	6,759.5	-	6,835.5	-
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה:					
23.3	7.4	-	15.9	23.3	-
חובות בארגון מחדש					
2.4	2.4	-	-	2.4	-
חובות פגומים אחרים					
25.7	9.8	-	15.9	25.7	-
סך הכל חובות פגומים					
178.4	3.1	164.6	10.7	178.4	-
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
15.9	1.0	5.5	9.4	15.9	-
חובות בעייתיים אחרים					
220.0	13.9	170.1	36.0	220.0	-
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
14.8	5.7	-	9.1	14.8	-
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
96.8	1.6	59.8	35.4	96.8	-
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)					
111.6	7.3	59.8	44.5	111.6	-
סך הכל^(**)					
60.1	0.3	59.8	-	60.1	-
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
9.5	0.5	-	9.0	9.5	-
(**) מזה: בגין חובות פגומים					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 1.1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.7 מיליוני ש"ח. (לימים 30.09.2015 ו- 31.12.2015: 0 מיליוני ש"ח ו-24.2 מיליוני ש"ח, ו- 5.5 מיליוני ש"ח ו- 24.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
 (3) סווג מחדש

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
(בלתי מבוקר)					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2015	8.8	57.6	40.3	106.7	106.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.5	0.5	11.2	12.2	12.2
מחיקות חשבונאיות	(0.2)	(1.5)	(10.0)	(11.7)	(11.7)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	-	0.1	1.6	1.7	1.7
מחיקות חשבונאיות נטו	(0.2)	(1.4)	(8.4)	(10.0)	(10.0)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2015 (*)	9.1	56.7	43.1	108.9	108.9
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2016	9.9	50.8	48.1	108.8	108.8
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.3	(3.1)	9.9	7.1	7.1
מחיקות חשבונאיות	0.1	(0.3)	(11.1)	(11.3)	(11.3)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	-	-	2.4	2.4	2.4
מחיקות חשבונאיות נטו	0.1	(0.3)	(8.7)	(8.9)	(8.9)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2016 (*)	10.3	47.4	49.3	107.0	107.0
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
ליום 30.09.2016	2.3	0.2	0.5	3.0	3.0
ליום 30.09.2015	2.0	0.5	0.6	3.1	3.1

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
(בלתי מבוקר)					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014 (מבוקר)	10.2	64.5	36.0	110.7	110.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(0.8)	(3.6)	30.4	26.0	26.0
מחיקות חשבונאיות	(0.6)	(4.3)	(27.1)	(32.0)	(32.0)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.3	0.1	3.8	4.2	4.2
מחיקות חשבונאיות נטו	(0.3)	(4.2)	(23.3)	(27.8)	(27.8)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2015 (*)	9.1	56.7	43.1	108.9	108.9
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015 (מבוקר)	9.1	60.2	45.1	114.4	114.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1.3	(6.1)	27.3	22.5	22.5
מחיקות חשבונאיות	(0.2)	(6.7)	(30.1)	(37.0)	(37.0)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.1	-	7.0	7.1	7.1
מחיקות חשבונאיות נטו	(0.1)	(6.7)	(23.1)	(29.9)	(29.9)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2016 (*)	10.3	47.4	49.3	107.0	107.0
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
ליום 30.09.2016	2.3	0.2	0.5	3.0	3.0
ליום 30.09.2015	2.0	0.5	0.6	3.1	3.1

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

ליום 30 בספטמבר			בישראל לפי דרישה
ליום 31 בדצמבר			
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
1,340.2	1,358.7	1,484.9	אינם נושאים ריבית
897.9	940.1	797.9	נושאים ריבית
2,238.1	2,298.8	2,282.8	סה"כ לפי דרישה
8,780.9	8,820.5	8,765.4	לזמן קצוב
11,019.0	11,119.3	11,048.2	סה"כ פיקדונות הציבור*
מזה:			
(1)8,356.9	(1)8,616.5	8,552.7	פיקדונות של אנשים פרטיים
(1)1,378.8	(1)1,207.9	1,421.5	פיקדונות של גופים מוסדיים
(1)1,283.3	(1)1,294.9	1,074.0	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר		
2015			2016		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח					
עד 1					
6,147.8			6,381.8		
2,615.6			2,560.6		
288.8			593.2		
977.2			648.0		
239.4			290.0		
750.2			645.7		
11,019.0			11,119.3		
סה"כ			11,048.2		

(1) סווג מחדש

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2016

ביאור 8 - זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
				2015	2016
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	2015	2016
עלות שירות	0.9	1.0	2.6	2.8	3.4
עלות ריבית	0.4	0.5	1.3	1.6	1.9
תשואה חזויה על נכסי תכנית	(0.1)	(0.4)	(0.5)	(1.1)	(1.5)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:					
רווח (הפסד) אקטוארי נטו	-	(0.1)	(0.2)	(0.3)	(0.4)
התחייבות (נכס) נטו בגין מעבר	-	-	-	-	(0.3)
סה"כ הפחתות של סכומים שלא הוכרו	-	(0.1)	(0.2)	(0.3)	(0.7)
סך עלות ההטבה, נטו	1.2	1.0	3.2	3.0	3.1

2. הפקדות

הפקדות בפועל					
תחזית*	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
				2015	2016
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	2015	2016
הפקדות	3.6	0.9	2.8	2.6	3.5

* אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן להטבה מוגדרת במהלך שנת 2016

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי המפקח על הבנקים

יחס הלימות הון מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 והוראה 299 בדבר מדידה והלימות הון.

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2015	2015	2016		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
1. הון לצורך חישוב יחס ההון				
778.6	⁽¹⁾ 776.1	800.6	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	
-	-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	
292.1	293.0	354.3	הון רובד 2, לאחר ניכויים	
1,070.7	⁽¹⁾ 1,069.1	1,154.9	סך הכל הון כולל	
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון				
7,201.1	7,234.8	7,441.5	סיכון אשראי	
72.0	34.8	46.8	סיכוני שוק	
740.7	722.2	743.8	סיכון תפעולי	
8,013.8	7,991.8	8,232.1	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	
יחס ההון לרכיבי סיכון				
9.7%	⁽¹⁾ 9.7%	9.7%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	
13.4%	⁽¹⁾ 13.4%	14.0%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	
9.3%	9.2%	9.7%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (2)	
12.8%	12.7%	13.2%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (2)	
השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1				
9.7%	⁽¹⁾ 9.6%	9.7%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר	
-	0.1%	-	השפעת הוראות המעבר	
9.7%	9.7%	9.7%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299.	

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים⁽³⁾

יחס כיסוי הנזילות מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

30 בספטמבר			
2015	2016		
(בלתי מבוקר)			
(מבוקר)			
באחוזים			
403%	457%	493%	יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

יחס מינוף מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

31 בדצמבר 2015 (מבוקר)	30 בספטמבר 2015 2016 (בלתי מבוקר)		
	2015	2016	
778.6	⁽¹⁾ 776.1	800.6	הון עצמי רובד 1
14,989.5	⁽¹⁾ 14,846.8	15,415.1	סך החשיפות
5.2%	⁽¹⁾5.2%	5.2%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

- (1) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, **לפרטים ראה ביאור 1.5**
- (2) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר, 2015 בתוספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה החל מיום 1 באפריל, 2015 עד ליום 1 בינואר, 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.9% ו-13.4%, בהתאמה.
- (3) המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזה שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
16.8	17.4	17.3	שנה ראשונה
15.2	15.4	17.0	שנה שניה
15.3	15.4	16.8	שנה שלישית
15.2	15.4	15.0	שנה רביעית
109.7	112.3	109.0	שנה חמישית ואילך
172.2	175.9	175.1	חוזי שכירות לזמן ארוך

ב - תביעות משפטיות

1 הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

2 ביום 1 באפריל, 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית נגד כלל פיננסיים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן: "כלל בטוחה") וכן נגד בנקים ובתי השקעות נוספים. המבקשים טוענים כי הינם בעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות שונות אשר נוהלו בעבר על ידי חברות בנות של הבנקים, ובכללן על-ידי כלל קרנות נאמנות בע"מ (לשעבר אילנות דיסקונט בע"מ, להלן: "אילנות דיסקונט"), שנמכרה לכלל בטוחה.

עניין של התביעה ובקשת האישור, בעמלות "ברוקראז" אשר, לטענת המבקשים, נהגה כלל קרנות נאמנות (שהייתה בחלק מהתקופה הרלוונטית לתובענה בשליטת כלל בטוחה) כמנהלת קרנות נאמנות, לשלם לבנק דיסקונט ולכלל בטוחה, בעבור פעולות קנייה ומכירה של ניירות ערך ו/או מטבע חוץ, אשר בנק דיסקונט ו/או כלל בטוחה ביצעו עבורה בהיותן חבר בורסה. לטענת המבקשים, חלק מהנתבעות גבו מקרנות הנאמנות שבניהול חברות בנות שלהם, שלא כדין, עמלות בשיעורים גבוהים מהשיעורים שנגבו מלקוחות אחרים שלהם. המבקשים מוסיפים וטוענים, כי הסיבה להמשך גביית העמלה הגבוהה, הינה הסכמות שונות אליהן הגיעו כלל בטוחה ובנק דיסקונט, במסגרת מכירת השליטה באילנות דיסקונט. המבקשים טוענים כי במעשיה אלו הפרה כלל בטוחה את הוראותיו של חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994. כמו כן טוענים המבקשים, כי כלל בטוחה הפרה את חובת הנאמנות כלפי מחזיקי יחידות ההשתתפות בקרן, הפרה את החוזה בינה לבין המשקיעים בקרן הנאמנות, הטעתה את המשקיעים וניצלה את בורותם. היקף הנזק הנטען לקבוצה, מוערך על ידי המבקשים לתקופה שמיום 1 בינואר, 2004, כנגד כל

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

הנתבעות, בסך של כ- 386.15 מיליון ש"ח. המבקשים טוענים כי מתוך סכום זה אחראית כלל בטוחה לסך של כ- 50.3 מיליון ש"ח, כאשר בגין חלק מהסכום הנ"ל היא נתבעת לבד ובגין חלק מהסכום היא נתבעת ביחד ולחוד עם בנק דיסקונט. הסעד הנתבע בתביעה הינו לחיוב כל הנתבעות להשיב את העמלות שנגבו כביכול ביתר מתחילת שנת 2004, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור לגביית עמלות.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שאירעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליון ש"ח).

ביום 10 במאי, 2016 ניתן פס"ד הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ובכך בא הליך זה לסיומו.

3 ביום 17 בספטמבר, 2013 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים (בין היתר) כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית, בטענה לפיה הבנק מטעה את לקוחותיו שהם נכים (בשיעור של 40% ומעלה) ומפר את הדין, בכך שאינו מיידעם על זכותם לפי החוק לקבלת הנחות מעמלות מסוימות. הסעדים שנדרשו בבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם השבת ההפרש בין התשלום שנגבה מהלקוחות הנכים לבין התשלום שהיה נגבה מהם בפועל אם היו ניתנות ההנחות. וכן, מתן צו עשה המורה לבנק לעדכן את דבר ההנחה לנכים בקרב לקוחותיו. התובע העריך כי סכום הנזק שנגרם לקבוצה כולה ביחס לבנק ירושלים עומד על כ- 784 אלפי ש"ח. ביום 30 ביוני, 2014 הגיש הבנק את תגובתו לבקשה. ביום 15 ביוני, 2016, ניתן פסק דין המאשר את הסתלקות התובעים מהתביעה, וקובע כי ישולם שכ"ט על ידי הנתבעים לתובעים ולבא כוחם. חלקו של בנק ירושלים בתשלום שכ"ט עומד על 2 אלפי ש"ח. בכך באה תביעה זו לסיומה.

4 ביום 17 באוגוסט 2016 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו כתב תביעה ובקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, וכן כנגד תשעה בנקים נוספים, בטענה לפיה הבנקים גובים מעסקים שהינם לקוחותיהם ואשר אינם נכללים בהגדרת "עסק קטן", עמלות שלא בהתאם למה שמותר להם לגבות על פי תעריפניהם. לכן, מבקשות התובעות לחייב את הבנקים להשיב ללקוחות אלו את העמלות הללו, אשר נגבו, לטענתן, שלא כדין. כמו כן, מבקשות התובעות כי יינתן צו עשה כנגד הנתבעים אשר יאסור עליהם להוסיף ולגבות עמלות מהלקוחות האמורים שלא לפי תעריפניהם. התובעות העריכו כי סכום הנזק שנגרם לקבוצה כולה על ידי עשרת הבנקים הנתבעים, עומד על כמיליארד ש"ח. הואיל והיקף העמלות הרלוונטיות אשר שולמו על ידי לקוחות בנק ירושלים, בעלי המאפיינים האמורים, בתקופה נשוא התביעה, הינו זניח, אזי, להערכת הבנק, גם ההיקף הכספי של התביעה האמורה ככל שהיא מתייחסת לבנק ירושלים אינו מהותי.

טרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה ולתביעה, ולפיכך עדיין לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשה והתביעה.

5 נכון ליום 30 בספטמבר, 2016 לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 לא חלו שינויים מהותיים בבקשות לאישור תובענות ייצוגיות אשר הוגשו כנגד הבנק, למעט האמור בסעיפים 2 ו-3 לעיל. לפירוט לגבי בקשות אלו [ראה ביאור 26 \(התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות\) לדו"ח השנתי של הבנק לשנת 2015](#).

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2016				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM (2)(1)				
260.1	-	260.1	-	-
351.8	-	-	351.8	-
611.9	-	260.1	351.8	-
חוזי Forward				
Swaps				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
351.8	-	-	351.8	-
ב. נגזרים אחרים(1)				
1,074.1	-	-	1,074.1	-
חוזי Futures				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
2,751.7	2,485.9	265.8	-	-
2,751.7	2,485.9	265.8	-	-
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
997.3	997.3	-	-	-
997.3	997.3	-	-	-
265.7	-	-	265.7	-
*Swaps				
8,837.8	6,966.4	531.6	1,339.8	-
סך הכל				
* מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
76.7	-	-	76.7	-
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
6.4	-	6.4	-	-
9,456.1	6,966.4	798.1	1,691.6	-
סך הכל הסכום הנוקב				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾				
1.9	-	1.9	-	-
13.7	-	0.3	13.4	-
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
139.6	138.5	1.1	-	-
140.9	138.5	1.1	1.3	-
141.5	138.5	3.0	-	-
154.6	138.5	1.4	14.7	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2015				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM (1)(2)				
187.3	-	187.3	-	-
Forward				
359.6	-	-	159.6	200.0
Swaps				
546.9	-	187.3	159.6	200.0
סך הכל				
159.6	-	-	159.6	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים (1)				
32.8	-	-	32.8	-
Futures				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
3,340.5	3,271.9	68.6	-	-
אופציות שנכתבו				
3,340.5	3,271.9	68.6	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
989.4	989.4	-	-	-
אופציות שנכתבו				
989.4	989.4	-	-	-
אופציות שנקנו				
50.8	-	-	50.8	-
Swaps				
8,743.4	8,522.6	137.2	83.6	-
סך הכל				
41.2	-	-	41.2	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
11.9	-	11.9	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
9,302.2	8,522.6	336.4	243.2	200.0
סך הכל הסכום הנקוב של מכשירים נגזרים				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים ALM (1)(2)				
0.8	-	0.2	0.6	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
6.9	-	2.0	2.8	2.1
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים (1)				
110.2	109.5	0.4	0.3	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
110.6	109.5	0.4	0.7	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
111.0	109.5	0.6	0.9	-
סך הכל שווי הוגן חיובי (3)				
117.5	109.5	2.4	3.5	2.1
סך הכל שווי הוגן שלילי (3)				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2016

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
			שקל - מדד	אחר	
א. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾					
420.4	-	420.4	-	-	חוזי Forward
454.1	-	-	254.1	200.0	Swaps
874.5	-	420.4	254.1	200.0	סך הכל
254.1	-	-	254.1	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
57.6	-	-	57.6	-	חוזי Futures
					חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
4,049.4	3,904.9	144.5	-	-	אופציות שנכתבו
4,049.4	3,904.9	144.5	-	-	אופציות שנקנו
					חוזי אופציה שנסחרים אחרים
691.3	691.3	-	-	-	אופציות שנכתבו
691.3	691.3	-	-	-	אופציות שנקנו
9,539.0	9,192.4	289.0	57.6	-	סך הכל
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
5.2	-	5.2	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
10,418.7	9,192.4	714.6	311.7	200.0	סך הכל הסכום הנקוב
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾					
3.2	-	1.9	1.3	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
3.0	-	1.1	-	1.9	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
191.9	191.0	0.9	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
192.2	191.0	0.9	0.3	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
195.1	191.0	2.8	1.3	-	סך הכל שווי הוגן חיובי ⁽³⁾
195.2	191.0	2.0	0.3	1.9	סך הכל שווי הוגן שלילי ⁽³⁾

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2016				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
141.5	26.4	3.6	111.5	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
				סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
141.5	26.4	3.6	111.5	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
35.3	-	5.7	29.6	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
176.8	26.4	9.3	141.1	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
154.6	26.4	15.0	113.2	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
9.5	-	9.5	-	ביטחון במזומן ששועבד
145.1	26.4	5.5	113.2	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2015				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
111.0	13.2	1.5	96.3	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
111.0	13.2	1.5	96.3	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
69.0	2.6	5.6	60.8	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
180.0	15.8	7.1	157.1	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
117.5	9.5	7.7	100.3	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
117.5	9.5	7.7	100.3	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2015				
(מבוקר)				
סך הכל	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
195.1	9.3	3.3	182.5	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
				סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
195.1	9.3	3.3	182.5	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
46.5	6.4	9.6	30.5	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
241.6	15.7	12.9	213.0	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
195.2	9.3	3.3	182.6	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
195.2	9.3	3.3	182.6	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

הערות בסוף ביאור 11 ג.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. פירוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

30 בספטמבר 2016				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	מל 5 שנים	מל 3 חודשים ועד 5 שנים	מל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
-	-	-	-	-
1,691.6	165.8	451.7	-	1,074.1
798.1	-	-	120.9	677.2
6,966.4	-	400.9	213.4	6,352.1
9,456.1	165.8	852.6	334.3	8,103.4

30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
200.0	-	-	200.0	-	חוזי ריבית (שקל - מדד)
243.2	141.7	68.7	-	32.8	חוזי ריבית (אחר)
336.4	-	-	99.3	237.1	חוזי מטבע חוץ
8,522.6	0.6	307.1	147.7	8,067.2	חוזים בגין מניות
9,302.2	142.3	375.8	447.0	8,337.1	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
200.0	-	-	-	200.0	חוזי ריבית (שקל - מדד)
311.7	68.1	186.0	-	57.6	חוזי ריבית (אחר)
714.6	-	-	130.6	584.0	חוזי מטבע חוץ
9,192.4	0.4	342.0	60.1	8,789.9	חוזים בגין מניות
10,418.7	68.5	528.0	190.7	9,631.5	סך הכל

(1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלוואה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלוואה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלוואה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 141.5 מיליוני ש"ח (לימים 30.09.2015 ו- 31.12.2015: 111.0 מיליוני ש"ח ו- 195.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה) הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים, מיום 3 בנובמבר, 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. עפ"י חוזר זה, בדוח הכספי לשנת 2015, הוצגו נתונים מאזניים בלבד על מגזרי פעילות פיקוחיים. כמו כן, בדוח הכספי לשנת 2015, הבנק רשאי היה שלא לתת גילוי למספרי ההשוואה.

הגילוי המלא נכלל לראשונה בדוח ליום 31 במרץ, 2016 ומספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם לסיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים, נכון ליום 1 בינואר, 2016.

ב. הגדרות

- * אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
- * מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- * משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- * עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- * מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- * עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- * עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- * עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- * עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.
- * מגזר ניהול פיננסי - יכול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאלה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- * נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

ג. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מהפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

וכן רווח המתקבל מהפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפקדון).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכלל מגזר.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו 30 בספטמבר 2016						
(בלתי מבוקר)						
פעילות בישראל						
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל
109.7	-	11.1	4.7	-	1.2	126.7
(18.0)	(3.4)	(1.4)	(0.1)	(3.2)	(13.3)	(39.4)
-	-	-	-	-	-	-
91.7	(3.4)	9.7	4.6	(3.2)	(12.1)	87.3
(24.5)	4.0	(1.8)	(0.9)	3.8	19.4	-
67.2	0.6	7.9	3.7	0.6	7.3	87.3
16.3	1.3	7.6	2.2	5.2	(1.9)	30.7
83.5	1.9	15.5	5.9	5.8	5.4	118.0
(6.4)	-	-	(0.7)	-	-	(7.1)
(69.9)	(3.6)	(12.6)	(0.1)	(6.0)	(3.6)	(95.8)
7.2	(1.7)	2.9	5.1	(0.2)	1.8	15.1
(3.2)	0.7	(0.9)	(1.8)	0.5	(0.5)	(5.2)
4.0	(1.0)	2.0	3.3	0.3	1.3	9.9
8,389.5	5.7	1,365.3	673.9	51.1	3,994.0	14,479.5
8,389.5	5.7	1,365.3	535.4	51.1	-	10,347.0
8,413.8	4.3	1,269.7	491.6	55.8	-	10,235.2
16.1	-	10.5	19.8	-	-	46.4
172.5	-	2.1	-	-	-	174.6
6,863.2	1,593.2	742.8	464.5	1,464.6	2,538.6	13,666.9
6,863.2	1,593.2	742.8	326.3	1,464.6	-	10,990.1
6,951.0	1,601.7	740.5	333.5	1,421.5	-	11,048.2
5,609.5	23.3	1,377.0	632.9	44.6	493.5	8,180.8
5,609.0	22.3	1,379.0	664.5	43.6	513.7	8,232.2
4,129.6	2,391.6	851.3	3,168.7	136.5	-	10,677.7
63.0	-	7.2	3.6	-	-	73.8
3.4	0.5	0.3	-	0.6	-	4.8
0.8	0.1	0.4	0.1	-	7.3	8.7
67.2	0.6	7.9	3.7	0.6	7.3	87.3

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו 30 בספטמבר 2015						
(בלתי מבוקר)						
פעילות בישראל						
מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטיות	משקי בית	סך הכל
118.6	2.7	0.2	3.9	14.1	-	97.7
(35.2)	(10.6)	(3.7)	-	(1.5)	(3.0)	(16.4)
-	-	-	-	-	-	-
83.4	(7.9)	(3.5)	3.9	12.6	(3.0)	81.3
-	17.7	3.8	(0.2)	(4.9)	3.7	(20.1)
83.4	9.8	0.3	3.7	7.7	0.7	61.2
29.5	(1.0)	5.7	1.3	5.5	1.2	16.8
112.9	8.8	6.0	5.0	13.2	1.9	78.0
(12.2)	-	-	-	(0.4)	-	(11.8)
(84.6)	(3.0)	(6.0)	(0.2)	(11.0)	(2.6)	(61.8)
16.1	5.8	-	4.8	1.8	(0.7)	4.4
(5.6)	(2.4)	-	(1.8)	(0.8)	0.3	(0.9)
10.5	3.4	-	3.0	1.0	(0.4)	3.5
יתרה ממוצעת של נכסים						
14,019.8	4,209.2	17.0	724.8	1,073.2	2.8	7,992.8
9,701.1	-	17.0	615.3	1,073.2	2.8	7,992.8
9,965.4	-	0.6	605.7	1,186.0	4.0	8,169.1
31.6	-	-	-	16.6	-	15.0
186.1	-	-	-	4.3	-	181.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות						
13,256.2	1,901.7	1,331.6	316.1	1,021.2	1,633.0	7,052.6
11,245.1	-	1,331.6	206.7	1,021.2	1,633.0	7,052.6
11,119.3	-	1,207.9	183.0	1,111.9	1,630.9	6,985.6
7,719.8	554.4	7.2	360.2	1,540.6	27.0	5,230.4
7,991.8	483.2	7.2	503.0	1,694.4	24.2	5,279.8
10,912.5	-	31.6	1,893.3	1,085.2	3,177.7	4,724.7
-	-	-	-	-	-	-
67.0	-	-	3.3	7.3	-	56.4
4.6	-	0.3	-	0.3	0.6	3.4
11.8	9.8	-	0.4	0.1	0.1	1.4
83.4	9.8	0.3	3.7	7.7	0.7	61.2

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו 30 בספטמבר 2016						
(בלתי מבוקר)						
פעילות בישראל						
מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	סך הכל
336.1	4.3	-	13.8	31.9	-	286.1
(77.3)	(23.6)	(9.3)	(0.1)	(1.8)	(9.8)	(32.7)
-						
258.8	(19.3)	(9.3)	13.7	30.1	(9.8)	253.4
-	43.9	10.9	(2.6)	(6.3)	11.6	(57.5)
258.8	24.6	1.6	11.1	23.8	1.8	195.9
132.8	30.5	18.0	6.6	22.1	4.9	50.7
391.6	55.1	19.6	17.7	45.9	6.7	246.6
(22.5)	-	-	(0.7)	(0.3)	(0.1)	(21.4)
(289.4)	(11.5)	(17.3)	(5.9)	(33.4)	(10.8)	(210.5)
79.7	43.6	2.3	11.1	12.2	(4.2)	14.7
(30.2)	(15.8)	(0.9)	(4.0)	(4.4)	1.5	(6.6)
49.5	27.8	1.4	7.1	7.8	(2.7)	8.1
14,164.5	3,802.2	45.5	604.4	1,398.7	7.1	8,306.6
10,224.6	-	45.5	466.7	1,398.7	7.1	8,306.6
10,235.2	-	55.8	491.6	1,269.7	4.3	8,413.8
46.4	-	-	19.8	10.5	-	16.1
174.6	-	-	-	2.1	-	172.5
13,365.5	2,340.7	1,404.4	348.1	834.1	1,578.9	6,859.3
10,937.1	-	1,404.4	260.4	834.1	1,578.9	6,859.3
11,048.2	-	1,421.5	333.5	740.5	1,601.7	6,951.0
8,136.3	485.8	50.8	536.5	1,469.0	24.2	5,570.0
8,232.1	513.7	43.6	664.5	1,379.0	22.3	5,609.0
11,707.1	-	79.2	3,474.2	1,480.3	2,426.1	4,247.3
215.6	-	-	10.8	22.2	-	182.6
14.7	-	1.6	0.1	1.0	1.7	10.3
28.5	24.6	-	0.2	0.6	0.1	3.0
258.8	24.6	1.6	11.1	23.8	1.8	195.9

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו 30 בספטמבר 2015						
(בלתי מבוקר)						
פעילות בישראל						
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל
264.5	0.2	36.2	9.8	-	8.9	319.6
(28.3)	(8.7)	(1.7)	(0.1)	(8.2)	(22.9)	(69.9)
הכנסות ריבית מחיצוניים						
הוצאות ריבית מחיצוניים						
הכנסות ריבית, נטו:						
236.2	(8.5)	34.5	9.7	(8.2)	(14.0)	249.7
(54.8)	10.9	(10.6)	0.2	9.1	45.2	-
מחיצוניים						
בינמגזרי						
181.4	2.4	23.9	9.9	0.9	31.2	249.7
58.7	4.6	18.7	3.6	19.6	(0.5)	104.7
סך הכנסות ריבית, נטו						
סך הכנסות שאינן מריבית						
240.1	7.0	42.6	13.5	20.5	30.7	354.4
(27.3)	(0.1)	1.4	-	-	-	(26.0)
(192.8)	(9.1)	(30.1)	(5.4)	(17.8)	(10.6)	(265.8)
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
הוצאות תפעוליות ואחרות						
20.0	(2.2)	13.9	8.1	2.7	20.1	62.6
(5.2)	1.0	(5.3)	(3.1)	0.2	(7.9)	(20.3)
רווח (הפסד) לפני מיסים						
הפרשה למיסים על הרווח						
14.8	(1.2)	8.6	5.0	2.9	12.2	42.3
רווח נקי / (הפסד)						
7,912.4	5.6	1,090.6	749.2	7.3	4,117.4	13,882.5
7,912.4	5.6	1,090.6	620.9	7.3	-	9,636.8
8,169.1	4.0	1,186.0	605.7	0.6	-	9,965.4
15.0	-	16.6	-	-	-	31.6
181.8	-	4.3	-	-	-	186.1
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום						
7,019.6	1,645.3	1,102.7	237.6	1,168.7	1,956.1	13,130.0
7,019.6	1,645.3	1,102.7	149.6	1,168.7	-	11,085.9
6,985.6	1,630.9	1,111.9	183.0	1,207.9	-	11,119.3
5,230.4	27.0	1,565.9	334.5	7.6	554.4	7,719.8
5,279.8	24.2	1,694.4	503.0	7.2	483.2	7,991.8
4,955.2	3,199.9	1,055.3	2,806.3	21.1	-	12,037.8
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול						
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
165.1	-	21.9	9.6	0.2	-	196.8
10.8	2.4	1.3	0.1	0.7	-	15.3
5.5	-	0.7	0.2	-	31.2	37.6
מרווח מפעילות מתן אשראי						
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות						
אחר						
181.4	2.4	23.9	9.9	0.9	31.2	249.7
סך הכל הכנסות ריבית, נטו						

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015*							
(מבוקר)							
פעילות בישראל							
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
406.3	-	11.8	-	8.0	49.5	0.1	336.9
(72.2)	-	(23.9)	(9.4)	-	(0.5)	(11.8)	(26.6)
הכנסות ריבית מחיצוניים							
הוצאות ריבית מחיצוניים							
הכנסות ריבית, נטו:							
334.1	-	(12.1)	(9.4)	8.0	49.0	(11.7)	310.3
-	-	53.6	10.6	(0.1)	(11.3)	14.6	(67.4)
334.1	-	41.5	1.2	7.9	37.7	2.9	242.9
סך הכנסות ריבית, נטו							
142.7	6.1	0.9	26.4	11.3	23.3	5.2	69.5
סך ההכנסות							
476.8	6.1	42.4	27.6	19.2	61.0	8.1	312.4
(40.4)	-	-	-	-	1.1	-	(41.5)
(365.8)	-	(14.2)	(22.3)	(7.1)	(40.9)	(12.8)	(268.5)
רווח (הפסד) לפני מיסים							
70.6	6.1	28.2	5.3	12.1	21.2	(4.7)	2.4
(22.0)	(1.9)	(8.7)	(1.6)	(3.7)	(6.6)	1.5	(1.0)
48.6	4.2	19.5	3.7	8.4	14.6	(3.2)	1.4
רווח נקי (הפסד)							
13,979.7	-	4,105.9	6.8	795.3	1,130.1	4.7	7,936.9
9,683.8	-	-	6.8	605.3	1,130.1	4.7	7,936.9
10,000.9	-	-	-	607.3	1,200.8	5.0	8,187.8
25.7	-	-	-	-	9.9	-	15.8
178.4	-	-	-	-	3.1	-	175.3
יתרה ממוצעת של נכסים							
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור							
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
יתרת חובות פגומים							
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
13,206.2	-	1,922.7	1,143.2	341.6	1,134.3	1,631.5	7,032.9
11,093.5	-	-	1,143.2	151.6	1,134.3	1,631.5	7,032.9
11,019.0	-	-	1,378.8	167.7	1,115.6	1,594.0	6,762.9
7,904.5	-	569.1	81.3	598.9	1,370.3	23.4	5,261.5
8,013.8	-	570.4	82.0	662.5	1,296.5	22.9	5,379.5
12,720.8	-	-	12.5	3,853.2	936.9	3,113.7	4,804.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול							
פיצול הכנסות ריבית, נטו:							
265.6	-	-	0.3	7.4	34.8	0.1	223.0
19.7	-	-	0.9	0.1	1.7	2.8	14.2
48.8	-	41.5	-	0.4	1.2	-	5.7
334.1	-	41.5	1.2	7.9	37.7	2.9	242.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

* סווג מחדש

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
9.9	50.8	48.1	108.8	-	108.8
0.3	(3.1)	9.9	7.1	-	7.1
0.1	(0.3)	(11.1)	(11.3)	-	(11.3)
-	-	2.4	2.4	-	2.4
0.1	(0.3)	(8.7)	(8.9)	-	(8.9)
10.3	47.4	49.3	107.0	-	107.0
2.3	0.2	0.5	3.0	-	3.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 ⁽¹⁾					
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
9.1	60.2	45.1	114.4	-	114.4
1.3	(6.1)	27.3	22.5	-	22.5
(0.2)	(6.7)	(30.1)	(37.0)	-	(37.0)
0.1	-	7.0	7.1	-	7.1
(0.1)	(6.7)	(23.1)	(29.9)	-	(29.9)
10.3	47.4	49.3	107.0	-	107.0
2.3	0.2	0.5	3.0	-	3.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 ⁽¹⁾					
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

ליום 30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
1,600.6	-	22.1	1,622.7	-	1,622.7
363.9	7,125.4	1,123.2	8,612.5	-	8,612.5
1,964.5	7,125.4	1,145.3	10,235.2	-	10,235.2
147.4	6,597.5	-	6,744.9	-	6,744.9
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)					
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
7.2	- ⁽¹⁾	9.8	17.0	-	17.0
0.8	47.2 ⁽²⁾	39.0	87.0	-	87.0
8.0	47.2	48.8	104.0	-	104.0
0.5	47.1	-	47.6	-	47.6
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

הערות בסוף ביאור 13א.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
106.7	-	106.7	40.3	57.6	8.8
12.2	-	12.2	11.2	0.5	0.5
(11.7)	-	(11.7)	(10.0)	(1.5)	(0.2)
1.7	-	1.7	1.6	0.1	-
(10.0)	-	(10.0)	(8.4)	(1.4)	(0.2)
108.9	-	108.9	43.1	56.7	9.1
3.1	-	3.1	0.6	0.5	2.0

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2015⁽¹⁾

(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
110.7	-	110.7	36.0	64.5	10.2
26.0	-	26.0	30.4	(3.6)	(0.8)
(32.0)	-	(32.0)	(27.1)	(4.3)	(0.6)
4.2	-	4.2	3.8	0.1	0.3
(27.8)	-	(27.8)	(23.3)	(4.2)	(0.3)
108.9	-	108.9	43.1	56.7	9.1
3.1	-	3.1	0.6	0.5	2.0

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2015⁽¹⁾

(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

ליום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
1,548.1	-	1,548.1	27.4	-	1,520.7
8,417.3	-	8,417.3	1,052.7	7,012.6	352.0
9,965.4	-	9,965.4	1,080.1	7,012.6	1,872.7
6,848.6	-	6,848.6	-	6,774.9	73.7
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
13.2	-	13.2	8.0	- ⁽⁴⁾	5.2
92.6	-	92.6	34.5	56.2 ⁽²⁾	1.9
105.8	-	105.8	42.5	56.2	7.1
56.5	-	56.5	-	56.2	0.3
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

הערות בסוף ביאור 13א.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
מבוקר					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
10.2	64.5	36.0	110.7	-	110.7
(0.4)	0.5	40.3	40.4	-	40.4
(1.1)	(4.9)	(37.1)	(43.1)	-	(43.1)
0.4	0.1	5.9	6.4	-	6.4
(0.7)	(4.8)	(31.2)	(36.7)	-	(36.7)
9.1	60.2	45.1	114.4	-	114.4
1.8	0.4	0.6	2.8	-	2.8

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)

(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

ליום 31 בדצמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾					
1,706.0	-	20.2	1,726.2	-	1,726.2
179.6	7,023.9	1,071.2	8,274.7	-	8,274.7
1,885.6	7,023.9	1,091.4	10,000.9	-	10,000.9
76.0	6,759.5	-	6,835.5	-	6,835.5
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾					
5.7	- ⁽⁴⁾	9.1	14.8	-	14.8
1.6	59.8 ⁽²⁾	35.4	96.8	-	96.8
7.3	59.8	44.5	111.6	-	111.6
0.3	59.8	-	60.1	-	60.1

שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾

שנבדקו על בסיס קבוצתי^{(3)(**)}

סך הכל חובות⁽¹⁾

(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾

שנבדקו על בסיס קבוצתי^{(3)(**)}

סך ההפרשה להפסדי אשראי

(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
- (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 1.1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.7 מיליוני ש"ח. (לימים 30.09.2015 ו- 31.12.2015: 0 מיליוני ש"ח ו-24.2 מיליוני ש"ח, ו- 5.5 מיליוני ש"ח ו- 24.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
- (3) סווג מחדש
- (4) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2016						פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
ציבור מסחרי						
0.1	-	1,051.5	18.3	0.4	1,032.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.0	1.7	472.8	11.4	5.1	456.3	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	388.4	-	-	388.4	שרותים פיננסיים
-	-	51.8	0.6	0.4	50.8	מסחרי - אחר
2.1	1.7	1,964.5	30.3	5.9	1,928.3	סך הכל מסחרי
163.8	22.0	7,125.4	-	163.8	6,961.6	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
8.7	22.1	1,145.3	16.1	18.8	1,110.4	אנשים פרטיים - אחר
174.6	45.8	10,235.2	46.4	188.5	10,000.3	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
174.6	45.8	10,235.2	46.4	188.5	10,000.3	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
174.6	45.8	10,235.2	46.4	188.5	10,000.3	סך הכל
30 בספטמבר 2015						
(בלתי מבוקר)						
ציבור מסחרי						
-	0.1	1,062.2	3.4	-	1,058.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
4.3	2.2	439.9	1.2	4.6	434.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	253.8	-	-	253.8	שרותים פיננסיים
-	0.1	116.8	3.3	-	113.5	מסחרי - אחר
4.3	2.4	1,872.7	7.9	4.6	1,860.2	סך הכל מסחרי
172.1	25.7	7,012.6	-	172.1 ⁽⁶⁾	6,840.5	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
9.7	12.5	1,080.1	15.0	21.9	1,043.2	אנשים פרטיים - אחר
186.1	40.6	9,965.4	22.9	198.6	9,743.9	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
186.1	40.6	9,965.4	22.9	198.6	9,743.9	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
186.1	40.6	9,965.4	22.9	198.6	9,743.9	סך הכל

הערות בסוף ביאור 13.1.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (המשך)⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2015						פעילות לווים בישראל
(מבוקר)						
חובות לא פגומים מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾			
			לא פגומים	פגומים ⁽³⁾	לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾					
ציבור מסחרי						
-	-	1,131.5	5.4	-	1,126.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.7	3.0	488.9	3.1	4.0	481.8	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	165.8	-	-	165.8	שרותים פיננסים
0.1	0.1	99.3	1.3	0.1	97.9	מסחרי - אחר
0.8	3.1	1,885.6	9.8	4.1	1,871.7	סך הכל מסחרי
32.2	164.6	7,023.9	-	170.1	6,853.8	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
10.1	10.7	1,091.4	15.9	20.1	1,055.4	אנשים פרטיים - אחר
43.1	178.4	10,000.9	25.7	194.3	9,780.9	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
43.1	178.4	10,000.9	25.7	194.3	9,780.9	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
43.1	178.4	10,000.9	25.7	194.3	9,780.9	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי [ראה ביאור 2.ב.13 ג. להלן](#).
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 6.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (30.9.2015 ו-31.12.2015): 7.9 מיליוני ש"ח ו-7.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 10.3 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה (30.09.2015 ו-31.12.2015): 9.7 מיליוני ש"ח ו-9.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (המשך)⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2016					פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
25.7	18.3	18.3	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
12.6	11.4	11.4	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
0.7	0.6	0.6	-	-	מסחרי - אחר
39.0	30.3	30.3	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
32.9	16.1	16.1	-	-	אנשים פרטיים - אחר
71.9	46.4	46.4	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
71.9	46.4	46.4	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
71.9	46.4	46.4	-	-	סך הכל
מזה:					
	5.5	5.5	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	22.4	22.4	-	-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
30 בספטמבר 2015					פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
10.8	3.4	0.9	-	2.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.4	1.2	1.0	(4) -	0.2	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
3.4	3.3	(5) 2.2	(5) -	(5) 1.1	מסחרי - אחר (5)
16.6	7.9	4.1	-	3.8	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
26.0	15.0	(5) -	(5) -	(5) 15.0	אנשים פרטיים - אחר
42.6	22.9	4.1	-	18.8	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
42.6	22.9	4.1	-	18.8	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
42.6	22.9	4.1	-	18.8	סך הכל
מזה:					
	6.8	6.8	-	(5) -	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	21.8	(5) 21.8	(5) -	(5) -	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

הערות בסוף ביאור 2.13.א.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 31 בדצמבר 2015					פעילות לזוים בישראל
(מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
12.9	5.4	5.4	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
3.7	3.1	3.1 ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
1.1	1.3	1.3 ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	מסחרי - אחר
17.7	9.8	9.8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
29.0	15.9	15.9 ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	אנשים פרטיים - אחר
46.7	25.7	25.7	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
46.7	25.7	25.7	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
46.7	25.7	25.7	-	-	סך הכל
מזה:					
	6.2	6.2	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	23.3	23.3 ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

(5) סווג מחדש

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)						
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾			יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾			
מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	
ציבור מסחרי						
0.3	0.3	8.6	0.2	0.2	11.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	0.1	6.9	0.1	0.1	10.7	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.1	0.1	1.0	0.1	0.1	0.7	מסחרי - אחר
0.5	0.5	16.5	0.4	0.4	23.3	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0.6	0.6	16.9	0.2	0.2	17.0	אנשים פרטיים - אחר
1.1	1.1 ⁽⁴⁾	33.4	0.6	0.6 ⁽⁴⁾	40.3	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)						
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾			יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾			
מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	
ציבור מסחרי						
0.2	0.2	10.3	0.1	0.1	3.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
- ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	1.4	- ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	1.3	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.1	0.1	3.5	- ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	3.4	מסחרי - אחר
0.3	0.3	15.2	0.1	0.1	8.2	סך הכל מסחרי
-	-	0.2	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0.5	0.5	14.1	0.2	0.2	15.3	אנשים פרטיים - אחר
0.8	0.8 ⁽⁴⁾	29.5	0.3	0.3	23.5	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 1.1 מיליוני ש"ח ו-0.6 מיליוני ש"ח, לתשעה החודשים ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2016, בהתאמה ו-0.9 מיליוני ש"ח ו-0.3 מיליוני ש"ח, לתשעה החודשים ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015, בהתאמה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל

ליום 30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
0.2	-	-	4.2	4.4	
0.6	-	-	0.6	1.2	
-	-	-	-	-	
-	-	-	0.7	0.7	
0.8	-	-	5.5	6.3	
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	
8.5	-	-	7.6	16.1	
9.3	-	-	13.1	22.4	
סך הכל					
ליום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
ציבור מסחרי					
-	-	-	2.5	2.5	
-	-	-	1.0	1.0	
-	-	-	3.3	3.3	
-	-	-	6.8	6.8	
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	
9.8	-	-	5.2	15.0	
9.8	-	-	12.0	21.8	
סך הכל					
ליום 31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
ציבור מסחרי					
-	-	-	4.6	4.6	
0.7	-	-	0.8	1.5	
0.3	-	-	1.0	1.3	
1.0	-	-	6.4	7.4	
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	
9.9	-	-	6.0	15.9	
10.9	-	-	12.4	23.3	
סך הכל					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) צובר הכנסות ריבית

(3) נכלל בחובות פגומים

ליום 30 בספטמבר, 2016, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
(בלתי מבוקר)					
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר מחדש
-	-	-	1	(2) -	(2) -
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	(2) -	(2) -
-	-	-	-	-	-
58	1.2	1.2	290	6.5	6.5
58	1.2	1.2	291	6.5	6.5
סך הכל פעילות בישראל					

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
(בלתי מבוקר)					
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר מחדש
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
1	(2) -	(2) -	1	(2) -	(2) -
1	(2) -	(2) -	1	(2) -	(2) -
-	-	-	-	-	-
109	2.1	2.1	343	7.5	7.5
110	2.1	2.1	344	7.5	7.5
סך הכל פעילות בישראל					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.
(2) סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016	
(בלתי מבוקר)			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - בינוי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן			
-	-	-	-
מסחרי - אחר			
-	-	-	-
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדיור			
72	0.9 ⁽³⁾	73	0.9 ⁽³⁾
אנשים פרטיים - אחר			
72	0.9	73	0.9
סך הכל			
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	
(בלתי מבוקר)			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - בינוי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן			
-	-	-	-
מסחרי - אחר			
-	-	-	-
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדיור			
41	0.6 ⁽³⁾	47	0.7 ⁽³⁾
אנשים פרטיים - אחר			
41	0.6	47	0.7
סך הכל			

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.
- (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (3) החל מהדוחות לשנת 2015 מיישם הבנק עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, אשר מחייב, בין היתר, כי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי שאורגנו מחדש וארגון מחדש כשל יימחקו לכל המאוחר תוך 60 יום. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון ⁽²⁾ (LTV), סוג החזר וסוג ריבית

30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור				
	מזה: ריבית משתנה ⁽¹⁾	מזה: בולט ובלון ⁽¹⁾	סך הכל ⁽¹⁾		
236.8	4,177.2	301.3	5,733.5	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
27.7	1,108.7	54.3	1,374.8	מעל 60%	
0.6	8.0	4.3	17.1		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
265.1	5,293.9	359.9	7,125.4		סך הכל

30 בספטמבר 2015 ⁽²⁾					
(בלתי מבוקר)					
596.1	4,344.9	216.1	5,608.2	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
79.2	1,230.1	34.8	1,437.7	מעל 60%	
5.5	40.6	1.2	40.4		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
680.8	5,615.6	252.1	7,086.3		סך הכל

31 בדצמבר 2015 ⁽²⁾					
(מבוקר)					
460.7	4,256.3	249.1	5,585.3	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
49.1	1,172.3	54.1	1,403.8	מעל 60%	
3.7	22.2	1.2	34.8		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
513.5	5,450.8	304.4	7,023.9		סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

(2) סווג מחדש

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 3.ב.13 מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה

31 בדצמבר 2015		30 בספטמבר 2015		30 בספטמבר 2016		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
0.3	78.9	0.3	80.2	0.5	105.5	ערבויות להבטחת אשראי ⁽¹⁾
0.2	60.9	0.1	47.1	0.1	38.1	ערבויות לרוכשי דירות
0.2	122.6	0.3	118.6	0.4	131.4	ערבויות והתחייבויות אחרות
0.5	184.7	0.5	194.5	0.4	142.5	מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	50.1	- ⁽³⁾	45.1	-	47.8	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.6	1,214.9	1.9	1,240.1	1.6	1,174.7	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן
2.8	1,712.1	3.1	1,725.6	3.0	1,640.0	סך הכל

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

(3) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2016						
(בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
2,335.9	-	42.6	98.2	-	2,195.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,754.2	12.3	193.1	213.6	103.7	1,231.5	ניירות ערך
10,131.2	-	204.1	930.0	3,481.6	5,515.5	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
153.5	153.5	-	-	-	-	בניינים וציוד
0.9	0.9	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
141.5	-	0.1	27.5	-	113.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
137.7	51.9	-	-	6.0	79.8	נכסים אחרים
14,654.9	218.6	439.9	1,269.3	3,591.3	9,135.8	סך הכל נכסים
התחייבויות						
11,048.2	-	420.6	1,246.6	2,021.3 ⁽²⁾	7,359.7	פיקדונות הציבור
40.7	-	-	-	40.7	-	פיקדונות מבנקים
892.7	-	-	-	191.8	700.9	ניירות ערך שהושאלו
1,568.6	-	-	0.3	1,150.6	417.7	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
154.6	-	1.0	38.9	-	114.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
141.4	48.6	0.9	12.0	-	79.9	התחייבויות אחרות
13,846.2	48.6	422.5	1,297.8	3,404.4	8,672.9	סך הכל התחייבויות
808.7	170.0	17.4	(28.5)	186.9	462.9	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ⁽³⁾						
-	-	(13.2)	39.2	-	(26.0)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
808.7	170.0	4.2	10.7	186.9	436.9	סך הכל כללי

הערות בסוף ביאור 14

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
2,228.5	-	58.0	93.1	-	2,077.4
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
⁽⁴⁾ 1,567.7	8.9	75.8	553.1	36.1	⁽⁴⁾ 893.8
ניירות ערך					
9,859.6	-	144.0	1,034.1	3,397.9	5,283.6
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾					
151.7	151.7	-	-	-	-
בניינים וציוד					
1.3	1.3	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים					
111.0	-	0.3	14.4		96.3
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
⁽⁴⁾ 127.7	⁽⁴⁾ 53.9	-	-	3.5	70.3
נכסים אחרים					
14,047.5	⁽⁴⁾ 215.8	278.1	1,694.7	3,437.5	8,421.4
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
11,119.3	-	304.1	1,526.8	⁽³⁾ 2,396.8	6,891.6
פיקדונות הציבור					
43.9	-	-	-	43.9	-
פיקדונות מבנקים					
399.0	-	-	-	44.6	354.4
ניירות ערך שהושאלו					
1,430.6	-	-	0.3	850.3	580.0
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
117.5	-	0.8	15.6	2.1	99.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
156.1	62.8	1.1	15.6	-	76.6
התחייבויות אחרות					
13,266.4	62.8	306.0	1,558.3	3,337.7	8,001.6
סך הכל התחייבויות					
781.1	⁽⁴⁾ 153.0	(27.9)	136.4	99.8	⁽⁴⁾ 419.8
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	38.6	(124.8)	198.0	(111.8)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
781.1	153.0	10.7	11.6	297.8	308.0
סך הכל כללי					

הערות בסוף ביאור 14

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015						
(מבוקר)						
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
2,071.9	-	28.7	134.2	-	1,909.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,779.5	8.4	126.8	378.2	49.7	1,216.4	ניירות ערך
9,889.3	-	137.9	984.9	3,382.9	5,383.6	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
156.9	156.9	-	-	-	-	בניינים וציוד
1.2	1.2	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
195.1	-	0.5	12.9	-	181.7	נכסים בגין מכשירים נגזרים
125.6	45.7	-	-	5.3	74.6	נכסים אחרים
14,219.5	212.2	293.9	1,510.2	3,437.9	8,765.3	סך הכל נכסים
התחייבויות						
11,019.0	-	284.9	1,526.2	2,323.6 ⁽³⁾	6,884.3	פיקדונות הציבור
39.4	-	-	-	39.4	-	פיקדונות מבנקים
0.8	-	-	-	-	0.8	פיקדונות הממשלה
387.3	-	-	-	107.7	279.6	ניירות ערך שהושאלו
1,634.8	-	-	0.3	1,143.3	491.2	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
195.2	-	-	11.6	1.9	181.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
159.0	59.4	0.6	15.5	-	83.5	התחייבויות אחרות
13,435.5	59.4	285.5	1,553.6	3,615.9	7,921.1	סך הכל התחייבויות
784.0	152.8	8.4	(43.4)	(178.0)	844.2	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	3.6	49.0	198.2	(250.8)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
784.0	152.8	12.0	5.6	20.2	593.4	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה

(3) כולל תוכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 314.1 מיליוני ש"ח (לימים 30.09.15 ו-31.12.15: 185.8 מיליוני ש"ח ו- 324.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(4) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיין לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#)

(5) אינם מגדרים גידור חשבונאי

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח'. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית. השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש הוערך בהתאם ליתרה המאזנית.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. השווי ההוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סה"כ	
נכסים פיננסיים					
2,335.9	2,335.9	-	-	2,335.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,754.2	1,747.5	0.8	5.9	1,754.2	ניירות ערך ⁽²⁾
10,131.2	-	-	10,187.5	10,187.5	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
141.5	139.6	1.9	-	141.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6.5	-	-	6.5	6.5	נכסים פיננסיים אחרים
14,369.3	4,223.0	2.7	10,199.9	14,425.6	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
11,048.2	-	2,282.8	8,775.7	11,058.5	פיקדונות הציבור
40.7	-	-	47.6	47.6	פיקדונות מבנקים
892.7	892.7	-	-	892.7	ניירות ערך שהושאלו
1,568.6	1,551.0	-	44.9	1,595.9	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
154.6	140.9	13.7	-	154.6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
93.9	-	-	93.9	93.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
13,798.7	2,584.6	2,296.5	8,962.1	13,843.2 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾
30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סה"כ	
נכסים פיננסיים					
2,228.5	2,228.5	-	-	2,228.5	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,567.7	1,423.3	144.4	-	1,567.7	ניירות ערך ⁽²⁾ , ⁽⁵⁾
9,859.6	-	-	10,016.1	10,016.1	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
111.0	109.9	1.1	-	111.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
11.3	-	-	11.3	11.3	נכסים פיננסיים אחרים
13,777.8	3,761.7	145.5	10,027.4	13,934.6	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾ , ⁽⁵⁾
התחייבויות פיננסיות					
11,119.3	-	1,243.9	9,942.8	11,186.7	פיקדונות הציבור
43.9	-	-	51.3	51.3	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה
399.0	399.0	-	-	399.0	ניירות ערך שהושאלו
1,430.6	1,258.3	-	191.5	1,449.8	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
117.5	109.9	7.6	-	117.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
94.5	-	-	94.5	94.5	התחייבויות פיננסיות אחרות
13,204.8	1,767.2	1,251.5	10,280.1	13,298.8 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 15א.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2015				
(מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סה"כ
נכסים פיננסיים				
2,071.9	2,071.9	-	-	2,071.9
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
1,779.5	1,267.5	506.1	5.9	1,779.5
ניירות ערך ⁽²⁾				
9,889.3	-	-	10,024.0	10,024.0
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾				
195.1	191.9	3.2	-	195.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
10.5	-	-	10.5	10.5
נכסים פיננסיים אחרים				
13,946.3	3,531.3	509.3	10,040.4	14,081.0
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾				
התחייבויות פיננסיות				
11,019.0	-	2,238.1 ⁽⁶⁾	8,846.9 ⁽⁶⁾	11,085.0
פיקדונות הציבור				
39.4	-	-	47.2	47.2
פיקדונות מבנקים				
0.8	-	-	0.8	0.8
פיקדונות הממשלה				
387.3	387.3	-	-	387.3
ניירות ערך שהושאלו				
1,634.8	1,604.7	-	51.5	1,656.2
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
195.2	191.9	3.3	-	195.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
99.2	-	-	99.2	99.2
התחייבויות פיננסיות אחרות				
13,375.7	2,183.9	2,241.4	9,045.6	13,470.9 ⁽³⁾
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾				

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך [ראה ביאור ניירות ערך](#).
- (3) מזה, אשראי פגום שגביתו מותנית בביטחון לימים 30.09.2016, 30.09.2015 ו- 31.12.2015 בסך 17.0 מיליון ש"ח, 1.9 מיליון ש"ח ו- 3.2 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2016, 30.09.2015 ו- 31.12.2015 בסך 4,238.1 מיליון ש"ח, 3,907.3 מיליון ש"ח ו- 4,057.0 מיליון ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2016, 30.09.2015 ו- 31.12.2015 בסך 3,424.0 מיליון ש"ח, 1,361.4 מיליון ש"ח ו- 2,919.8 מיליון ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה [ראה ביאור 21 א' בדוח השנתי](#).
- (5) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיין לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#).
- (6) סווג מחדש.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2016			
(בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
543.6	-	-	543.6
אגרות חוב ממשלת ישראל			
309.9	-	-	309.9
אגרות חוב ממשלת זרות			
5.9	5.9	-	-
מניות וקרנות			
1.1	-	0.8	0.3
אגרות חוב חברות אחרות			
860.5	5.9	0.8	853.8
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר :			
819.8	-	-	819.8
אגרות חוב ממשלת ישראל			
61.6	-	-	61.6
אגרות חוב ממשלות זרות			
6.1	-	-	6.1
אגרות חוב אחרים			
4.2	-	-	4.2
תעודות סל			
2.0	-	-	2.0
מניות וקרנות			
893.7	-	-	893.7
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	-	-	-
חוזי ריבית - אחר			
3.0	-	1.9	1.1
חוזי מטבע חוץ			
138.5	-	-	138.5
חוזי מניות			
141.5	-	1.9	139.6
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,895.7	5.9	2.7	1,887.1
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
892.7	-	-	892.7
ניירות ערך שהושאלו			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
14.7	-	14.7	-
חוזי ריבית- אחר			
1.4	-	0.3	1.1
חוזי מטבע חוץ			
138.5	-	-	138.5
חוזי מניות			
154.6	-	15.0	139.6
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
1,047.3	-	15.0	1,032.3
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

הערות בסוף ביאור 215.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2015			
(בלתי מבוקר)			
מידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה :			
497.1 ⁽²⁾	-	-	497.1 ⁽²⁾
אגרות חוב ממשלת ישראל ⁽²⁾			
485.4	-	-	485.4
אגרות חוב ממשלות זרות			
27.7	-	12.8	14.9
אגרות חוב של אחרים			
1,010.2⁽²⁾	-	12.8	997.4⁽²⁾
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה⁽²⁾			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
458.4	-	36.6	421.8
אגרות חוב ממשלת ישראל			
86.6	-	86.6	-
אגרות חוב ממשלות זרות			
12.5	-	8.4	4.1
אגרות חוב של אחרים			
557.5	-	131.6	425.9
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד			
0.9	-	0.9	-
חוזי ריבית - אחר			
0.6	-	0.2	0.4
חוזי מטבע חוץ			
109.5	-	-	109.5
חוזי מניות			
111.0	-	1.1	109.9
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1678.7⁽²⁾	-	145.5	1,533.2⁽²⁾
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
399.0	-	-	399.0
ניירות ערך שהושאלו			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
2.1	-	2.1	-
חוזי ריבית - שקל מדד			
3.5	-	3.5	-
חוזי ריבית - אחר			
2.4	-	2.0	0.4
חוזי מטבע חוץ			
109.5	-	-	109.5
חוזי מניות			
117.5	-	7.6	109.9
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
516.5	-	7.6	508.9
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

הערות בסוף ביאור 215.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2015				
(מבוקר)				
מידודות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה :				
787.9	-	-	787.9	אגרות חוב ממשלת ישראל
402.3	-	-	402.3	אגרות חוב ממשלת זרות
15.3	-	12.6	2.7	אגרות חוב של אחרים
5.9	5.9	-	-	מניות וקרנות
1,211.4	5.9	12.6	1,192.9	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
511.5	-	-	511.5	אגרות חוב ממשלת ישראל
55.8	-	-	55.8	אגרות חוב ממשלות זרות
0.8	-	-	0.8	תעודות סל
568.1	-	-	568.1	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	-	-	חוזי ריבית שקל מדד
1.3	-	1.3	-	חוזי ריבית - אחר
2.8	-	1.9	0.9	חוזי מטבע חוץ
191.0	-	-	191.0	חוזי מניות
195.1	-	3.2	191.9	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,974.6	5.9	15.8	1,952.9	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות				
387.3	-	-	387.3	ניירות ערך שהושאלו
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
1.9	-	1.9	-	חוזי ריבית - שקל מדד
0.3	-	0.3	-	חוזי ריבית - אחר
2.0	-	1.1	0.9	חוזי מטבע חוץ
191.0	-	-	191.0	חוזי מניות
195.2	-	3.3	191.9	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
582.5	-	3.3	579.2	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.5](#).

ביאור 15 - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
רווחים (הפסדים) שטרם ממושו בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לסוף תקופה	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שממושו ושטרם ממושו שנכללו		שווי הוגן לתחילת תקופה
			ברוח כולל אחר	בדוח רווח והפסד	
(בלתי מבוקר)					
0.1	5.9	-	0.1	(0.2)	6.0
מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
-	-	-	-	-	-
מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
0.3	5.9	-	0.3	(0.3)	5.9
מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
-	-	-	-	-	-
מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה					
ליום 31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
-	5.9	5.9	-	-	-
מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה					

ביאור 16 - נושאים שונים

- 1 בחודש ינואר 2016 אושר החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) (הפחתת שיעור מס חברות), התשע"ו-2016, אשר כולל הפחתת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25%. תחילתו של תיקון זה ביום 1 בינואר 2016. יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר, 2015 חושבו לפי שיעור המס הקודם. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני, 2016 מחושבות לפי שיעור המס החדש, כאמור לעיל. בעקבות שינוי שיעור המס, חל קיטון בסך 4.6 מיליוני ש"ח ביתרת נכסי המסים הנדחים. לפיכך, נרשמה במחצית הראשונה של שנת 2016 ברווח או הפסד הוצאה בסך של 4.6 מיליוני ש"ח, בסעיף מיסים על הכנסה.
- 2 ביום 22 בינואר, 2016, הודיע הבנק על פריצה שנתגלתה לאתר מידע בניירות ערך, הנפרד מהאתר המרכזי של הבנק. דיווח על כך נמסר לפיקוח על הבנקים.
- האתר שנפרץ, שהכיל מידע בלבד בתחום ניירות הערך (ללא אפשרות לביצוע פעולות), הורד מרשת האינטרנט ביוזמת הבנק.
- מבדיקות שערך ועורך הבנק, ביעוץ עם גורמים מומחים ובתיאום עם גורמים ממלכתיים האמונים על אכיפת הסייבר בישראל, עולה כי בפעילות גורמים אקטיביסטים העוינים את ישראל, השייכים לארגון "אנונימוס". הפעולה בוצעה מחוץ לגבולות המדינה.
- מבדיקת המידע שנאסף מאז היוודע האירוע עולה כי בחשבונות הלקוחות לא בוצעו פעולות שאינן מורשות ולא נגרם נזק ללקוחות.
- עם היוודע האירוע, נקט ונוקט הבנק בפעולות להגנה על חשבונות הלקוחות וביצע פעולות מידיות, ביניהן החלה ואיפוס של סיסמאות הגישה לחשבונות אלה.
- הערכת הבנק כי מדובר בכ- 38,000 רשומות, מתוכן כ- 6,000 חשבונות פעילים של הבנק בתחום ניירות ערך. היתר, לקוחות היסטוריים של חבר הבורסה, שקיבלו מידע במסגרת אתר נפרד זה.
- הודעה נמסרה למבטחי הבנק.
- 3 ביום 11 בפברואר, 2016, בשל השינויים המהותיים בדרישות הרגולטריות בקשר ליחס הלימות ההון ולאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, מכר הבנק איגרות חוב אשר סווגו כאגרות חוב המוחזקות לפדיון. מכירה זאת בוצעה לאחר דיון מקדמי אשר קיים הבנק עם הפיקוח על הבנקים בסופו קיבל הבנק את דרישת הפיקוח אשר קבעה כי מכירה זו תיעשה בכפוף להצגה מחדש (Restatement) של הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך, על מנת לשקף למפרע תיקון טעות בסיווג אגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתקין הזמין למכירה למועד הרכישה. כתוצאה ממכירה זו רשם הבנק רווח לאחר מס של כ- 21 מיליוני ש"ח ברבעון ראשון לשנת 2016. לפירוט אודות השפעת ההצגה מחדש על הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2015 ולתקופה שנסתיימה באותו תאריך אשר פורסמו בעבר, [ראה ביאור 1.5](#).
- 4 בהתאם לתוכנית האופציות על פיה הוקצו יחידות אופציה (לא סחירות) מסוג A ו-B למר אוריאל פז, מנכ"ל הבנק הקודם, במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק לבין אוריאל פז, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 180 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו. מר פז סיים כהונתו כמנכ"ל הבנק ביום 31 באוקטובר, 2015, ובהתאם לכך, יתרת האופציות שהוקצו פקעו ביום 28 באפריל, 2016.
- 5 ביום 9 ביוני, 2016 הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברה בת בבעלותו המלאה של הבנק (להלן: "חברת הבת"), 128.4 מיליוני ש"ח כתבי התחייבות נדחים מותנים (סדרה 11) מסוג CoCo (Convertible Contingent) הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן. כתבי ההתחייבות הונפקו באמצעות דוח הצעת מדף מיום 7 ביוני, 2016 והודעה משלימה מיום 9 ביוני, 2016. כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 7 ביוני, 2026 עם אופציה אשר הינה בידי חברת הבת, לפירעון מוקדם לא לפני 7 ביוני, 2021 ולא לאחר 7 ביולי, 2021, צמודים למדד אפריל 2016, נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 3.2% לשנה, עד למועד הפירעון המוקדם. במועד זה, וככל שהחברה לא תממש את זכותה לפדיון

ביאור 16 - נושאים שונים (המשך)

מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן (התשואה השנתית הממוצעת של אג"ח ממשלתית שהתקופה הנותרת לפירעונה הינה 5 שנים) במועד ההנפקה לבין זו שבמועד עדכון הריבית. בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן, כמוגדר להלן, תבצע החברה מחיקה של קרן כתבי התחייבות. אירוע מכונן יקרה במידה ויחס ההון העצמי של בנק ירושלים בע"מ ירד מ-5% או כמוקדם מבין: (1) הודעת המפקח על הבנקים כי מחיקה הכרחית על מנת לא להגיע לנקודת אי קיימות, או, (2) החלטת המפקח על הבנקים לבצע הזרמת הון מהמגזר הציבורי, או תמיכה שוות ערך, שבלעדיה יגיע הבנק לנקודת אי קיימות, כפי שקבע המפקח על הבנקים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הוראות נב"ת 202 ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2.

6 ביום 31 במאי 2016 הודיעה חברת הדירוג Standard & poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג הבנק על ila+ וכן את תחזית הדירוג ליציבה.

7 ביום 24 ליולי 2016, מר ישראל בוקר, חדל לכהן כממלא מקום ומשנה למנהל הכללי, חבר הנהלה ומנהל החטיבה הקמעונאית בבנק.

8 ביום 26 ליולי 2016, אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר דוד לוי לתפקיד סגן מנהל כללי, חבר הנהלה ומנהל החטיבה הקמעונאית. ביום 26 בספטמבר 2016, התקבלה הודעת המפקחת על הבנקים בבנק, ולפיה אין לפיקוח על הבנקים התנגדות למינויו כמנהל החטיבה הקמעונאית בבנק. מר לוי החל בכהונתו ביום 1 בנובמבר 2016.

9 ביום 11 באוגוסט, 2016, אישר דירקטוריון הבנק את הארכת תוקף מזכר ההבנות עם קרן JCF עד ליום 11 בינואר 2017, ביחס לעסקת דקסיה כמפורט בביאור 35.1 לדוח השנתי. מובהר, כי אין בהחלטה זו משום החלטה או הבעת עמדה של הדירקטוריון או הגבלה כלשהי ביחס לביצוע העסקה או ביחס לכדאיות עסקת הרכישה של דקסיה או התנאים שיוצעו על ידיהבנק לעסקה כזו, אם בכלל.

10 חלוקת דיבדנדים

ביום 28 ביוני 2016, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבדנד ביניים במזומן בסך 8.6 מיליוני ש"ח. הדיבדנד בסך 0.121955 ש"ח לכל מניה רגילה בסך 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 19 ביולי 2016, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק. ביום 6 ביולי 2016 (המועד הקובע). ביום 11 באוגוסט 2016, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבדנד ביניים במזומן בסך 5.2 מיליוני ש"ח. הדיבדנד בסך 0.07374 ש"ח לכל מניה רגילה בסך 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 5 באוקטובר 2016, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 20 בספטמבר 2016 (המועד הקובע).

ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך המאזן

1. מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2017-2019

ביום 27 לאוקטובר 2016, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול החדשה לנושאי המשרה בבנק לשנים 2017-2019 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה"); בהתאם לסעיף 267א ו-267 לחוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), להוראות ניהול בנקאי תקין A301 (להלן: "נב"ת A301") ולהוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 (להלן: "חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים").

מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה כפופה לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק והיא תובא לאישורה ביום 21 בדצמבר, 2016, על פי זימון לאסיפה כללית שפורסם בדוח מיידי מיום 13 בנובמבר, 2016 (לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה ראו דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 13 בנובמבר, 2016 (אסמכתא מספר: 077067-01-2016)).

יצוין, כי עד לתום שנת 2016 תחול מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2014-2016 (בכפוף להוראת מעבר כמפורט במדיניות התגמול החדשה). [לפרטים בדבר מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2014-2016](#), ראו [ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2015](#).

עיקרי מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה:

למען הסדר הטוב יובהר כי "נושא משרה" בקשר לרכיבי התגמול הקבוע והמשתנה לא יתייחס לחברי דירקטוריון הבנק, למעט לגבי יו"ר, אשר ייחשב כנושא משרה. יחד עם זאת יובהר כי היו"ר אינו זכאי לתגמול משתנה לאור הוראות נב"ת A301.

א. תגמול קבוע

1. רכיב זה נועד לתגמל את נושאי המשרה עבור הזמן המושקע על ידם בביצוע תפקידם ולשמר את נושאי המשרה לאור כישוריהם, הידע והמומחיות שלהם, התואמים את צרכי הבנק וכן לאפשר גיוס כוח אדם איכותי לבנק.

2. א. רמת השכר של נושאי המשרה תקבע, על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, תוך התחשבות בהשכלתו, כישוריו, מומחיותו, ניסיונו המקצועי הישגיו, תפקידו, תחומי אחריותו והסכמי שכר קודמים שנחתמו עימו והיחס בין תנאי כהונתו לתנאי כהונה והעסקה של שאר עובדי הבנק.

3. א. במדיניות התגמול החדשה נקבעה תקרת משכורת חודשית ליו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל הבנק ונושאי המשרה האחרים בבנק וכן נקבע כי נושאי המשרה יהיו זכאים לתנאים נלווים.

ב. תגמול משתנה

1. ב. התגמול המשתנה נועד בין היתר לעודד ולהגביר את המוטיבציה של נושאי המשרה לפעול למען השגת מטרות הבנק ויעדיו, בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת זהות אינטרסים בין נושאי המשרה לבנק ובעלי מניותיו ותוך עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. התגמול המשתנה כולל מענק שנתי משתנה במקרה של עמידה בתנאי הסף או מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט יו"ר ומנכ"ל) במקרה שהבנק לא עמד בשיעור התשואה המינימלי לקבלת המענק השנתי המשתנה ובכפוף לעמידה בתנאים נוספים הקבועים במדיניות התגמול החדשה.

2. ב. במדיניות התגמול החדשה שונתה ההגדרה על פיה ימדדו, בין היתר, תנאי הסף, כך שהגדרת "שיעור תשואה" הינה הרווח הכולל כמדוח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון העצמי הממוצע. בחישוב שיעור התשואה ינוטרלו רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים/הפסדים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי/הפסדי הון בהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון.

- 3.ב. ככלל, מדיניות התגמול החדשה מאפשרת לוועדת התגמול ולדירקטוריון להעניק עד שלוש משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של ביצועי נושא המשרה ועמידה ביעדים האישיים שנקבעו והוגדרו לנושא המשרה במדיניות התגמול החדשה, על פי תוכנית האסטרטגית של הבנק; היחידה בבנק עליו נושא המשרה נמנה; ועל ביצועי הבנק בכללותו.
- 4.ב. בנוסף, מדיניות התגמול החדשה קובעת שוועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק לנושא המשרה ולרבות למנכ"ל מענק שנתי משתנה נוסף, מעבר ל- 3 המשכורות החודשיות שבשיקול דעת עד לתקרת המענק השנתי המשתנה שנקבעה במדיניות התגמול החדשה, על פי פרמטרים מדידים, המפורטים במדיניות התגמול החדשה, אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק לאחר אישור ועדת התגמול והדירקטוריון.
- 5.ב. תשלום המענק השנתי המשתנה מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים: (1) עמידה בשיעורי התשואה הבאים: בשנת 2017- 7.8%; בשנת 2018- 8.25% ובשנת 2019- 8.25%; ו- (2) עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון.
- 6.ב. במטרה ליצור מבנה תמריצים מאוזן ולמנוע נטילת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון שהבנק קבע נקבעה תקרת תקציב למענק השנתי המשתנה. תקרת התקציב למענק השנתי המשתנה נקבעה כתקרה כללית לכל נושאי המשרה בערכים כספיים אבסולוטיים המחולקת ל- 3 קטגוריות: 1. חברי הנהלה שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח; 2. חברי הנהלה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח; 3. נושאי משרה שאינם חברי הנהלה; בנוסף, נקבעה תקרת תקציב למענק השנתי המשתנה למנכ"ל. כמו כן, נקבעו תקרות ספציפיות לתשלום מענק משתנה לנושאי המשרה אשר יהיו במונחי מספר משכורות. יצוין, כי בעמידה בתנאי סף המענק המשתנה לנושאי משרה יהיה בממוצע 1.5 משכורות ולא יותר מ- 2.5 משכורות.
- 7.ב. בהתאם להוראות נב"ת A301, נקבעו יחסים הולמים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה. יובהר כי עמידה בתנאי הסף אינה מקנה זכות לתשלום המענק השנתי המשתנה ואינה מבטיחה את שיעורו.
- 8.ב. בנוסף, ובהתאם להוראות נב"ת A301, ביחס לנושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, היחס בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע יטה יותר לטובת התגמול הקבוע בהשוואה ליחס זה אצל נושאי המשרה שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח.
- 9.ב. מדיניות התגמול החדשה כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ"ל ויו"ר) אם הבנק לא עמד בתנאי הסף לקבלת מענק שנתי משתנה באותה שנה אך עמד בשיעור תשואה של 6% לפחות באותה שנה וביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בגין שנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. היקף המענק לכל נושאי המשרה מוגבל לסכום לא מהותי של 150,000 ש"ח צמוד למדד, תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה.
- 10.ב. במדיניות התגמול נקבע הסדר לפריסת התגמול המשתנה, הסדר המחזק, בין היתר, את ביסוס הרכיב המשתנה על ביצועים ארוכי טווח.
- 11.ב. בהתאם להוראות נב"ת A301, נקבע במדיניות התגמול החדשה מנגנון של השבת המענקים המשתנים, לרבות תקופת ההשבה והקריטריונים להשבה, לפיהם נושא המשרה יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות התגמול החדשה, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו, על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק.
- 12.ב. בנוסף לאמור בסעיף 11.ב לעיל, בהתאם להוראות נב"ת A301, נקבעו במדיניות התגמול החדשה קריטריונים מוגדרים בהתקיימם התגמול המשתנה יהיה בר השבה.

ב.13. במדיניות התגמול החדשה נקבעה האפשרות, מטעמים מיוחדים, להפחית את התגמול המשתנה עפ"י שיקול דעת הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול.

ג. תנאי פרישה

במקרה של פיטורים נושאי המשרה יהיו זכאים לשיעור של 100% פיצויי פיטורים, אלא אם כן, הסכם ההעסקה של נושא המשרה כולל הוראה לפיה חל סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963 או שהדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול קבע כי נושא המשרה יהיה זכאי לפיצויי פיטורים (כולם או מקצתם) גם במקרה של התפטרות. ובמקרה זה תחול הוראה זו. בנוסף, במדיניות התגמול החדשה נקבעו תקרות להודעה מוקדמת ולמענק הסתגלות שנושאי המשרה יהיו זכאים לקבל בכפוף לתנאים הקבועים במדיניות התגמול החדשה.

ד. תשלומים בגין סיום העסקה:

בהתאם להוראות נב"ת A301, תגמולים בגין סיום העסקה מעבר לקבוע בתנאי ההעסקה של כלל עובדי הבנק, ייקחו בחשבון, בין היתר, את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה ויהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד עזיבת נושא המשרה וזאת כדי להבטיח שאינם מעודדים לקיחת סיכונים יתר. במדיניות התגמול החדשה נקבעה תקופה דחיה של 3 שנים.

ה. עוד נקבעה התניה במדיניות התגמול החדשה לפיה מדיניות התגמול החדשה כפופה למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

ו. מענק חתימה

במקרים מיוחדים, המצדיקים זאת, יתאפשר מענק חתימה לנושא משרה חדש בבנק המוגבל לשנת העבודה הראשונה בגובה של עד שתי משכורות חודשיות. ועדת התגמול והדירקטוריון ישקלו לצורך קבלת ההחלטה על מתן מענק החתימה וגובהו, בין היתר, את נסיבות מינוי, אופי התפקיד אליו מתמנה, היקף אחריות וכו'.

ז. ביטוח ושימוי

כל נושאי המשרה בבנק, לרבות דירקטורים, יהיו זכאים עקב מילוי תפקידם בבנק ו/או בחברות בנות אחרות מטעם הבנק, בנוסף לרכיבי התגמול המפורטים במדיניות התגמול, ובכפוף לאישורים הנדרשים על פי דין, לביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה ולכתבי התחייבות לשימוי הנוהגים בבנק.

ח. גמול דירקטורים (למעט יו"ר)

חברי הדירקטוריון יקבלו תגמול קבוע בלבד. התגמול המשולם לדירקטורים חיצוניים, דירקטורים בלתי תלויים ודירקטורים אחרים, שאינם מקבלים שכר כלשהו מהבנק, הינו גמול שנתי וגמול השתתפות בישיבה אשר גובהו, יקבע על פי הטווח הקבוע בתקנות החברות (כללים בדבר גמול לדירקטור חיצוני), תש"ס - 2000. הגמול עבור כל הדירקטורים יקבע באופן זהה.

ט. הוראות מעבר

חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים קבע הוראת מעבר, לפיה לגבי התקשרויות שאושרו לפני מועד פרסום החוק, 12 באפריל 2016, יחולו הוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים החל מיום 12 לאוקטובר 2016. המנכ"ל, הינו נושא המשרה היחיד בבנק שהוראה זו רלוונטית לגביו בשל היקף תגמולו המקסימלי אליו יכול להגיע בהתחשב בתגמול המשתנה הרלוונטי. במדיניות החדשה נקבעה הוראת מעבר לפיה זכאות המנכ"ל, למענק משתנה בגין שנת 2016 לא תחושב באופן קלנדרי, אלא באופן יחסי. כאשר בגין שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2016 התגמול המשתנה של המנכ"ל יהיה בהתאם לתנאי העסקתו כפי שאושרו ביום 20 לאוגוסט 2015 על ידי האסיפה הכללית של הבנק ומדיניות התגמול לשנים 2014-2016 ואילו בגין הרבעון האחרון לשנת 2016 תקרת התגמול המשתנה תהיה בהתאם לקבוע במדיניות התגמול החדשה, באופן יחסי, על יתר התנאים תחול מדיניות התגמול של הבנק לשנים 2014-2016 של הבנק.

2. מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2017-2019

ביום 27 לאוקטובר 2016, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק לשנים 2017-2019, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים").

יצוין, כי עד לתום שנת 2016 תחול מדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2014-2016, [לפרטים בדבר מדיניות התגמול הקיימת הנ"ל, ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2015](#).

עיקרי מדיניות התגמול החדשה לעובדים:

א. תגמול קבוע

1. רכיב זה נועד לתגמל את העובדים והעובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה (להלן: "העובדים") עבור הזמן המושקע על ידם בביצוע תפקידים בבנק ולשמר את העובדים לאור כישוריהם, הידע והמומחיות שלהם, התואמים את צרכי הבנק וכן נועד לאפשר גיוס כוח אדם איכותי לבנק.

2. רמת השכר של העובדים תקבע, על ידי הארגונים המוסמכים כפי שנקבעו במדיניות התגמול החדשה לעובדים, בהתאם לתפקיד וסיווג העובדים (עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, עובדי חדר המסחר ונוסטר, וכל יתר העובדים), ותוך התחשבות בפרמטרים והעקרונות המפורטים במדיניות.

ב. תגמול משתנה

1. התגמול המשתנה מיועד, בין היתר, לעודד ולהגביר את המוטיבציה של העובדים לפעול למען השגת מטרות הבנק ויעדיו, בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת זהות אינטרסים בין העובדים לבין הבנק ולבין בעלי מניותיו ותוך עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

2. הגדרת "שיעור התשואה" במדיניות התגמול החדשה על פיו ימדדו, בין היתר, תנאי הסף הינו הרווח הכולל כמדד דוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון העצמי הממוצע. בחישוב שיעור התשואה ינוטרלו רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים/הפסדים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי/הפסדי הון בהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון.

3. תשלום המענק השנתי המשתנה לעובדים, למעט עובדי חדר המסחר ומנהל פעילות הנוסטרו, מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים: (1) עמידה בשיעורי התשואה הבאים: בשנת 2017 - 7.8%; בשנת 2018 - 8.25% ובשנת 2019 - 8.25%; ו- (2) עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון.

4. תשלום המענק השנתי המשתנה לעובדי חדר המסחר יוענק, בין היתר, בהתחשב בתרומת דסק עובד הדילר לתוצאות פעילות של המחלקה, חלוקת העבודה בדסק עצמו ובתרומת העובד לתוצאות הפעילות.

5. תשלום המענק השנתי המשתנה למנהל פעילות הנוסטרו מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים: (1) עמידה ב- 50% משיעור תשואה מינימלי לגבי שנת המענק ובנוסף בהתאם לנוסחה המתבססת על ביצועים מעל סף מסוים שיקבע למנהל פעילות הנוסטרו בהסכם ההעסקה, ככל שתקבע; ו- (2) עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון.

6. במטרה ליצור מבנה תמריצים מאוזן ולמנוע נטילת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון שהבנק קבע נקבעה תקרת תקציב למענק השנתי המשתנה. תקרת התקציב למענק השנתי המשתנה נקבעה כתקרה כללית לכל העובדים, בערכים כספיים אבסולוטיים בנוסף, נקבעו תקרות ספציפיות לתשלום מענק משתנה לעובדים אשר יהיו במונחי מספר משכורות. יצוין, כי בעמידה בתנאי סף המענק המשתנה לעובדים יהיה במוצע 0.5 משכורות ולא יותר מ- 1 משכורות.

- 7.ב. האמור לעיל בסעיף 2.6 לא יחול על עובדי חדר המסחר ומנהל פעילות הנוסטרו להם נקבעה תקרה ספציפית שלא תעלה על 100% ממשכורת חודשית בתוספת תנאים נלווים.
- 8.ב. בהתאם להוראות נב"ת A301, נקבעו יחסים הולמים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לעובד לא יעלה על 100% מעלות השכר. יובהר כי עמידה בתנאי הסף אינה מקנה זכות לתשלום המענק השנתי המשתנה ואינה מבטיחה את שיעורו.
- 9.ב. מדיניות התגמול החדשה לעובדים כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לעובדים (למעט לעובדי חדר המסחר ומנהל פעילות הנוסטרו) בסכום שלא יעלה על 1,150 אלפי ש"ח בתנאים הקבועים במדיניות (להלן: "בונוס מצטיינים"), כאשר בתחילת כל שנה יהיה על המנכ"ל להציג לאישור ועדת התגמול את העקרונות לחלוקת בונוס המצטיינים. עד 40% מהסכום הנ"ל יחולק לאורך שנת המענק על פי יעדים שיקבעו על ידי המנכ"ל מטרה להניע את העובדים להצטיינות, ובכפוף לעמידה ביחסי הלימות הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בגין שנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. יתרת הסכום תחולק רק אם הבנק לא עמד בתנאי הסף לקבלת מענק שנתי משתנה באותה שנה אך עמד בשיעור תשואה של 6% לפחות באותה שנה וביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בגין שנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון, תוך קביעת תקרה להיקף העובדים שיקבלו את הבונוס וסכומו.
- 10.ב. במדיניות התגמול נקבע הסדר לפריסת התגמול המשתנה, ככל שהוא יוענק לעובד המרכזי, הסדר המחזק, בין היתר, את ביסוס הרכיב המשתנה על ביצועים ארוכי טווח.
- 11.ב. בנוסף לאמור בסעיף 7.לעיל, נקבעו במדיניות התגמול החדשה קריטריונים מוגדרים בהתקיימם התגמול המשתנה יהיה בר השבה.
- 12.ב. הדירקטוריון יהיה רשאי, מטעמים מיוחדים, להחליט על הפחתת התגמול המשתנה (כולו או חלקו), לכלל העובדים או לחלק מהם, לאחר קבלת המלצת ועדת תגמול. בהפעלת שיקול הדעת יילקחו בחשבון שיקולים שונים, כגון: ירידה משמעותית בהכנסות ורווחים, רווחים ו/או הפסדים מאירועים חד פעמיים וכו'.
- 13.ב. יובהר, כי תקרת המענק השנתי המשתנה המפורטת במדיניות התגמול החדשה לעובדים אינה מהווה התחייבות כי כל תקרת המענק תחולק בגין שנת המענק לעובדים ו/או לעובדים המרכזיים.
- 14.ב. בגין כל סוגי התגמול המשתנה לא ישולמו תנאים נלווים, והם לא יחשבו כחלק מהמשכורת החודשית לצורך חישוב שיעורם של התנאים הנלווים ולרבות לצורך ההטבות הסוציאליות ובכלל זה פיצויי פיטורים.

ג. תשלומים בגין סיום העסקה:

בהתאם להוראות נב"ת A301, נקבע כי תגמולים בגין סיום העסקה ששולמו לעובד מרכזי מעבר לקבוע בתנאי ההעסקה של כלל עובדי הבנק, ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה ויהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד עזיבת העובד על פני תקופה מינימאלית שלא תפחת מ- 3 שנים וזאת כדי להבטיח שאינם מעודדים לקיחת סיכוני יתר. נקבעו תקרות במדיניות התגמול החדשה לתשלומים אלו.

3. תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, מר גיל טופז

- א. בעקבות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידי פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו- 2016 (להלן: "חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידי פיננסיים") נדרש הבנק להתאים את תנאי הכהונה וההעסקה של מנכ"ל הבנק, מר גיל טופז (להלן: "המנכ"ל"), שהיו בתוקף (להלן: תנאי הכהונה וההעסקה הקודמים") כך שיעמדו בדרישות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידי פיננסיים החל מיום 12 לאוקטובר 2016.
- ב. בנוסף, לאור מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה המובאת לאישור אסיפה כללית כמפורט לעיל, ולאור האמור בתנאי הכהונה וההעסקה הקודמים כי תנאי העסקה כפופים למדיניות התגמול של הבנק כפי שתהיה

מעט לעת, הותאמו סעיפים מסוימים המתייחסים לתגמול משתנה שנכללו בתנאי הכהונה וההעסקה הקודמים, למדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה.

ג. בהתאם, ועדת התגמול, בישיבתה מיום 27 לאוקטובר 2016 ולאחריה הדירקטוריון בישיבתו מיום 27 לאוקטובר 2016, אישרו את תיקון תנאי הכהונה והעסקה הקיימים של מנכ"ל הבנק, שאושרו ביום 20 באוגוסט 2015 לתקופה של 4 שנים החל מיום תחילת עבודתו 26 לאוקטובר 2015. אישור תיקון תנאי ההעסקה של מנכ"ל הבנק כפופים לאישור האסיפה הכללית.

ד. להלן, עיקר השינויים בתנאי העסקה והכהונה של המנכ"ל לעומת תנאי הכהונה והעסקה הקודמים:

ד.1. תקרת התגמול המשתנה המקסימלי שהמנכ"ל יהיה זכאי לקבל יקטן בהשוואה לתקרת התגמול המשתנה המקסימלי על פי תנאי ההעסקה הקודמים ובהתאמה למגבלות הקבועות בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים וזאת החל מיום 12 לאוקטובר 2016, בכפוף לאמור במדיניות התגמול החדשה ולהוראות המעבר הקבועות בה.

ד.2. בהתאם למדיניות התגמול החדשה החל מיום 1 לינואר 2017, נערכו העדכונים הבאים:

ד.2.1. הוגדרו תנאי סף חדשים לתשלום מענק שנתי משתנה.

ד.2.2. שונה חישוב "שיעור תשואה" כך שחישוב "שיעור התשואה" יהיה כרווח הכולל כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון העצמי הממוצע. בחישוב שיעור התשואה נוטרלו רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים/הפסדים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי/הפסדי הון בהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון.

ד.2.3. החישוב להענקת המענק השנתי המשתנה שונה ובכפוף להתקיימותם של תנאי הסף נקבעה רשימה של קריטריונים שבהתקיימותם יהיו ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת ובנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לאשר מענק שנתי משתנה נוסף מעבר ל-3 משכורות אלו על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת תגמול, עד לתקרת המענק השנתי הקבוע במדיניות התגמול ובכפוף לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

4. ביום 14 בנובמבר 2016, פרסמה חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברת בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף חדש על בסיס דוחותיה הכספיים ליום 30 ביוני 2016, על פיו החברה רשאית להנפיק בעתיד ניירות ערך שונים בהיקף ובתנאים אשר יקבעו על פי דוחות הצעות מדף, אם וככל שיפורסמו על ידי החברה בעתיד ("תשקיף המדף").

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2016

167	הדירקטוריון
167	נושאי משרה בכירה
168	עסקאות עם בעלי שליטה
169	המבקר הפנימי
169	מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים
171	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל
175	דירוג האשראי
	נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים
176	בהכנסות והוצאות ריבית

הדירקטוריון

מתחילת שנת 2016 ועד מועד פרסום הדוח, חלו השינויים הבאים בהרכב הדירקטוריון:

ביום 7 באפריל, 2016, באסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק, הוחלט למנות את ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות לתקופת כהונה של שלוש שנים. עוד הוחלט למנות את מר ליאור בן עמי כדירקטור בבנק. כהונתם של ד"ר ארד ומר בן עמי החלה ביום 10 באפריל 2016.

ליום פרסום הדוח מונה דירקטוריון הבנק אחד עשר דירקטורים בהם שלושה דירקטורים חיצוניים כהגדרתם בחוק החברות שהינם גם דירקטורים חיצוניים על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין וכן שני דירקטורים בלתי תלויים כהגדרתם בחוק החברות שהינם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

יצוין, כי ביום 14 באוקטובר 2010 פנה המפקח על הבנקים לדירקטוריון הבנק, במסגרת בחינת תפקוד הדירקטוריון הבנק ומבנהו, לקבוע כללים לגבי הרכב הדירקטוריון והיחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים. ליום פרסום הדוח, עמד הרכב דירקטוריון הבנק ביחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים על פי המוסכם עם הפיקוח על הבנקים (לפחות חמישה דירקטורים חיצוניים מתוך שנים עשר עד שלושה עשר דירקטורים).

מתחילת שנת 2016 ועד מועד פרסום הדוח חלו שינויים בהרכבי ועדות הדירקטוריון, כדלקמן:

ביום 22 במרץ, 2016, החליט הדירקטוריון להקים ועדה דירקטוריונית חדשה לנושא משאבים; עוד החליט לבטל את ועדת האשראי הדירקטוריונית וסמכויותיה הועברו לוועדה לניהול סיכונים.

עוד הוחלט במועד הנ"ל לקבוע ולעדכן את הרכבי וועדות הדירקטוריון, כדלקמן:

- (1) ועדת משאבים (ועדה חדשה) - ה"ה יהודה אורבך-יו"ר, חברים: נורית קראוס, אירה סובל, ליאור בן עמי (בתוקף ממועד תחילת כהונתו).
- (2) ועדה לניהול סיכונים - מר רם הרמלך סיים כהונתו כחבר הוועדה וד"ר רות ארד מונתה כחברת הוועדה (בתוקף ממועד תחילת כהונתה).
- (3) ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה - למנות את מר זאב נהרי כיו"ר הועדה.
- (4) ועדת תגמול - למנות את ד"ר רות ארד ומר ליאור בן עמי כחברי ועדה (בתוקף ממועד תחילת כהונתם).
- (5) ועדת ביקורת - למנות את ד"ר רות ארד כחברה בועדה (בתוקף ממועד תחילת כהונתה).

נושאי משרה בכירה

ביום 24 ליולי 2016, מר ישראל בוקר, חדל לכהן כממלא מקום ומשנה למנהל הכללי, חבר הנהלה ומנהל החטיבה הקמעונאית בבנק.

ביום 26 ליולי 2016, אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר דוד לוי לתפקיד סגן מנהל כללי, חבר הנהלה ומנהל החטיבה הקמעונאית. ביום 26 בספטמבר, 2016, התקבלה הודעת המפקחת על הבנקים בבנק, ולפיה אין לפיקוח על הבנקים התנגדות למינויו כמנהל החטיבה הקמעונאית בבנק. מר לוי החל לכהן בתפקידו הנ"ל ביום 1 בנובמבר, 2016.

ביום 29 בספטמבר, 2016 אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של גב' הגר פרץ, דיין כנושאת משרה בבנק הכפופה למנכ"ל הבנק, לתפקיד מנהלת מטה מנכ"ל הבנק, שיווק ואסטרטגיה. מינויה אינו כפוף לאישור בנק ישראל.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2017-2019

ביום 27 לאוקטובר 2016, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2017-2019 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה"), בהתאם לסעיף 267א ו-267 לחוק החברות, תשנ"ט-1999, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 (להלן: "חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים").

לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה ראו ביאור 17.1.

מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה כפופה לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק והיא תובא לאישורה ביום 21 בדצמבר, 2016, על פי זימון לאסיפה כללית שפורסם בדוח מיידי מיום 13 בנובמבר, 2016 (לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה ראו דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 13 בנובמבר, 2016 (אסמכתא מספר: 01-077067-2016)). יצוין, כי עד לתום שנת 2016 תחול מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2014-2016 (בכפוף להוראת מעבר כמפורט במדיניות התגמול החדשה). לפרטים בדבר מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2014-2016, ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2015.

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2017-2019

ביום 27 לאוקטובר 2016, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2017-2019, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301. לפרטים בדבר מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2017-2019, ראו ביאור 17.2.

יצוין, כי עד לתום שנת 2016 תחול מדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2014-2016, לפרטים בדבר מדיניות התגמול הקיימת הנ"ל, ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2015.

תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, מר גיל טופז

ביום 27 לאוקטובר 2016, לאחר אישור ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק תיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, מר גיל טופז (להלן: "התיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק"), בהתאמה להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ולמדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה.

בהתאם להחלטה דלעיל, התיקון המתייחס לתקרת המענק השנתי המשתנה יכנס לתוקף החל מה- 12 לאוקטובר 2016 בכפוף להוראות המעבר הקבועות במדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה, ואילו לגבי אותם תנאים אשר תוקנו בהתאמה למדיניות התגמול החדשה, אלו יכנסו לתוקף החל מיום 1 לינואר 2017. יובהר כי עד לכניסתו לתוקף של תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל ימשיכו לחול תנאי הכהונה והעסקה הקודמים.

התיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק כפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק והוא יובא לאישורה, ביום 21 בדצמבר, 2016, על פי זימון לאסיפה כללית שפורסם בדוח מיידי מיום 13 בנובמבר, 2016 (לפרטים בדבר התיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק ראו דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 13 בנובמבר, 2016, מס' אסמכתא: 01-077067-2016).

לפרטים בדבר התיקון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק ראו ביאור 17.3.

עסקאות עם בעל שליטה

ביום 18 בפברואר 2016, אישרה ועדת הביקורת כי החלטתה מיום 18 בפברואר 2010 תהיה תקפה לשנה נוספת וזאת עד ליום 28 בפברואר 2017. ההחלטה האמורה הינה בדבר הקריטריונים שנקבעו לאבחנה בין עסקאות בנקאיות חריגות לעסקאות בנקאיות שאינן חריגות וכן קריטריונים שנקבעו להגדרת עסקאות זניחות (שאינן בנקאיות). בתקופת הדיווח לא התקשר הבנק בעסקאות שאינן בנקאיות עם בעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי ואשר אינן עסקאות זניחות.

ביום 30 באוקטובר, 2016, התקבל אישור מחדש של האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק (לאחר אישור וועדת תגמול מיום 6 לספטמבר 2016 והדירקטוריון מיום 8 לספטמבר 2016), להעניק כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 לאוקטובר 2016 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי לדירקטורים הנ"ל, ה"ה זלמן שובל, מר גדעון שובל ומר משה באואר), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי

הנוכחים שאושרו ביום 9 לאוקטובר 2013 לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האמורים, כמפורט בדוח המידי לזימון האסיפה הכללית הנ"ל.

[לפרטים אודות בעלי שליטה ותרשים מבנה החזקות בבנק ראה הצגה בדוח הכספי המבוקר עמוד 267.](#)

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח הכספי לשנת 2015.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2016 אושרה בוועדת ביקורת ביום 10 בדצמבר 2015, ובדירקטוריון ביום 24 בדצמבר 2015.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2015 נדון בוועדת ביקורת ביום 2 בפברואר 2016, ובדירקטוריון ביום 4 בפברואר 2016.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלבנטיים.

פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות הבת של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח), וכן להנחיות משרד האוצר המסדירות את פעילותו של הבנק כעושה שוק באג"ח ממשלתיות.

עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מפוקחות על-ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפונים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגינם בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות דיור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים.

הבנק וחברות הבת שלו פועלים בהתאם לחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין.

במסגרת החקיקה, נקבעה בחלק מהחוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק:

חקיקה אמריקאית

בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה- The Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) לפיו יידרשו המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה- IRS).

בחודש ינואר 2013, התפרסם הנוסח הסופי של התקנות המסדירות את הנושא ואשר נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי, 2014. הבנק מיישם את הוראות החוק והוראות המפקח על הבנקים, ובכלל זה נרשם הבנק באתר ה-IRS. ביום 1 ביולי 2014 נחתם הסכם בין מדינת ישראל לבין משרד האוצר האמריקאי ליישום הוראות ה-FATCA אשר יסדיר העברת מידע לגבי חשבונות המוחזקים בישראל על ידי אזרחי או תושבי ארצות הברית לרשויות המס בארצות הברית, באמצעות רשות המיסים בישראל (להלן: "הסכם ה-FATCA").

ביום 12 ביולי 2016 התקבל בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו - 2016, המסמיך בין היתר את שר האוצר לקבוע בתקנות חובות דיווח על המוסדות הפיננסיים באופן שמאפשר את יישום הסכם ה-FATCA. ביום 4 באוגוסט 2016 (אשר הוא גם מועד כניסתו של התיקון האמור לפקודת מס הכנסה לתוקף), פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא) התשע"ו - 2016 (להלן: "התקנות"). התקנות קובעות את החובות המוטלים על מוסדות פיננסיים לצורך יישום הסכם ה-FATCA, את בדיקות הנאותות לחשבונות הפיננסיים אותם נדרש לבצע לצורך זיהוי בעלי החשבון וסיוגם, ואת סוגי החשבונות עליהם נדרש לדווח לרשות המיסים בישראל במסגרת הסכם ה-FATCA. כמו כן כוללות התקנות חובת מתן הודעה ללקוחות הכלולים בדיווח בדבר העברת מידע אודותם לרשות המיסים.

דיווח רשות של המוסדות הפיננסיים בישראל לרשות המיסים בוצע ביום 20 לספטמבר, 2016 בגין יתרות סוף שנה של החשבונות ברי הדיווח לשנים 2014 ו-2015.

הבנק העביר את המידע לרשויות המיסים בישראל בהתאם להוראות החוק והתקנות.

בהתאם למדיניות הבנק, הבנק נמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע בנושא מיסוי, ובכלל זה יעוץ הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה כל עצה בנוגע ל-FATCA.

נכון למועד הדוח, אין ביכולתו של הבנק להעריך את השפעת החקיקה האמורה על פעילותו.

ביום 1 באוגוסט 2016, אושרו בוועדת הכספים של הכנסת תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו - 2016. התקנות מסדירות את אופן זיהוי הלקוחות שייכללו בדיווחים לרשות המיסים, את המועדים לביצוע הדיווחים וכן חובות נוספות בקשר לתהליך יישום ההסכם הבין מדינתי שנחתם בין מדינת ישראל לבין ארה"ב. להלן עיקרי העדכונים לעומת ה-IGA שקיימים בתקנות:

- נוספה חובת רישום של מוסד פיננסי ישראלי, גם באתר האינטרנט של רשות המיסים בישראל.
- למוסד פיננסי ללא חשבונות בני דיווח ניתנה דחייה להגשת הדו"ח לגבי שנים 2014-2015 עד ליום 31 בדצמבר 2016.
- נוספה חובה לדווח על חשבונות שלגביהם התעורר חשש ממשי אצל המוסד הפיננסי כי נעשתה בו פעילות שמטרתה לעקוף את חובות הזיהוי והדיווח שנקבעו בתקנות אלה.
- התווסף סעיף המחייב את הבנק לתת הודעה ללקוח בדבר העברת מידע למנהל וממנו לרשות המיסים האמריקאית. ההודעה יכולה להישלח למען הדואר או הדואר האלקטרוני.
- התווסף סעיף המחייב מוסד פיננסי ישראלי מדווח, להטמיע נהלים המבטיחים זיהוי של כל שינוי בנסיבות החשבון כך שנמצא בו סממן של ארה"ב, ולגבי חשבונות בעלי ערך גבוה, להטמיע נהלים המבטיחים שמנהל קשרי לקוחות יזהה כל שינוי בנסיבות החשבון.
- נקבע כי מוסד פיננסי ישראלי מדווח לא יסתמך על תיעוד עצמי או על ראיות תיעודיות שהוא יודע, או שיש לו סיבה לדעת, כי הם שגויים או לא אמינים.

תחולת התקנות - מיידית. הבנק התאים את נהליו לאמור בתקנות.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross-border)

ביום 16 במרץ 2015 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות. המכתב פורסם על רקע חקיקת ה-FATCA ועל רקע תקינת ארגון ה-OECD, המחילים סטנדרטים לחילופי מידע בין-מדינתיים בנושאי מס והמטילים /או עתידים להטיל חובות שונות על מוסדות פיננסיים ברחבי העולם, הכוללים בין היתר חובות של בדיקות נאותות וחובות דיווח, וכן על רקע אימוץ הסטנדרטים האמורים ע"י מדינת ישראל.

עיקרי ההוראה הינם כדלקמן:

א. דירקטוריון התאגיד הבנקאי נדרש לבחון ולעדכן את מדיניותו, וכן לוודא כי ההנהלה מעדכנת בהתאמה את נהליה ואת הבקורות ביחס לסיכונים הגלומים בפעילות חוצה גבולות של לקוחות התאגיד הבנקאי בדגש על חביונות מס מחוץ למדינה בה נפתח החשבון, בין אם הלקוח תושב באותה מדינה ובין אם לאו, בגישה מבוססת סיכון, תוך התייחסות לנקודות המפורטות במכתב.

ב. במתן שירותים בנקאיים ללקוחות שחלות עליהם הוראות ה-FATCA, על התאגידים הבנקאיים לפעול ליישומן בהמשך לאמור במכתב המפקח מיום 6 באפריל 2014.

ג. סירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, וכן סירוב לפתוח חשבון, ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו של התאגיד ונהליו לעניין סיכון Cross Border, ייחשב כסירוב סביר לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981:

תחולת החוזר ביום פרסומו, ובמקביל נדרש הבנק להשלים את טיוב מסמכי הלקוחות נשוא החוזר עד תום שנת 2016 (ולקוחות שסווגו כ"סיכון גבוה" עד תום שנת 2015).
הבנק פועל ליישום הוראות המפקח.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

הוראות חוק ורגולציה אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2015 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2015.

מכתב בנק ישראל בנושא ניהול סיכונים הכרוכים בהפעלת תכנית לגילוי מרצון בישראל

ביום 26 בינואר 2016, פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים, בנושא ניהול סיכונים הכרוכים בהפעלת תכנית גילוי מרצון בישראל. במכתב זה מפנה המפקח על הבנקים את תשומת לב הבנקים לכך שגם במקרים בהם פעל אדם מול רשות המיסים בהתאם לתכנית גילוי מרצון, אין בכך כדי להגן עליו מהעמדה לדין בגין עבירות שאינן העלמת הכנסה. לאור האמור לעיל, נדרש הבנק:

לעדכן את מדיניותו ואת נהליו וליידע את עובדיו לגבי האמור לעיל, ובדבר העובדה שהצגת אישור מרשות המיסים ע"י הלקוח לא מהווה אסמכתא למקורם הלגיטימי של הכספים לעניין איסור הלבנת הון.

לבחון איזה תבחינים מהתוספת השניה לצו איסור הלבנת הון עשויים להיות רלוונטיים לעניין דיווח על פעילות לא רגילה. לעגן בנהלים איסור על קבלת העברות אלקטרוניות מחו"ל, אגב הליך גילוי מרצון, אשר אינן כוללות פרטי מעביר או נעבר. לעדכן בכתב בתוך 60 יום את בנק ישראל על הצעדים שנקט ליישום הדרישות הנ"ל.

הבנק מיישם את הוראות המכתב.

מכתב בנק ישראל בנושא ההתייעלות התפעולית של המערכת הבנקאית בישראל

ביום 12 בינואר 2016, פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים, בנושא ההתייעלות התפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. במכתב זה הביעה המפקח עמדת כי רמת היעילות בבנקים נמוכה בהשוואה למערכות בנקאיות במדינות מתקדמות אחרות, ולפיכך היא רואה בהליכי התייעלות יעד חשוב להבטחת יציבות הבנקים. לאור האמור לעיל, נדרש כי דירקטוריון הבנק יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות, כולל יעדי ביניים מוגדרים, אשר תשקף מחויבות ארוכת טווח להתייעלות המתאימה לסביבה הכלכלית הנוכחית. בכונת הפיקוח להגדיר מתכונת דיווח תקופתית לפיקוח, וכן לאשר הקלות בנושא הלימות הון לבנקים אשר יעמדו בתנאים המפורטים במכתב, ובלבד שיאשרו תכנית התייעלות עד ה-31 בדצמבר 2016.

הבנק נערך ליישם את הוראות מכתב המפקח.

חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים, אשר קבע מגבלות מצטברות על תגמול נושאי משרה ועובדים אחרים בתאגידים פיננסיים, כמפורט להלן:

החוק קובע פרוצדורה מחמירה לאישור של תגמול שנתי לעובד בנק ששכמו עולה על סך של 2.5 מליוני ש"ח, וכן קובע כי לצרכי חישוב הכנסתו החייבת במס של הבנק לא תותר בניכוי עלות שכר העולה על "רף מותאם" הנובע מהסכום האמור בסעיף זה. וכן

בכל מקרה, התקשרות הבנק עם עובד לא תאושר אלא אם כן מתקיים התנאי לפיו היחס בין ההוצאה החזויה בגין תשלום השכר לעובד בשנה מסוימת לא תעלה על פי 35 מההוצאה החזויה בשל התגמול הנמוך ביותר ששולם לעובד הבנק (כולל עובדי חברות כח אדם) באותה שנה.

חוק זה יחול על כל תגמול לעובד בנק שיאושר מיום פרסום החוק, ולעניין תגמול קיים יחולו הוראות החוק בחלוף ששה חודשים מיום הפרסום.

החוק האמור לא משפיע על זכויות עבר של עובדים בבנק ירושלים, אך מגביל תשלום תגמול לעובדים קיימים ועתידיים של הבנק.

תיקון מס' 14 לחוק לאיסור הלבנת הון

ביום 7 באפריל 2016 פורסם תיקון מס' 14 לחוק לאיסור הלבנת הון, אשר קובע כי עבירות מס חמורות יוכרו כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון ויחולו עליהן הסנקציות הקבועות בחוק זה, ובכלל זה ענישה מחמירה יותר (עד עשר שנות מאסר) ואפשרות לחילוט רכוש.

עוד נקבע בתיקון לחוק כי סמכויות החקירה של רשות המיסים יורחבו, וניתן יהיה להעביר מידע ישירות מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור לרשות המיסים. החוק ייכנס לתוקפו תוך חצי שנה מיום פרסומו ברשומות. הבנק פועל בהתאם להוראות התיקון.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו - 2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי התשע"ו-2016, אשר יצר הסדר כולל לשיתוף נתוני האשראי המרוכזים, בין היתר, בבנקים. ריכוז הנתונים ייעשה על ידי בנק ישראל, אשר אצלו ירוכז המאגר.

על פי החוק תוטל על כל גוף הנותן אשראי או מתווך בעסקאות אשראי, ובכללם כמובן הבנקים, וכן על רשימה של גופים נוספים (כגון: ההוצאה לפועל, בנק הדואר, חברת חשמל ועוד) חובת העברת מידע לבנק ישראל על לקוח. היקף המידע אותו נדרשים הגופים השונים להעביר הינו רחב היותר, וכולל מסגרות אשראי, עמידה או אי עמידה בהתחייבויות הלקוח לאותו גוף, ועוד. כמו כן מסדיר החוק את הנסיבות והאופן בו ניתן יהיה לקבל מידע ממאגר זה.

מועד כניסת החוק לתוקף - נקבע עקרונית ל 30 חודשים מיום פרסומו, כפוף לשינויים לפי שיקול דעת בנק ישראל, וכן כפוף לכך שיותקנו תקנות לצורך ביצועו.

עד לכניסת החוק לתוקף, יהיה על הבנקים להמשיך להעביר מידע לבעלי הרשיון הקיימים כיום לפי חוק שירות נתוני אשראי. מרגע כניסתו לתוקף של החוק החדש, יבוטל חוק שירות נתוני אשראי. הבנק נערך ליישום הוראות החוק.

הוראת שעה של הממונה על שיתוף נתוני אשראי בדבר שמירת מידע לצורך מסירתו למאגר נתוני אשראי

בהמשך לפרסומו של חוק נתוני אשראי, ולצורך יישומו של חוק זה, פורסמה ביום 22 ביוני 2016, על ידי הממונה על שיתוף נתוני אשראי שבבנק ישראל, הוראת שעה שעניינה "שמירת מידע לצורך מסירתו למאגר נתוני אשראי".

הוראה זו מתעדכנת מפעם לפעם על מנת לתת מענה לשאלות העולות מהבנקים, ונוסחה הסופי טרם נקבע.

הוראה זו מסדירה את חובת ואופן שמירת המידע על נתוני אשראי של לקוחות בידי תאגיד בנקאי, לשם מסירתו למאגר נתוני האשראי.

בהתאם, על הבנק לשמור במערכתיו בסיס נתונים שיכיל את המידע על עסקאות ועל הלקוחות המקושרים לאותן עסקאות בהתאם לשדות שפורטו בהוראה.

על פי ההוראה, על המערכת הבנקאית להשלים עד ליום 6 ביולי 2017 את איסוף ושמירת הנתונים בבסיס הנתונים, עבור יום העסקים האחרון של כל חודש, לתקופה שתחילתה בחודש מאי 2016 וסיומה בחודש יוני 2017.

ביום 3 בנובמבר 2017 ניתן אישור בנק ישראל בעל פה למתן ארכה לבנק ירושלים ליישום ההוראה בהתאם לל"ז שהוסכם בין הבנק ובנק ישראל.

הבנק פועל ליישום ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 בנושא בנקאות בתקשורת

ביום 21 ביולי 2016 פורסמה הוראת נב"ת 367 בנושא בנקאות בתקשורת, אשר מסירה את החסמים העיקריים בביצוע פעילות בנקאית מרחוק. הוראה זו מאפשרת לבנק להציע ללקוח:

פתיחת חשבון חדש מרחוק, ללא צורך בהגעה לסניף.

הצטרפות לשירותי בנקאות בתקשורת באופן מקוון (ללקוח קיים בלבד).

ביצוע העברות ותשלומים באופן מקוון וכן הגדרת מוטבים קבועים ללא הגעה לסניף.

עדכון פרטים אישיים, כגון שם וכתובת, וכן קבלת סיסמא ראשונית, באופן מקוון.

קבלת שירותי ריכוז מידע בבנק שבו יבחר הלקוח וזאת בהתייחס לכל הבנקים וחברות כרטיסי האשראי בהם יש ללקוח חשבון. יצוין, כי לא ניתן להתנות את מתן השירות בהסכמת הלקוח לכך שהבנק יעשה שימוש במידע האמור.

כחלק בלתי נפרד מההקלות לעיל, מטילה ההוראה אחריות מוגברת על הבנקים לניהול הסיכונים הכרוכים בהרחבת הפעילות הבנקאית מרחוק, וזאת, בין היתר, באמצעות: אמצעי זיהוי ואימות חזקים עבור פעולות בסיכון גבוה, הוספת בקורות, ניטור פעולות חריגות ומשלוח התראות, והדרכת לקוחות להגברת המודעות לסיכונים הכרוכים בפעילות כזו.

תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2017. הבנק נערך ליישום האמור בהוראה.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 בנושא "משלוח הודעות בתקשורת"

ביום 25 ביולי 2016 פורסם תיקון להוראת נב"ת 420. התיקון מאפשר לתאגידים הבנקאיים למסור ללקוחות הודעות ומסמכי הוראה לביצוע פעולה באמצעים אלקטרוניים במקום במסירה פיזית בסניף. זאת, בכפוף למגבלות המפורטות בהוראה. כמו כן ניתנה לבנקים האפשרות להציע ללקוחות שירותי התראה, במסרונים לטלפון הנייד ולדואר האלקטרוני, שיסייעו להם בניהול חשבונם בצורה מושכלת.

תחולת ההוראה - עם פרסומה, למעט הסעיף שדן בהודעות מיוחדות (התראה לאחר סירוב של 5 שיקים, התראות במקרה של הגבלה או עיקול בחשבון וכד') אשר יכנס ברובו לתוקף ב 1 באפריל 2017. הבנק נערך ליישום ההוראה.

תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ו

ביום 19 ליולי 2016 פורסם תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ו - 2016 הקובע כדלהלן:

1. בגין הפקה או הדפסה של מסמכים המצויים במאגר הממוחשב לבקשת לקוח או בעת בקשת מידע בתקשורת לבקשת לקוח. הבנק אינו מורשה לגבות עמלה בעד מסירת העתק אחד של הודעה לבקשת לקוח במהלך שישה חודשים מיום סגירת החשבון; לעניין זה, "הודעה" - הודעה שנשלחה בתקשורת ללקוח מכוח דין במהלך ששת החודשים שקדמו לסגירת החשבון.

2. מכתב המלצה לא יכלל בדוחות לבקשת לקוח אלא בדוחות הכרוכים באיסוף מידע ועל כן העמלה שניתן לגבות בגינה היא העמלה שניתן לגבות בגין דוחות הכרוכים באיסוף מידע.

3. העמלה שניתן לגבות בגין שינוי מועד הפירעון החודשי של הלוואה לדיור לפי סעיף 99 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981 לסכום שאינו עולה על מחיר שירות של פעולה אחת של פקיד לכל הלוואה בעד כל אחד מארבעת השינויים הראשונים בכל שנה.

ההשפעה של יישום סעיפים אלה על הכנסות הבנק אינה מהותית.

בנוסף, קובע התיקון כי באם נגבו מלקוח שהוא אזרח ותיק או אדם בעל מוגבלות עמלות שהן פעולות על ידי פקיד או שהן פעולות בערוץ ישיר בסכום העולה על מחיר המסלול הבסיסי, בכל חודש במהלך תקופה של שנת כספים, הבנק יצרפו למסלול הבסיסי עד יום 1 במרס של שנת השנה העוקבת. מכיוון שלקוחות הבנק פטורים מעמלות עו"ש והבנק לא מנהל תוכניות מסלולים, התיקון הנ"ל אינו רלוונטי לבנק בשלב זה.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות דוחות סטנדרטים לבקשת לקוח), התשע"ו - 2016

ביום 19 ליוני 2016 פורסם צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות דוחות סטנדרטים לבקשת לקוח), התשע"ו - 2016 המכריז על שירות דוחות סטנדרטים לבקשת לקוח כשירות בר פיקוח. סכום העמלה המירבי שניתן יהיה לגבות בגין שירות זה עומד על סך של 15 ש"ח לדוח.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 403 בנושא הטבות לא בנקאיות ללקוחות

ביום 11 ביולי 2016 פורסם תיקון להוראת נב"ת 403, אשר מטרתו להרחיב את האפשרויות העומדות בפני התאגידים הבנקאיים לתת הטבות לא בנקאיות ללקוחותיהם אגב התנהלות שוטפת של הלקוח בחשבון. התיקון נועד לשפר את חויית הלקוח בקשר עם הבנק, לקדם בנקאות דיגיטלית ולעודד התנהלות תקינה בחשבון. תחולת ההוראה מיום פרסומה. הבנק מתאים את התנהלותו בנושא זה לאמור בתיקון להוראה.

תיקון לחוק הבנקאות (רישוי) בנושא סגירת סניפים

ביום 16 באוגוסט 2016 פורסם תיקון מס' 22 לחוק הבנקאות (רישוי), לפיו תאגיד בנקאי המבקש לסגור סניף קבוע נדרש לקבל אישור מראש לכך מהמפקח על הבנקים. המפקח רשאי להתנות את סגירת הסניף בתנאים, ובין היתר לדחות את המועד המבוקש לסגירת הסניף. כמו כן נקבע כי במקרה בו יאשר המפקח לסגור סניף, יודיע על כך הבנק ללקוחותיו לפחות 60 יום מראש. תחולת התיקון - ממועד פרסומו. הבנק עדכן את נהליו בהתאם לאמור בתיקון.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 454 - פרעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור

ביום 11 ביולי 2016 פרסמה המפקחת על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 454, הקובע, בין היתר, כי על התאגיד הבנקאי למסור דף הסבר ללווה, בסמוך למועד כריתת הסכם הלוואה, או הסכם מסגרת, לפי העניין, וכן בסמוך לבקשת לווה לבצע פרעון מוקדם להלוואתו.

בדף ההסבר, יש להציג את עמלות הפרעון המוקדם נכון ליום הפקת הדף. במקרים בהם ניתן ללקוח פטור מלא או חלקי מתשלום העמלות הללו, נדרש הבנק למסור ללקוח דף הסבר מצומצם הכולל את ההסבר הרלוונטי אליו. במטרה לשפר את תוכן דף ההסבר, נקבע כי במקום להציג את נוסחת רכיב ההיוון ואופן חישובה בדף ההסבר, נדרש הבנק לכלול בדף זה הפניה לאתר האינטרנט של הבנק, בו יוצגו רכיב ההיוון ואופן החישוב באופן ברור. על הבנק לשלוח לכל לקוח המעוניין בכך את נוסחת רכיב ההיוון ואופן החישוב בדרך בה הוא נוהג לשלוח הודעות ללקוחותיו, או בכל דרך מקובלת בה יבחר הלקוח. הבנק מיישם את ההוראה. אין להוראה זו השפעה מהותית על הבנק.

פרסום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 436 בנושא מיזם לאיתור חשבונות פל"ת ונפטרים

ביום 12 בספטמבר 2016 פורסמה הוראת נב"ת 436, המסדירה את מיזם בנק ישראל לאיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות נפטרים בבנקים.

בהתאם לנב"ת, נדרשים הבנקים להציג בדף הבית של אתר האינטרנט שלהם הפניה לדף ייעודי המסדיר פניות ציבור בנושא זה, ומפרט את הדרכים בהן ניתן לפנות לבנק לקבל מידע בנושא, ואת המסמכים אותם ייתכן ויידרש הפונה להציג לבנק לצורך קבלת מידע או כספים. הבנק נדרש למנות גורם ייעודי אשר יטפל בפניות אלו, ולקבוע בנהליו את תהליכי הזיהוי הנדרשים לצורך קבלת מידע ו/או כספים מהבנק. תחולת ההוראה - מיידית. הבנק מיישם את ההוראה.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 31 במאי 2016 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot (להלן: "מעלות") כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilA+, תחזית הדירוג "יציבה".

דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי חברת הבת ירושלים מימון והנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי דירוג של ilA-.

כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III.

דירוג כתבי התחייבות הנדחים המותנים (COCO) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא ilBBB+.

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

17 בנובמבר 2016

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים
סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
10,059.3	125.3	5.08	9,701.1	115.9	4.87
137.5	0.1	0.29	215.7	-	-
1,018.3	0.2	0.08	1,446.1	0.3	0.08
801.6	0.4	0.20	1,029.8	2.2	0.86
888.0	0.5	0.23	485.9	0.2	0.16
3.2	0.2	27.44	3.9	-	-
12,907.9	126.7	3.98	12,882.5	118.6	3.73
35.8	-	-	35.9	-	-
1,535.8	-	-	1,101.4	-	-
14,479.5	126.7	3.55	14,019.8	118.6	3.43
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽³⁾					
סך כל הנכסים					

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון
סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
התחייבויות נושאות ריבית					
9,527.2	26.10	1.10	9,722.1	24.4	1.01
813.6	-	-	868.8	-	-
8,713.6	26.10	1.20	8,853.3	24.4	1.11
40.20	0.60	6.11	46.8	0.6	5.23
-	-	-	1.2	-	-
821.2	0.30	0.15	330.5	0.1	0.12
1,594.7	12.40	3.15	1,483.6	10.1	2.75
11,983.3	39.4	1.32	11,584.2	35.2	1.22
1,462.9	-	-	1,523.0	-	-
220.7	-	-	149.0	-	-
13,666.9	39.4	1.16	13,256.2	35.2	1.07
812.0	-	-	763.6	-	-
14,479.5	-	-	14,019.8	-	-
סך כל ההתחייבויות					
פקדונות הציבור					
לפי דרישה					
לזמן קצוב					
פקדונות מבנקים					
פקדונות הממשלה					
ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר					
אגרות חוב					
סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית					
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
סך כל ההתחייבויות					
סך כל האמצעיים ההוניים					
סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים					
פער הריבית					
12,907.9	87.3	2.73	12,882.5	83.4	2.61
על נכסים נושאי ריבית					

הערות בסוף הנספח

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית
מיליוני ש"ח	אחוז		מיליוני ש"ח	אחוז	
נכסים נושאי ריבית					
4.31	309.9 ⁽⁶⁾	9,636.8	4.45	330.8 ⁽⁶⁾	9,970.7
אשראי לציבור ⁽³⁾					
0.05	0.1	250.0	0.08	0.1	165.3
פקדונות בבנקים					
0.13	1.6	1,680.0	0.09	0.7	1,001.7
פקדונות בבנקים מרכזיים					
1.03	6.7	867.4	0.43	2.6	798.8
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾					
0.26	0.8	415.2	0.15	0.9	805.0
אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾					
9.11	0.5	7.4	41.0	1.0	3.4
נכסים אחרים					
3.33	319.6	12,856.8	3.53	336.1	12,744.9
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	35.3	-	-	34.8
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	990.4	-	-	1,384.8
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾					
3.08	319.6	13,882.5	3.18	336.1	14,164.5
סך כל הנכסים					

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
אחוז			אחוז			
התחייבויות נושאות ריבית						
0.66	47.0	9,554.5	0.75	53.7	9,518.2	פקדונות הציבור
0.07	0.4	778.2	0.11	0.7	845.2	לפי דרישה
0.71	46.6	8,776.3	0.82	53.0	8,673.0	לזמן קצוב
4.16	1.4	45.1	4.23	1.3	41.2	פקדונות מבנקים
-	-	1.4	-	-	-	פקדונות הממשלה
0.11	0.3	369.4	0.07	0.3	608.4	ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
1.92	21.2	1,475.1	1.85	22.0	1,591.9	אגרות חוב
0.82	69.9	11,445.5	0.88	77.3	11,759.7	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	1,531.4	-	-	1,418.9	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	153.1	-	-	186.9	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
0.71	69.9	13,130.0	0.77	77.3	13,365.5	סך כל ההתחייבויות
752.5			799.0			סך כל האמצעיים ההוניים
-	13,882.5	-	14,164.5			סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
2.51			2.65			פער הריבית
2.60	249.7	12,856.8	2.72	258.8	12,744.9	תשואה נטו ⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות בסוף הנספח

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות/ הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות/ הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד					
7,640.6	61.3	3.25	7,723.4	69.4	3.64
7,121.3	(9.5)	(0.53)	7,072.7	(10.8)	(0.61)
2.72			3.03		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
3,435.8	45.0	5.34	3,565.8	47.3	5.41
3,332.9	(24.4)	(2.96)	3,492.8	(26.6)	(3.08)
2.38			2.33		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
1,806.1	12.3	2.75	1,618.7	10.0	2.49
1,130.0	(1.3)	(0.46)	1,417.8	(2.0)	(0.57)
2.29			1.92		
סך פעילות בישראל					
12,882.5	118.6	3.73	12,907.9	126.7	3.98
11,584.2	(35.2)	(1.22)	11,983.3	(39.4)	(1.32)
2.51			2.66		

הערות בסוף הנספח

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעורי הכנסות/ הוצאה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסות/ הוצאה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות/ (הוצאות) ריבית
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד					
3.27	188.2	7,700.7	3.60	204.8	7,608.8
(0.55)	(28.4)	6,932.3	(0.57)	(30.4)	7,060.6
2.72			3.03		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
3.84	100.0	3,491.8	3.91	101.3	3,471.2
(1.49)	(38.4)	3,432.9	(1.58)	(40.9)	3,464.8
2.35			2.33		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
2.52	31.4	1,664.3	2.41	30.0	1,664.9
(0.38)	(3.1)	1,080.3	(0.65)	(6.0)	1,234.3
2.14			1.76		
סך פעילות בישראל					
3.33	319.6	12,856.8	3.53	336.1	12,744.9
(0.81)	(69.9)	11,445.5	(0.88)	(77.3)	11,759.7
2.52			2.65		

הערות בסוף הנספח

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 לעומת שלושה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 לעומת תשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
גידול (קיטון) כמות ⁽⁸⁾	בגלל שינוי מחיר	שינוי נטו	גידול (קיטון) כמות ⁽⁸⁾	בגלל שינוי מחיר	שינוי נטו
מליוני ש"ח			מליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית					
4.4	5.0	9.4	11.1	9.8	20.9
0.1	(1.4)	(1.3)	(1.5)	(2.9)	(4.4)
4.5	3.6	8.1	9.6	6.9	16.5
התחייבויות נושאות ריבית					
(0.1)	1.8	1.7	(0.2)	6.9	6.7
0.9	1.6	2.5	1.6	(0.9)	0.7
0.8	3.4	4.2	1.4	6.0	7.4

- (1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדריים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 30.9.2016 ו-30.9.2015 בסך (0.9) מיליון ש"ח ו-7.8 מיליון ש"ח, בהתאמה לתשעה חודשים שהסתיימו בימים 30.9.2016 ו-30.9.2015 בסך (25.6) מיליון ש"ח ו-(4.4) מיליון ש"ח, בהתאמה לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך 0.8 מיליון ש"ח ו-3.4 מיליון ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016 ו-30.9.2015 בהתאמה.
- (6) עמלות בסך 4.2 מיליון ש"ח ו-11.5 מיליון ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016 ו-30.9.2015, בהתאמה.
- (7) לרבות מכשירים נגזרים.
- (8) תשוואה נטו - הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

מונח	תיאור קצר
אגרת חוב	נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.
אובליגו	מייצג את סך החבות שהועמדה ללקוח ומהווה את החבות הכוללת לבנק.
איגוח	פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח, באמצעות אגרות חוב
אינפלציה	תהליך מתמשך של עליית מחירים, הגורם לירידה בערך הכסף. האינפלציה נמדדת על ידי שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן.
אירוע סייבר	אירוע אשר משתמש בתשתיות האינטרנט ושירותי האינטרנט כמרכיב עיקרי בתקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות חשיפה, שיבוש או השבתת גישה למידע או למערכות מידע, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
אמצעי שליטה	על פי חוק בנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, כל אחת מאלה: (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר; (2) הזכות למנות דירקטור בתאגיד, ולעניין זה: (א) יראו את מי שמינה דירקטור בתאגיד כבעל הזכות למנות; (ב) חזקה על תאגיד שנושא משרה בו נתמנה לדירקטור בתאגיד אחר, ועל מי ששולט באותו תאגיד, שהם בעלי הזכות למנות; (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד; (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו לאחר סילוק חביותיו.
ארגון מחדש של חוב בעייתי	חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב.
אשראי בהשגחה מיוחדת	אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
אשראי נחות	אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק ע"י השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.
אשראי פגום	אשראי אשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו (תשלומי קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב יסווג כפגום בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה. בנוסף, חוב פגום ייחשב גם חוב שתנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור.
באזל III	הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.

מונח	תיאור קצר
גידור	עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה
דפלציה	תהליך מתמשך של ירידה במדד המחירים לצרכן.
הון רובד 1	הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניתין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".
הון רובד 2	שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל III וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (contingent convertible - CoCo) שהונפקו על ידי הבנק ושיומרו למניות הבנק בקרות אירוע מכונן (point of non-viability). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.
הון פיקוחי	ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.
הלואה לדירור	הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק: (1) ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ; (2) ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח; (3) ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים; (4) ההלוואה מיועדת למימון פירעון מוקדם של הלואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.
המשכיות עסקית	גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לשמור על קיומו של הבנק כישות פיננסית פעילה ואיתנה, ויכולתו להמשיך ולספק שירות מיטבי ללקוחותיו גם בעתות חירום ושיבושים תפעוליים משמעותיים.
הפרשה להפסדי אשראי	הפרשה אשר נועדה לכסות הפסדי אשראי צפויים בתיק האשראי של הבנק. הפסדים אלו מייצגים את סכום המחיקות נטו שצפוי שיתממש לגבי הלואה או קבוצה של הלואות בהינתן עודות והנסיבות בתאריך ההערכה.
הפרשה פרטנית	הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהוון בשיעור הריבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הביטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לזיהוי בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת ולזיווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלזויים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת ע"י הגורמים העסקיים המטפלים בלזוי, ע"י יחידות ניהול סיכונים האשראי בחטיבה לניהול סיכונים ובאמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם. ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.
הפרשה קבוצתית	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.
חברת דירוג	חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידיהן. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדורג".

מונח	תיאור קצר
חולשה מהותית	ליקוי, או שילוב של ליקויים, בבקרה הפנימית על דיווח כספי, כך שישנה אפשרות סבירה שהצגה מוטעית מהותית בדוחות הכספיים השנתיים או הרבעוניים של התאגיד הבנקאי לא תימנע או תתגלה במועד.
חח"ד - חשבון חוזר דיבטורי	חשבון עובר ושב עסקי עם מסגרת אשראי.
חיתום אשראי	תהליך הכולל ניתוח והערכה של סיכון האשראי הגלום בעסקה, ואישורה בהתאם למדיניות ונהלים, לשם העמדת האשראי.
חשבון עו"ש	חשבון בנק שבו מתנהלות פעולות של כניסת ויציאת מזומנים.
חשיפות חוץ מאזניות	חשיפות אלו נובעות וממחויבות שנטל הבנק כלפי הלווים שלו אך לתאריך הדיווח טרם מומשו/נוצלו על ידי הלווים ולאור זאת חשיפות אלו טרם באות לידי ביטוי ברישום נכס או התחייבות מאזנית. דוגמה לחשיפות אלו הן, בין היתר: - התחייבויות למתן אשראי שטרם נוצלו; - מסגרות אשראי לא מנוצלות; - התחייבויות בהתאם להסכמי ערבות; - התחייבויות בהתאם לאישור עקרוני המחייב את הבנק לשמור על ריבית לתקופה מסוימת. - ועוד. בדוחות הכספיים גילוי על התחייבויות חוץ מאזניות של הבנק באות לידי ביטוי במסגרת ביאור 31.
יחס הון כולל	ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
יחס הון מזערי	יחס מייצג דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקן 201
יחס הלימות הון	יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.
יחס כיסוי נזילות	יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.
יחס מינוף	מוגדר כמדדית ההון (המונה) מחולק במדדית החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.
ישום למפרע	ישום למפרע הוא ישום של מדיניות חשבונאית חדשה לעסקאות, לאירועים ולמצבים אחרים, כאילו ישמה מדיניות זו מאז ומעולם.
כתבי התחייבות נדחים	כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.
מבחני קיצון	מתאר הפרשי של אירועים ביטחוניים, תפעוליים, כלכליים, או אחרים שבגינם צפוי להיגרם שיבוש תפעולי משמעותי לתאגיד הבנקאי ואשר מוצב כמתאר רלוונטי לתכנון מענה.
מגנ"א	מערכת מידע לקליטתם והפצתם דרך רשת האינטרנט, של מכלול הדיווחים הנדרשים מגופים הכפופים לפיקוחה של הרשות: תאגידים, מנהלי קרנות נאמנות, נאמנים, חברות יועצי השקעות, חברות לניהול תיקים וחתמים.
מדד המחירים לצרכן	מדד המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת. ביום ה-15 של כל חודש מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המדד לשינויים שחלו במחירים בחודש הקודם.

מונח	תיאור קצר
מח"מ	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.
מכשיר פיננסי	מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
מס"ב - מרכז סליקה בנקאי	חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.
מסמך הסיכונים	מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק על מנת לאפשר לדיירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדיירקטוריון בתדירות רבעונית.
מק"מ-מלווה קצר מועד	נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא ריבית.
נגזר	נגזר הוא מכשיר פיננסי או חוזה אחר, בעל 3 מאפיינים: 1. שוויו משתנה בהתאם לשינוי בשיעור ריבית, במחיר פיננסי מוגדר, במחיר סחורה מוגדר, בדירוג אשראי או בבסיס דומה. 2. אינו דורש השקעה ראשונית נטו או דורש השקעה ראשונית נטו הנמוכה מההשקעה שהייתה נדרשת עבור סוגים אחרים של חוזים, שחזוי כי יגיבו באופן דומה לשינויים בגורמי שוק. 3. הוא מסולק במועד עתידי.
נדבך 1	הקצאת הון מזערי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית. הוראות נדבך 1 שנקבעו על ידי ועדת באזל אומצו במסגרת הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 201 עד 209 והם קובעים שיטה פיקוחית לחישוב נכסים משוקללים בסיכון ואופן החישוב של דרישות ההון בגין נכסי סיכון כאמור.
נדבך 2	מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על ידי הפיקוח על הבנקים.
נדבך 3	משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.
נכס פיננסי	מזומן, מכשיר הוני של ישות אחרת או זכות חוזית לקבל מישות אחרת מזומן או נכס פיננסי אחר או להחליף נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות עם ישות אחרת בתנאים פוטנציאליים עדיפים לישות; וכן חוזה אשר יסולק או עשוי להיות מסולק במכשיריה ההוניים של הישות.
נכסים משוקללים (RWA)	נכסי סיכון משקפים חשיפה מאזנית וחוז' מאזנית שנוצרת בגין פעילויות הבנק משוקללת בסיכון המיוחס לה בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין 203 עד 209 בכל הקשור לסיכון אשראי, סיכון שוק וסיכונות תפעוליים. נכסי סיכון כאמור נועדו לשקף את הסיכון המשוקלל בגינו נדרש הבנק להחזיק דרישת ההון הרגולטורי במסגרת הדרישות להלימות ההון.
סיכון אשראי	סיכון אשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על פי הסכם האשראי.
סיכון נזילות	רמת החשיפה הנובעת מכך שחלק מהכנסות, הוצאות, נכסים או התחייבויות של הבנק או חברות הבנות שלו נקובים במטבע שונה ממטבע הפעילות שלהם, לעלייה או ירידה בשערי המטבעות להם הם חשופים. אלה עלולים לפגוע באופן ניכר וליצור הפסדים ובמקרים מסוימים אף להביא להפסדים כבדים.
סיכון שוק	סיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

מונח	תיאור קצר
סינדיקציה	עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. עסקאות מסוג זה מבוצעות לעיתים קרובות כאשר קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כך שהסכום שמועמד ללווה גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.
סליקה	תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות ויישוב יתרות.
ערבוביות	התקשרויות פורמאליות המחייבות משפטית צד שלישי לשלם חוב אם החייב הישיר לא מצליח לעשות זאת.
פקדונות לזמן קצוב	פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.
פקדונות לפי דרישה	פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.
ציבור	למעט הממשלה, ממשלות זרות ובנקים.
ריבית בנק ישראל	הריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים והיא נקבעת על ידי הוועדה המוניתרית של הבנק.
שווי הוגן	ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: - רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; - רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; - רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש טכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.
שוק המעו"ף	שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.
שוק פעיל	שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
שיעור החזר מהכנסה (PTI)	שיעור החזר מהכנסה הינו היחס בין ההחזר החודשי ובין ההכנסה החודשי הפנויה לעניין זה: - "החזר חודשי" - הוא התשלום החודשי המשמש לפירעון של הלוואה לדיור המבוקשת ע"י הלקוח. בחישוב ההחזר החודשי יש להביא בחשבון את מלוא המסגרת המאושרת. - "הכנסה חודשית פנויה" - היא ההכנסה החודשית נטו בניכוי הוצאות קבועות.
שיעור מימון (LTV)	שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.
שליטה	היכולת לכוון את פעילותו של תאגיד, למעט יכולת הנובעת רק ממילוי תפקיד של דירקטור או משרה אחרת בתאגיד, וחזקה על אדם שהוא שולט בתאגיד אם הוא מחזיק מחצית או יותר מסוג מסוים של אמצעי השליטה בתאגיד
שעבוד	בטחונות הניתנים למלווה על ידי לווה כערובה להבטחת תשלום שהוא חייב לו.
שעבוד צף	שעבוד על כל נכסיה ומפעלה של החברה או על מקצתם אותה שעה, כפי מצבם מזמן לזמן, אך בכפוף לסמכותה של החברה ליצור שעבודים מיוחדים על נכסיה או על מקצתם
תאגיד בנקאי	בנק, בנק חוץ, בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות, בנק לקידום עסקים, מוסד כספי או חברת שירותים משותפת

מונח	תיאור קצר
תאגיד עזר	תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.
תמ"ג	סך כל הערך המוסף של כל היצרנים המקומיים (התפוקה פחות צריכת הביניים), בתוספת מסים נטו (מסים פחות התמיכות על מוצרים) שאינם כלולים בערך התפוקה. תוצר מקומי גולמי מתקבל גם מסיכום ההוצאה לצריכה סופית בתוספת השקעה גולמית ויצוא פחות יבוא. כמו כן, תוצר מקומי גולמי מתקבל מסיכום
ALM – Asset Liability Management	ניהול נכסי בנק והתחייבויותיו במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונו של הבנק בטווח הארוך, לטובת בעלי מניותיו.
CRM – Credit Risk Mitigation	הפחתת סיכון אשראי – מקדמי סיכון המותרים לקיזוז עפ"י הוראות באזל II (בעיקר: ביטחונות נזילים משועבדים כנדרש). לפי הוראות אלה הבנק יכול, בעת חישוב דרישות ההון, להפחית את חשיפת האשראי שלו כלפי הצד הנגדי, ובכך להביא בחשבון את השפעת הפחתת הסיכון של הביטחון.
CRO – Chief Risk Officer	מנהל סיכונים ראשי. חבר הנהלה העומד בראש החטיבה לניהול הסיכונים בבנק. מנהל הסיכונים הראשי נושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים, למסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הבנק, ותפקידים נוספים כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים.
CSA	הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמצער סיכונים אשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.
CVA – Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
FATCA – Foreign Accounts Tax Compliance Act	חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.
High Quality Liquid Assets – HQLA	נכסים נזילים באיכות גבוהה, אשר ניתן להמירם למזומן בקלות ובמהירות, תוך הפסד ערך קטן או ללא הפסד בתרחיש קיצו.
ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process	תהליך הערכת הלימות ההון משמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לתמיכה בסיכונים השונים שהקבוצה חשופה אליהם, על מנת לוודא שהון הקבוצה בפועל עולה על דרישות ההון האמורות בכל זמן.
KPI – Key Performance Indicator	מטרה עסקית רצויה המוגדרת במונחים כמותיים או איכותניים נגזרת מהמגבלות של התיאבון לסיכון.
LDC – Less Developed Country	ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
OTC – Over The Counter	מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.
SOX	חקיקה אמריקאית, אשר אומצה בחלקה על ידי בנק ישראל ומטרתה להסדיר את תחומי האחריות והבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי בארגון
Var – Value at Risk	הינו מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש; השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיר הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים השוק בפעילויות שונות.

X

,111,89,87,85,53,50,27,17,16,1313 **אשראי לציבור**
 ,135,134,133,132,131,130,129,128,127,113,112
 ,146,145,144,143,142,141,140,139,138,137,136
 180,177,176,150,149,148,147

ב

בנק ישראל 1818, 22, 23, 30, 31, 48, 60, 69, 95, 96
165, 167, 169, 171, 172, 173, 175, 183, 184, 185, 186
בקרה פנימית על דיווח כספי 372, 74, 75

T

דירקטוריון 55, 19, 20, 21, 23, 32, 33, 48, 66, 67, 73, 91,
156, 157, 160, 167, 168, 171

ה

הון כולל 183,116,92,30,29

הון רובד 1 30, 31, 32, 116, 182, 183

הוצאות בגין הפסדי אשראי 15, 17, 25, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 51, 52, 53, 83, 87, 113, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134

הוצאות ריבית 41, 40, 40, 39, 39, 38, 38, 37, 37, 36, 36, 103, 47, 47, 46, 46, 45, 45, 44, 44, 43, 43, 42, 42, 41, 131, 131, 130, 130, 129, 129, 128, 128, 127, 127, 103, 178, 178, 178, 177, 177, 177

הכנסות מימון שאינן מריבית 104,89,83,25

הכנסות ריבית 15, 17, 24, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42,
43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 83, 103, 125, 127, 128, 129,
130, 131, 136, 139, 140, 176, 177, 180

הלימות הון 13, 19, 23, 29, 30, 31, 32, 89, 92, 116, 171, 183

הפרשה להפסדי אשראי 16, 27, 51, 52, 53, 57, 85, 111,
112, 113, 132, 133, 134, 144, 180, 181, 182

הפרשה למיסים 15, 26, 83, 127, 128, 129, 130, 131

D

117 חברות בנות

יחס הלימות הוא 13, 29, 92, 116, 183

יחס מינור 13, 29, 32, 116, 183

יחס נזילות 68.19

P

87.26 קיסים נדחים

מכשירים נגזרים 24, 28, 53, 67, 85, 87, 104, 119, 120,
121, 122, 123, 124, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151,
152, 153, 180

משכורות 83, 158, 159, 160, 162

משכנתאות 22

נ

ניהול סיכונים 170, 171

ניירות ערך 1613, 16, 17, 19, 21, 27, 28, 61, 70, 84, 85,
87, 88, 92, 93, 99, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110,
117, 125, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153,
155, 162, 169, 180

נכסי סיכון 30, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46
47, 116, 127, 128, 129, 130, 131, 182, 184

D

סיכון נזילות 184,68,11

סיכון שוק 11, 61, 183, 184

סיכון תפעולי 11, 30, 70, 116

V

עמלות 15, 83, 117, 118, 169, 173, 174, 180

פ

פחת 87,26

פיקדונות הציבור 13, 16, 17, 28, 69, 85, 87, 89, 103, 114, 127, 128, 129, 130, 131, 145, 146, 147, 149, 150

ר

רווח והפסד 15, 66, 67, 79, 83, 92, 101, 106, 107, 108, 109, 154

רווח כולל 15, 16, 26, 29, 86, 93, 101, 107, 108, 109, 180

רווח נקי 15, 16, 17, 29, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43
131, 130, 129, 128, 127, 87, 86, 84, 83, 47, 46, 45, 44

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סקטור נדל"ן

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה - רוממה

רח' שמגר 21, ירושלים

סניף תל אביב

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית

רח' אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף פסגת זאב

שד' משה דיין 164, ירושלים

סניף קרית

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין

קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל

רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל

סניף אום אל פחם

קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם

סניף בת ים

קניון בת ים, רח' יוספטל 92 בת ים

סניף אלעד

רח' רבי יהודה הנשיא, 94 אלעד

סניף בית שמש

רח' רבין 2, קניון נעימי, בית שמש

סניף ביתר עלית

רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן - תמרים, ביתר עלית

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

כתובתינו באינטרנט:

www.bankjerusalem.co.il